Haber

SON HAVADİSLER

AKŞAM POSTASI

5 KURUŞ

Telefon: 23872 Sene: 8 — Sayı: 2649 29 HAZİRAN 1939 PERŞEMBE İlân işleri: Tel. 20335

Ingiltere, Berline bir nota verdi

Notada deniliyor ki :

Almanya Avrupada bir tarruza girişmedikçe

Ingiltere harp etmek niyetinde değildir

İngiliz siyasetinin bir çenber içine alma siyaseti diye tavsif edilmesi yerinde değildir

Berlin 29 (A.A.) — İngiliz sefiri, hariciye nezaretine, İngiltere hükûmetinin bir muhtırasını tevdi etmiştir.

Notada ezcümle şöyle deniliyor: "İngiltere, yalnız Almanyanın diğer bir memlekete karşı bir taarruz hareketi icra etmesi ve Alman hükûmetinin muhtırasında telmihte bulunmuş olduğu siyasî kararların büyük Britanya tarafından bazı mem

(Devamı 5 incide)

Vinston Çörçil

Çörçilin bir nutku

Ingilterenin sabrı tükendi!

Temmuz, ağustos ve eylûl tehlike ayları olacak

(Yazısı 5 incide)

Cumhur Reisimiz İnönü Cumartesi akşamı Ankaraya dönecek

Millî Şefin, Marmaranın Trakya sahillerine de uğramaları muhtemel

Cumhurreisimiz İsmet İnönü, dün öğleden sonra saat 15,30 da Yalovadan ayrılmış ve Savorana yatile İmralı adasına gitmiştir. İsmet İnönü, adaya çıkarak tetkiklerde bulunmuştur.

Reisicumhurumuzun Mudanyayı

(Devamı 5 incide)

Romanya millî müdafaasını takviye ediyor

Ecnebî memleketlere 26 milyar leylik harp malzemesi sipariş edildi

Bükreş, 28 (A.A.) — Başvekil Calinesco bugün mebusan mecelisinde beyanatta bulunarak Romanyanın enternasyonal vaziyetini tasrih etmiştir.

Calinesco, Romanyanın hiç kimsenden hiçbir şey istemediğini ve fakat bugün elde bulundurduğunu tamamile muhafazaya azmetmiş olduğunu söylemiş ve demiştir ki:

"— Her nereden gelirse gelsin işbirliği tekliflerini Romanya memnuniyetle kabul edecektir. Alman - Rumen ticaret anlaşmasını işte bu suretle tefsir etmek lâzımdır.,,

(Devamı 5 incide)

Romanya başvekili Kalinesku (sağdaki zat) bir merasim esnasında...

Satye işi suçluları

Adliyede yaz tatilinden evvel muhakeme edilecek

Satiye tahkikatına dördüncü sorgu hâkimliği tarafından Satye şirketinden alınan evrak ve dosyalar tetkik edilmiştir. Bu iş için bir ehlihibre teşkil edilmiştir. Bu

(Devamı 5 incide)

Bir Roma gazetesinin saçması

Italya Hatay anlaşmasına itiraz edebilirmiş !

Anlaşmanın tasdikine dair lâyiha ve mazbatalar bugün Meclis azalarına veriliyor

Roma, 29 (Radyo) — Messaggero gazetesi Hatay meselesinden bahseden bir yazısında şöyle diyor:

"İtalya İskenderun meselesine müdahale için iki sebep gösterebilir. Bunlardan biri, İtalyanın bir Akdeniz devleti olması ve Akdenizin şarkında menfaatleri bulunmasıdır. İkincisi, İtalya 1920 de Suriye üzerinde manda hakkının Fransaya verildiği San Remo konferansına itilâf devletlerinden biri olarak iştirak etmiştir. Bu sıfatla İtalya bugün, Milletler Cemiyeti dışında,

(Devamı 5 incide)

Otellerde düğün yasağı

Ilk kararın tadili mevzuubahis değil

Düğün toplantılarının otel salonları gibi umumî yerlerde yapılması için alâkadarlar tarafından vilâyete müracaat edilmişti. Bu yoldaki müracaatlar gayri kanunî görülerek reddedilmiş ve israf yasağına dair talimatnamenin tamamile tatbiki katî surette kararlaştırılmıştır. Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar, bu sabah kendisile görüşen bir muharririmize, kanun hükümlerine göre hareket edileceğini, mevcut talimatnamenin tadili mevzubahs olmadığını söylemiştir.

Moskovada üç taraflı müzakereler

İngiliz ve Fransız elçilerine yeni talimat gönderildi

Londra, 28 (A.A.) — "Times,, gazetesinin bildirdiğine göre, İngilterenin Sovyet Birliğine cevabı, dün akşam tesbit edilmiştir. Cevap, bugün, Moskovaya gönderilecektir.

Moskovadaki Fransız büyük elçisi de hükûmetinden beklediği talimatı alır almaz, iki diplomat birlikte olarak yeniden Molotofla temasa geçecektir.

Pariste temaslar

Paris, 28 (A.A.) — Hariciye nazırı Bonnet öğleden sonra İngiliz büyük elçisile görüşmüştür.

Bu mülâkatta İngiliz - Fransız Sovyet müzakereleri mevzubahs olmuştur. İngiliz ve Fransız hükûmetleri Moskovadaki mümessillerine gönderilecek talimat hakkında mutabık kalmışlardı. Bu mümessillerin yarın Molotofla konuşmaları muhtemeldir.

Sarıyerde altı kişi sütten zehirlendi

Bir seyyar sütçü ile bir mandıra sahibi hakkında tahkikat yapılıyor

Sarıyerde gene altı kişi sütten zehirlenmişlerdir.

Sarıyerde Selimağa sokağında oturan Saadet ve kızları Hatice, Neclâ, Muallâ ile Kocataş sokağında oturan Hasan kızı Nezihe ve Rizeli eskici Abdullah dün seyyar sütçü Musoğlu Neşet isminde birinden aldıkları sütü içtikten bir müddet sonra sancılarla kıvranmağa başlamışlar, yetişenler tarafından hastaneye kaldırılmışlardır.

Polis sütçü Neşeti yakalamış, suçlu da sütleri Kocataş sokağında oturan Adem oğlu İbrahimden aldığını söylemiştir. İbrahim tutularak evinde ve mandırasında bulunan sütlerden nümuneler alınmış ve tahlile gönderilmiştir. Tahkikata devam edilmektedir.

Bugün 16 Sayfadır

ÇERÇEVE

Makine ve Harp

Yirminci asra verilecek en doğru isim şu: Makine asrı.

Hakikaten yirminci asır, makine kadrosundaki yaman keşiflerile, ilmi, iktısadi, siyasi, idari, ferdi, içtimai bünye üzerinde derin inkılâplar yapacak kadar dünyamızı sarsmıştır.

Ben makineye düşmanım.

Makineye düşman olmak, şuursuz bir çelik manzumesine düşman olmak değil, muğdil insan yapısını yavaş yavaş makineye irca eden makineleşme felsefesine düşman olmaktır.

Makine bence tek iş üzerinde elde etmeği düşündüğümüz kudreti, kolumuza nazaran yüzlerce, binlerce kere büyüten bir vasıta; o kadar.

Makineyi insandan ayrı bir hâdise olarak düşündüğüm zaman dünyanın en girift makinesini, yer yüzünün en ahmak adamının tırnaklarını keserken gösterdiği makine kabiliyetinden bile mahrum görürüm.

Vahşet devrinde insanlar, kendi elleriyle yonttukları madde parçalarına taparlardı. Yirminci asır da makineyi o devrin putu kadar mefkûreleştirmiştir.

Vahşet, insan zekâ ve ruhunun tahtında, demir kafalı, bakır kulaklı, kurşun gözlü ve nikel dudaklı bir ejderhanın oturduğunu görmekte. Yoksa insan, o ejderhanın burnuna bir halka takıp onu peşinden sürükledikçe makine bir medeniyettir.

İnsanı tahakkümü altına alınca vahşet, insan tahakkümü altına girince medeniyet vasıtası olan makinenin emir ve irademizden ne türlü kaçmış olduğunu bize yeni bir harp gösterecek.

Necib Fazıl KISAKÜREK

Banka ve müesseseler bareminin birinci müzakeresi bitirildi

Bir makalesinde hükûmetin barem kanunile meşgul olamadığını yazan gazeteci mebus, bizzat Başvekil ve bir çok mebus tarafından şiddetle tenkit edildi

Yazısı 4 üncüde

Sabah Gazeleri ne diyorlar?..

VAKİT

*** İmzalı yazı, İtalyan gazetelerinin Fransa - Türkiye anlaşması hakkında yazdıkları saçmalara şöyle cevap veriyor:

1 — Hatayın Türkiyeye İadesinin Fransanın "beynelmilel vazifelerine„ ve hukuku düvele neden mugayir olduğunu anlayamadık. Hatay üzerindeki Türk hukuku, daha 1921 senesinde, Türkiye ile Fransa arasında Franklen Boyyon itilâfnamesi diye anılan anlaşma akdolunduğu zaman derpiş edilmişti. Fransa Tunus, Cibuti ve Süveyşi İtalyaya verseydi, acaba, bu mu, Paris hükûmetinin "beynelmilel vazifelerine„ mutabık olardu?

2 — İtalyan matbuatı bununla "Fransa Suriye mandasını Cemiyeti Akvamdan aldı, Suriyeden nasıl arazi verir?„ demek istiyor.

Hatayın Türk mahiyeti, Cemiyeti Akvamın bir sürü kararlarında da münderiçtir. Fakat cemiyeti akvamı terketmiş ve onu yıkmak için elinden gelen her şeyi yapmış olan İtalyanın, acaba, cemiyeti akvam namına söz söylemeğe hukukan salâhiyeti var mı? Eğer varsa, bunu Avusturya, Çekoslovakya, Arnavutluk için kullanması daha yerinde olmaz mı?

3 — İtalyan matbuatı Türk - Fransız beyanatının Balkanlara taallûk eden kısmını "esrarengiz„ buluyor.

Esrar bunun neresinde anlıyamadık. Başvekilimizin "beyanatı„ izah sırasında söylediği gibi. maksat Türkiye hudutlarının karadan da teminidir. Türkiyenin ve diğer Balkan müttefiklerinin, Bulgaristanın ancak istiklâl ve saadetini temenni ettiği malûmdur. Yugoslavyanın bu yüzden bir tehlikeye maruz kalması ihtimaline gelince: Yogoslavya hakkında bir tehlikenin nereden gelebileceğini İtalyan efkâr ve matbuatı daha iyi bilirler. Ama, yazamazlar!..

4 — Türk - İngiliz anlaşması gibi Türk - Fransız anlaşmasında da İtalya aleyhine hiçbir fikir, hiçbir tasavvur yoktur. Bu anlaşmalar Avusturya, Çekoslovakya ve Arnavutluğun uğradığı nâhoş emrivakie başkalarının da uğramaması için yapılmış bir "meşru müdafaa„ tedbiridir. Anlaşmalar "tedafül„ dir. Eğer âkitler, bir taarruza maruz kalırlarsa hükümleri icra olunur.„

Böyle bir taarruz olmadıkça bu anlaşmalar gayri mevcut demektir. (Alman - İtalyan) anlaşması tedafüî değildir; tecavüzîdir. Muahedesinde "âkitlerden biri bir taarruza maruz olursa„ kaydı yoktur.

Âkitlerden biri (herhangi bir şekilde bir harbe girerse) kaydı vardır. Ve bu kayıt (hayatî saha) gibi Alman ve İtalyan hudutlarının haricinde olan birtakım emeller ile telif edilmiştir.„

YENİ SABAH

Hüseyin Cahit Yalçın, Alman matbuatının son günlerde meşgul oldukları meseleler arasında bilhassa Hatayın Türkiyeye ilhakı hâdisesinin bulunduğunu ve bundan bahsederken bir düşman devletten bahsediyomuş edasının hâkim bulunduğunu kaydediyor ve bu meseleye dair yazıların başlıklarından misaller vererek iç yazılarının ne olabileceğini kolayca kestirmek mümkün olduğunu ve gene bu hâdisenin Alman devletinin Türkiyeyi bir müstemlekesi halinde görememekten doğan bir infialin neticesi olduğuna vararak şöyle söylüyor:

"Bu vaziyet karşısında Türklerin kendi istiklâllerini ve hayatlarını muhafaza maksadile itilâflar akdetmelerinden tabii bir şey olamazdı. Buna kızan Almanlar bulunduğunu görürsek onların bu manasız taşkınlıklarına da biz güler geçeriz.„

CUMHURİYET

Nadir Nadi "Bir yıl dönümü„ adıyla yazdığı makalesinde, 1914 de umumî harbin çıkışı günlerile bugünü mukayese ederek:

— Devrimizin kavgası fikir kavgasıdır. Bugün yirmi beş sene evvelisile muakyese edemeyiz! diyenlerin sözlerine inanmamamız lâzımgeldiğini kaydederek şöyle diyor:

"Kütleler arasında fikir hiçbir zaman başlı başına bir mücadele mevzuu olamadı ve olamaz. Fikir, insiyaklarının çıplak ve sefil manzarasından ürken insanın gizlenmek için büründüğü yamalı bir örtüden başka nedir ki?

Nasyonal sosyalist Almanyasına bakalım: Çizmeli, poturlu, otoriteye tapan, bir nevi harp vecdi içinde yetişmiş gençliğin 1914 teki ağabeylerinden farkı var mı? Bugünkü asker kıyafetli nazırlar, dünkü aristokrat idarecilerden nasıl ayırt edebiliriz? Hattâ bizzat Hitler, Kaiserden başka bir şey midir?

Ayni şeyi yalnız Almanya için değil, fakat hemen bütün Avrupa için de düşünebiliriz. Bazı şekil değişikliklerine rağmen kök, yirmi beş sene evvelki müzmin problemleri kıskanç bir itina ile nefsinde saklıyarak olduğu yerde mıhlı duruyor işte!

Onları birer birer kazıp ayıklıyacak ve insanlığı rahata kavuşturacak aksiyon adamları nerede?

Dış dünya ile olan münasebetlerinde harikalar yaratan Avrupa medeniyetinin, kendi bünyesi üzerindeki aczini görüp de acımamak elden gelmiyor.„

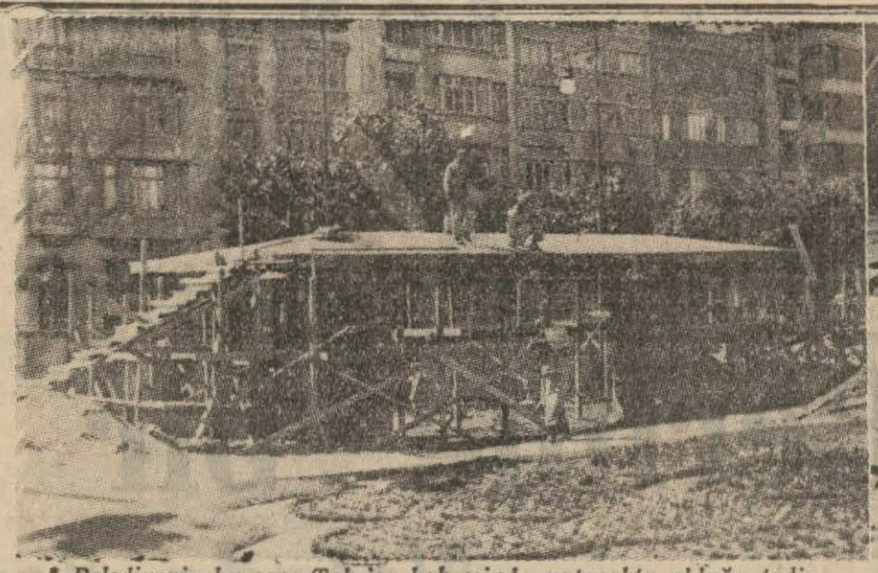

* *Belediyenin bu sene Taksim bahçesinde yapmakta olduğu tadilât devam etmekte ve bu meyanda giriş kapısının da yıkılarak yeni kapının inşası tamamlanmak üzere bulunmaktadır.*

* *Bundan bir buçuk sene kadar evvel belediye tarafından yapılmakta olan Ebussuud caddesinin parke olarak döşenmesi yarıda kalmıştı. Bir türlü tamamlanamıyan bu yolun yeniden döşenmesi için çalışmalar başlamıştır.*

Münakale Vekilinin dünkü tetkikleri

Ali Çetinkaya Haliç tersane ve havuzlarını bir heyetle beraber gezdi

Şehrimizde bulunan Münakale Vekili Ali Çetinkaya tetkiklerine devam etmektedir. Vekil dün Şişlideki yeni inşa edilen telefon santralını gezmiş ve İstanbul telefon idaresi müdürü Niyaziden izahat almıştır Buradan liman reisliğine gelerek bir müddet istirahat eden Aali Çetinkaya yanında deniz nakliyat dairesi reisi Ayet Altuğ, zat işleri müdürü Nafiz, İstanbul liman reisi Refik Ayentur olduğu halde motörle Halice gitmiş ve Kasımpaşa havuzlarında tetkikler yapmıştır.

Vekil havuzların ıslâhı ile ileride alacağı şekil üzerinde alâkadarlardan izahat almış ve bu hususta hazırlanan proje ve maketleri gözden geçirmiştir

Ali Çetinkaya yanındaki zevatla beraber Valde kızağına gilderek orada da tetkikler yapmıştır. Buradan dönüşte vekil Liman reisliği binasına dönmüş ve bir müddet çalışmıştır. Ali Çetinkaya öğleden sonra saat 16,30 da tekrar liman reisliğine gelerek geç vakte kadar meşgul olmuştur .

Sıhhat müsteşarı şehrimizde

Sıhhat müsteşarı doktor Asım Arar, sağlık müesseselerini gözden geçirmek üzere şehrimize gelmiştir.

Şehrimizde yapılacak ilk okul binaları

Şehrimizin muhtelif semtlerinde yeniden altı ilkokul binasının inşasına karar verilmiştir. Bu okulların yerlerini tesbit etmek üzere ayrılan komite raporunu vermiştir. Binalar yeni yapılan modern ilkokullar şeklinde olacaktır.

Okulların beşi bir örnek, biri de diğerlerine nazaran daha büyük kurulacaktır.

Bina inşaatına yakında başlanarak kısa bir zamanda tamamlanacaktır.

Galatada bir yaralama hâdisesi

Dün gece yarısı saat 24 de Galatada kürekeçilerde bir yaralama hâdisesi olmuştur.

Kürekçiler sokağında oturan Temel Tokmakçı ile arkadaşı marangoz İhsan içip eğlenirlerken sabıkalı Şakir ile Piç Hasan adında iki kişi yanlarına gelmiş ve eski bir meseleden dolayı İhsanla kavgaya tutuşmuşlardır. Kavga biraz sonra kızışmış ve ihsan Şakiri sol memesi altından ve Şakir de İhsanı sırtından yaralamıştır. Her iki yaralı tedavi altına alınmış tahkikata başlanmıştır.

Haber Şehirden ve Memleketten

Talebelerin müzeleri gezmeleri mecburî olacak

Maarif Vekâleti talebenin müzelerden daha fazla istifade etmeleri ve okullarda nazarî olarak aldıkları bilgileri takviye etmeleri için bazı esaslar tesbitine karar vermiştir.

Bu karara göre talebe tarih, coğrafya ve diğer derslerde müzelerimizde bulunan eserlerle alâkalı bahisleri aynı zamanda müşahede ve tetkiklerle takviye edeceklerdir. Bu takviyeden başka aynı zamanda muayyen müzeler eserleri üzernide etütler yaparak çalışacaklardır.

Vekâlet, bir çalışma programı hazırlamıştır. Bu programa göre üniversite, yüksek okullar, liseler, öğretmen okulları ve orta okullar şimdilik üç müzede olmak üzere haftanın muayyen gün ve saatlerinde kendilerine tahsis edilecek salonlarına gelerek etüt yapacaklardır.

Bu etütlerde kendilerine lâzımgelen malûmatı müze direktör ve memurlariyle öğretmenler verecektir.

Şimdilik çalışmak üzere ayrılan üç müze; Topkapı sarayı müzesi, asariatika müzesi, Türk İslâm eserleri müzesidir.

Üniversite ve okul talebelerinin çalışmalarına ait program ve talimatname de vekâlet tarafından kısa bir zamanda hazırlanarak bütün okullara gönderilecektir.

—o—

Osep Goncegülyan tevkif edildi

Tanzim ettiği sahte hukuk mahkemesi ilâmiyle kendisini, firarî bir Ermeninin mirasçısı gibi göstererek, tahminen 100 küsür bin liralık emlâki uhtesine geçirip hazineyi zarara sokan ve yakalanacağı zaman da Romanyaya kaçan Osep Goncagülyan dün Romanyadan dönmüş ve rıhtımda yakalanarak adliyeye teslim edilmiştir.

Osep Goncagülyan sorgu hâkimi tarafından sorguya çekildikten sonra tevkif edilmiştir.

—o—

Şark memleketleri bizden makarna istiyorlar

Mısır ve Şark memleketlerine mensup bazı firmalar, İstanbul - daki makarna fabrikalarından mal almak üzere teşebbüslerde bulunmuşlardır.

Fakat alâkalı fabrikatörler şimdiki vergiler kaldırılmadığı takdirde ihracat yapmağa imkân görmemektedir.

Gene bu fabrikatörlere göre, memleketimiz, dünyanın en az makarna sarfedilen yerleri arasındadır.

İsviçrede nüfus başına senede altı kilo makarna isabet ettiği halde burada sarfiyat nüfus başına yarım kilovu geçmemektedir.

Polis katili Nazım mahkûm oldu

Dizdariye cinayetinin failî 19 sene, arkadaşı iki sene hapis yatacaklar

İki sene kadar evvel bir gece Dizdariyede işlenen kanlı bir cinayetin muhakemesi dün ağırcezada bitirilmiş, katil Nazım ile Salim hakkındaki karar bildirilmiştir.

Mahkemenin kararına göre cinayet şöyle işlenmiştir:

Katil Nazım vaka gecesi saat 20,5 sırasında Salim ile birlikte, polis Hasan Basrinin Dizdariyedeki evine, gitmiş Salimi gözcü bıraktıktan sonra, pencere parmaklığına tutunarak yukarı kata çıkmış ve bir pergelle camı açarak içeri girmiştir. Nazım odada Hasan Basrinin karısı Nadirenin çantasını ele geçirmiş, fakat bu sırada Hasan Basri gürültüyü işiterek odaya gelmiş, Nazımın üzerine hücum etmiştir. Nazım yaşlı Hasan Basriden daha kuvvetli olduğundan kendisini sürüklemiş ve karyolanın üzerine yatırmış. Bu esnada Hasan Basrinin oğlu Rıdvan odaya girerek Nazımın üzerine atılmış, saçlarından yakalayarak geriye çekmiştir.

Hırsızın elinden kurtulan Hasan Basri, hemen yastığı altında duran tabancasını ele alarak Nazımın ellerini yukarıya kaldırtmak ve korkutmak ve haber vermek maksadiyle havaya bir el silâh atmıştır.

Fakat işte bu sırada Nazım sağ kolunun yeni içinde sakladığı bıçağını büyük bir maharetle avucuna alarak Hasan Basrinin üzerine hücum etmiş, bıçağı bütün kuvvetiyle gırtlağına saplayarak polisi öldürmüştür.

Katil bundan sonra kaçmağa davranmış, fakat kapıdan çıkarken etrafı, gürültüyü işiterek koşan polis Nevzat, bekçi Mustafa ve Şükrü tarafından sarılmıştır. Nazım bu vaziyeti görünce kaçmak için polis Nevzadın üzerine atılmış, bıçakla omuzundan, sonra da bekçi Şükrüyü kolundan yaralamış, bu sırada bıçak elinden düşmüştür.

Bekçi Mustafa da bu vaziyet üzerine Nazımı yakalamak için üzerine atılmış, Nâzım Mustafanın burnundan ısırarak onu da kanlar içinde bırakmıştır.

Nihayet imdat inzibat kuvvetleriyle Nazım yakalanmış, arkadaşı Salim bu kargaşalıktan istifade ile kaçmıştır.

Nihayet Salim de yakalanmış ve katil Nâzım ile birlikte ağırceza mahkemesine verilmişti. Suçluların muhakemeleri sırasında, Salimin dostu Mükerrem yalan şahadette bulunmak suçu ile muhakeme edilmeğe başlanmıştır.

Müddeiumumilik idamını istediği katil Nazım, dün mahkemenin verdiği karara göre 19 sene ağır hapse, Salim de iki sene 7 gün ağır hapse mahkûm edilmiştir. Salim, cezasını bitirdiğinden tahliye edilecektir.

Mahkeme, Nâzımın kaçmak isterken, kendisine mâni olan Hasan Basriden kurtulmak maksadiyle cinayeti işlediğini kabul etmiş ve bu noktadan cezalandırmıştır.

Yalan şahadetten maznun Mükerrem hakkında da beraet kararı verilmiştir.

Bir kamyon dirğe çarptı

İki kişi yaralandı

Dün Fındıklıda bir kamyon tramvay direğine çarparak parçalanmıştır. Kazaya uğrayan otomobil şoför Maksudun idaresindeki 3627 numaralı kamyondur

Kamyon caddeden sür'atle geçerken önüne çıkan bir adama çarpmamak için şoför direksiyonu sağa kırmış ve araba yolun kenarındaki tramvay direğine çarpmıştır. Otomobilin ön tarafı tamamen parçalanmış ve içinde bulunan Ali kızı Enise ile kamyon sahibi Abdurrahman vücutlarının muhtelif yerlerinden yaralanmışlardır.

—o—

Boğaziçi vapurlarının yaz tarifesi

Şirketihayriye ve Akay yaz tarifeleri cumartesi günü tatbike başlanacaktır. Bütün hazırlıklar tamamlanmıştır. Yeni tarife ile beraber her cumartesi günü köprüden Boğaziçine tenezzüh seferleri de yapılacaktır. Bu sene yalnız alaturka çalgılı bir vapur her cumartesi köprüden saat 14,30 da kalkacaktır. Akşama kadar sürecek tenezzüh için 75 kuruş fiyat tesbit edilmiştir. Gene yaz tarifesiyle birlikte Anadoluhisar plâjına komple biletler de başlıyacaktır.

Bütün iskelelerden vapur ve banyo parası dahil olduğu halde plâja gidip gelme birinci mevki 33 kuruştur.

Yalnız Bebekten 27,50 kuruş alınacaktır.

Boğaziçinin yeni yaz tarifesile adî günler her akşam köprüden Boğazın iki sahiline doğru vapurlar kalkacaktır. Boğazdan köprüye son vapur adî günler Kavaklardan 22 de kalkacak, cumartesi ve pazar, günleri de bire kadar vapur olacaktır.

Sıtma mücadelesi

Anadolu yakasında müsbet netice verdi

Anadolu yakasında son yıllarda yapılan sıtma mücadelesinden bu sene fevkalâde iyi neticeler alınmıştır. Mütemadî bir mücadele ve kontrol neticesinde senelerdenberi Anadolu banliyösünü cturulmaz bir hale getirmekte olan sivrisinek ve sıtma nihayet yenilmiş ve bu sene bu sahil halkı ile yazlığa gidenler endişesiz ve rahat bir nefes almışlardır.

Anadolu sahilinde bulunan Sıhhiye Vekâleti sıtma mücadele heyeti daha sene başında her evin kapısına o evde bulunanların sıhhî vaziyetlerini, kuyu ve durgun su mikdarını gösteren fişler astırmıştı. Vaziyet her ay sıtma mücadele memurları tarafından tetkik olunmakta ve bu kontrol esnasında sular ilâçlandıktan sonra sıhhî durum ve kontrol neticesi fişlere işaret olunmaktadır.

Ayrıca bu ay başında sıtma mücadele heyeti hiçbir ikametgâh bırakmıyarak gezmiş ve sıkı bir kontrol yaparak halkın sivrisinekten şikâyeti olup olmadığını tetkik etmiştir.

Yapılan tetkikler ümit edilmedik derecede bir netice vermiş ve Anadolu yakasında sivrisinek ve sıtma mücadelesinin tam neticesini verdiği anlaşılmıştır.

Mücadeleye tabiî bütün şiddetile ve ara vermeden bundan sonra da devam olunacaktır.

Sanayi müesseselerinde işçi kursları

100 den fazla işçi çalıştıran bütün sanayi müesseselerinin kurmağa mecbur oldukları çırak, kalfa, ve usta kursları hakkında görüşmek üzere pazartesi günü bu gibi müessese sahiplerinin iştirakile millî sanayi birliğinde büyük bir toplantı yapılacaktır.

Bu müesseseler, kuracakları kursara ait müfredat programlarını 15 temmuza kadar vekâlete vermeğe mecbur olduklarından bu programların bir esas üzerine tesbit edilmesi toplantıda temin edilecektir.

Acı bir kayıp

Adana Doğumevi başhekimi doktor Şükrü, İstanbul Tıp fakültesi ikinci cerrahi kiliniği doçenti doktor Halid Ziya ve Gureba hastanesi dahiliye asistanı doktor Ekrem ile bayan Muzaffer Konuralpların babaları 30 uncu Musul müstakil fırka sertababetinden mütekait miralay doktor Salih Konuralp bu sabah vefat etmiştir. Cenazesi yarınki cuma günü (30 - 6 - 939)da Kadıköyünde Altıyol ağzında telefon santralı karşısındaki hanesinden saat 11,45 de kaldırılarak namazı Osmanağa camiinde kılındıktan sonra Karacaahmetteki makberi mahsusasına defnedilecektir. Allah rahmet eylesin.

Haber
AKŞAM POSTASI
Sahibi ve Neşriyat Müdürü
Hasan Rasim Us
İDARE EVİ: İstanbul Ankara caddesi
Posta kutusu: İstanbul 214. Telgraf adresi: İstanbul HABER
Yazı işleri telefonu : 23872
İdare . . : 24370
İlân . . : 20335

ABONE ŞARTLARI

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	14.00 Kr.	27.00 Kr.
6 aylık	7.50 „	14.00 „
3 aylık	4.00 „	8.00 „
1 aylık	1.50 „	3.00 „

Hayata dair

Lüzumlu riyalar

ŞEHRİMİZİN sabah gazetelerinden birinde okudum: Pariste bir kitapçı Moliere'in külliyatını birkaç süslü, güzel cilt halinde basmış. Gerçi üzenmiş, elinden gelen itinayı göstermiş ama gene mükemmel birşey vücuda getirememiş: kitabın bir forması ters basılmış... Nasıl olmuşsa olmuş,kitapçı da bunun pek geç farkına varmış ve,müşteriler aldıkları ciltleri geri getirecekler, müesseseyi ayıplayacaklar diye hayli üzüntü geçirmiş. İşin asıl tuhaf tarafı şu ki kitabı alanların hemen hiçbiri bu kusurun farkına varmamış.. Demek ki ciltleri kütüphanelerine yerleştirmek ve sonra da: "Bizde Moliere'in nefis bir külliyatı var!„ demekle iktifa etmişler. Bunları anlatan gazete: "Ah! Moliere sağ olmalıydı!... Kim bilir onun için ne güzel bir mevzu olurdu!„ diyor.

Yeni bir şey değil: kitabı okumak ayrı. kitap merakı ayrı şeylerdir. Çin, Japon, veya Madagaskar kâğıdı üzerine basılmış nefis kitaplar vardır, insanın saatlerce bakası, sade gözleri ile değil, elleri ile de okşuyası gelir. Doğrusunu isterseniz onlar pek okunmağa gelmez: kütüphaneye konulur ve... arasıra seyredilir. Asıl okunan kitaplar, cebe giren, gece yatağa götürülen, türlü meşakkate tahammülü olan, kâğıdı da, baskısı da alelâde kitaplardır. Onların yırtılmasına da pek aldırış edilmez: ne olur? her zaman bulmak ve ucuzca yenisini almak kabildir. Moliere de asıl öyle tabılarda okunulur; nefis ciltler ise kütüphanede saklanılır. Onları okumağa kalkmak, ne bileyim meselâ birer sanat eseri sayılan pek kıymetli tabakalarda yemek yemeğe benzer.

Bittabi evine Moliere külliyatı alan herkesin de Moliere'in komedialarını okuması, onların güzelliğini gerçekten anlıyabilmesi lâzımgelmez. Doğrusu insanların çoğu ancak kendi zamanlarının şiirinden, edebiyatından hazzederler; ancak onlardan doğrudan doğruya bir zevk almak kabildir. Geçmiş asırların eserlerini anlamamız, onları sevmemiz için kendimizi aşmamız, gündelik hayatımızdan kurtulmamız lâzımdır. On yedinci asrın, on altıncı asrın büyük muharrirlerini okumalı diyoruz; bu tavsiyede biraz gösteriş arzusu bulunduğunu niçin itiraf etmemeli? Hiç olmazsa şunu söyliyelim: onları şimdi gerçekten severek okuyanlar da bir zaman zorluk çekmişler, onları sevmek için nefislerine c e b r e t m i ş l e r d i r. Niçin bu eziyete katlanmışlar? Kendilerine o eserlerin güzel olduğu, onlarla insanlığın iftihar etmesi lâzımgeldiği, sözlerine inanılacak bir takım insanlar tarafından söylenildiği için. Geçmiş asırların büyük şairlerini sevmek lâzımdır; insan ancak o muhabbeti edindikten sonra münevver bir insan, irfan sahibi bir adam sayılır. Fakat bazı kimselerin o muhabbeti gerçekten edinecek vakitleri yoktur. O halde onlar samimiyet gösterip de eski eserlerden hoşlanmadıklarını itiraf mı etsinler? Ne münasebet!... Sonra hepimiz bir olup onlara taş atar, onlarla alay ederiz. Demek ki hakikati itiraf etmemeleri hem kendileri için, hem de bizim için daha hayırlıdır: nezaketsizlik etmemize fırsat vermemiş olurlar....

Samimiyeti methedip dururlar. Doğrudur, samimiyet iyi bir şeydir. Ama kimin samimiyeti? Meziyetleri olan, gerçekten yükselmiş adamın samimiyeti... Ötekilerin yalan söylemesi kendilerini olduklarından başka türlü göstermeğe çalışmaları elbette daha hayırlıdır. Kütüphanelerine Moliere'in külliyatını koysunlar; asıl okudukları bayağı kitapları, meselâ zabıta romanlarını gizlesinler... Bu suretle etraflarına daha büyük bir iyilik etmiş olmazlar mı?

Riyaya fazla hücum etmek doğru değildir. Moliere külliyatındaki yanlış basılmış formayı farketmiyenler hakkında: "Onlar büyük şairin eserini başka tabılardan okumuşlardır da onun için bunu açmamışlardır„ demek daha iyi olur. Lüzumlu riyalara hürmet etmeği bilmeliyiz. Yoksa herkes samimî olmağa kalkarsa hergün birçok çirkinliklerin itiraf edildiğini görürüz. Öyle bir dünyada yaşamak güzel şey mi olur?

Nurullah ATAÇ

Yol tamiri faaliyeti

Parke yollara asfalt dökülecek

Belediye, şehir yollarının yeniden yapılması için bütün kazalarda bir. den çalışmaktadır. İstanbulun kuruluşundanberi ilk defa olarak bu kadar geniş bir yol ve inşaat programı tatbik olunmaktadır. Bu büyük şehirde yapıldığı gündenberi bugüne kadar hiçbir tamir yüzü görmemiş olan yollar şimdi ilk defa olarak yeniden yapılmaktadır. Şehrin her ne tarafına gidilse yalnız ana caddelerin değil, sapa sokakların dahi üzerinde çalışılmakta olduğu görülmektedir.

Belediye, bilhassa Arnavut kaldırımı ile olan caddelerin ekserisini parkeye çevirmektedir. Bundan dolayı belediyenin evvelce aldığı parke taşları ihtiyaca kâfi gelmediğinden acilen 100,000 adet daha parke taşı alınmasına karar verilmiştir. Beher taş belediyeye 9 kuruşa mal olmaktadır.

Diğer taraftan üzerinde çok seyrüsefer yapılan paket taşı ile döşeli caddelerin de yeniden paket taşı döşendikten sonra üzerine betonlu asfalt dökülmek suretile takviyesi takarrür etmiştir. Bu ilk tecrübe şehrin en çok münakale vasıtası geçen yollarından biri olan Merkez Rıhtım hanından Ziraat Bankası köşesine kadar olan arka yol üzerinde yapılmaktadır.

Bu şekil diğer caddelere de teşmil edilecektir.

—o—

Millî piyango

Ankara, 28 (Hususî) — Millî piyango ihdasına dair kanun lâyihası hükûmet tarafından Meclise gönderildi.

Tahsillerini ikmal edememiş

Ihtiyat subay ve askerî memurlar

Meclis azalarına mektupla müracaat ettiler

Muhtelif harpler dolayısile yüksek tahsillerini bitirememiş olan 1076 numaralı kanuna tâbi ihtiyat subay ve askerî memurları, yeni barem kanun lâyihasının Millet Meclisinde müzakeresi dolayısile meclis azalarına matbu birer mektup göndermişlerdir.

Alâkalılar, bu mektupta harpler yüzünden birçok efradını kaybederek müşkül vaziyete düşen ailelerini geçindirebilmek için küçük yaşta hayata atılmağa mecbur olduklarını, bu sebeple yüksek tahsilden mahrum kaldıklarını, maamafih tecrübeler neticesinde birçok malûmat edinmiş olduklarını, âmirlerinin takdirlerini kazandıklarını izah ederek müktesep haklarının muhafazasını istiyorlar.

Yüksek tahsilden alınarak umumî harp ve İstiklâl mücadelesinde çalıştırılanlara verilen haklardan kendilerinin de istifade etmelerini tabiî buluyorlar. Yüksek mektep mezunları gibi vazife, terfi ve tertefih hakları tanınması bu memurların isteklerinin hulâsa olarak ifadesidir.

—0—

Yerli mallar sergisinde

Bu yıl Hatay malları da teşhir edilecek

Galasarayda kurulacak 11 inci yerli mallar sergisi hazırlıkları tamamlanmıştır. Ay başında millî sanayi birliği bürolarını Galatasaray lisesine nakledecek ve serginin kurulmasına başlanacaktır. Maarif vekâleti Ankarada açılan kitap sergisini aynen Galatasaray lisesine nakledecektir.

Sergi için 50 metrelik bir pavyon inşa edilecektir.

Hatay ticaret odası da Hatay için kurulacak paviyonun hazırlıklarını bitirmiş, sergide teşhir edilecek Hatay mallarının bir listesini alâkadarlara göndermiştir.

Listeye göre sergide Hatay ipek mamulâtı, pamuklu ve yünlü dokumalar, mobilye, deri mamulâtı, bıçaklar, sabun maddeleri, mozayik, döşeme, hububat, toprak mahsulleri, kereste ve maden teşhir edilecek

ZAYİ

934 senesine ait Sen Jorj mektebinden aldığım tasdiknamemi zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Ali Ruhi oğlu Nedim Erginyürek
(13388)

Not

Umumî harbin 25 inci yıldönümünde

Yazan: M. DALKILIÇ

UMUMÎ harbin 25 inci yıldönümü de bu geçen yirmi dört saat içinde tamam oldu. Yani tarih, bir çeyrek asır mesafesini âri zasız katedebilmiş bulunuyor.

Bu büyük felâketten 25 sene sonra dünya üzerinde gözümüzü bir şimşek süratile dolaştırdığımız ve elimizde daha mesut bir dünyanın kalıp kalmadığını yokladığımız zaman ne neticeye varıyoruz?

Her şeyden evvel muhakkak ki şu; dünyanın en nikbin görüşe göre olan manzarasile en bedbin görüşe göre olan manzarası arasında zerre fark kalmamış gibidir.

Daha müthişi:

Büyük felâketin 25 inci yıldönümünde dünyayı tekrar aynı deli sıçramayı yapmak için gerilmiş ve çömelmiş bir halde bulmaktayız.

Yer yüzü insanları arasında azami 25 senede bir nesil değiştiğine göre, bütün dünyanın hayat saflarına yeni bir nesil doluyor, demektir. Acaba bu yeni nesil, geçen neslin cinnet ve cinayetini tekrar edecek midir?

Sulhün bugün yer yüzünde son dakika coğrafyası şu:

Çin ve Japonya harbediyor. Moğolistan - Rusya . Japonya hava müsademeleri yapmakta.. Filistinde Arap - Yahudi - İngiliz vuruşuyor.

Ve bütün milletler vuruşmaya hazır. Her taraf tıka basa ordular dolu, denizler istim üzerinde harp gemilerile, her bucak harekete müheyya tayyare filolarile dolu... Dünya ve medeniyet ayaklarımız altında, çökmek üzere çatırdıyor gibidir. Bütün beşeriyetin gözleri birdenbire semalardan boşanacak bombaların yırtıcı feryatlarile medeniyetin alev alacağı rüyasını görmektedir.

25 senede bütün dünya üzerinde yığılmış olan bu boğucu cehennem havası nedir?

Biz inanıyoruz ki:

Yeni insan doğuyor.

Bu insan, silâh stoklarının muazzam yığınları ve şimşekli bir politika ve mücadele havası içinden çelik sinirlerine binerek fethettiği istikbale fırlayacaktır.

Bu insan süratle ve üç çeyrek asır evvel 21 inci asrı açacaktır. Biz sayıklar gibi inanmak istiyoruz ki:

Bu insan bir sulh insanı olacaktır. Ümit edelim.

1940 ilk teşrininde Umum nüfus sayımı yapılacak

Başvekâlet bir kanun lâyihası hazırladı

Ankara, 29 — Statistik umum müdürlüğü 1940 senesinde memleketimizde üçüncü bir umumî nüfus sayımı yapmak üzere hazırladığı projeyi Başvekâlete vermiş, Başvekâlet de bu projeyi kanun lâyihası şekline ifrağ ederek Büyük Millet Meclisine göndermiştir. Lâyiha esasları 1935 umumî nüfus sayımı kanun lâyihasının hükümlerini ihtiva etmektedir. Bundan başka icap eden yeni bazı hükümler de ilâve olunmuştur.

Lâyihanın, Meclisin yaz tatilinden evvel çıkması kuvvetle muhtemeldir.

Statistik umum müdürlüğünce bir nizamname hazırlanacak ve bu yıl içinde ve umumî nüfus sayımına hazırlanmak üzere bazı vilâyetlerde tecrübeler yapılacaktır.

940 senesi umumî nüfus sayımı gelecek senenin birinciteşrin ayı içinde yapılacaktır.

Ucuzluk mücadelesi

Eğlence yerleri üç sınıfa ayrılıyor

Belediye iktısat müdürlüğü gazino, lokanta ve birahane gibi halkın her zaman devam ettiği eğlence yerlerinin üç sınıf üzerine taksimini ve buna göre her sınıfa ayrı ayrı fiyat tesbit edilmesini kararlaştırmıştır. Yalnız Beyoğlu mıntakası için ayrıca fevkalâde bir sınıf kabul edilecektir.

Büyükadadaki binek arabalarının fiyatlarında yüzde 40 tenzilât yapılmıştır.

Nakil vasıtaları kontrol

Belediye, dün âni olarak şehrin muhtelif noktalarında bütün motörlü nakil vasıtalarını sıkı bir muayeneye tâbi tutmuş, şoförlerin ehliyetleri tetkik olunmuştur. Birçok arabaların ehliyetsiz kimseler tarafından idare edildiği görülmüş ve bunlar yakalanmıştır.

Düşündüğüm gibi:

Bir Alman mecmuasında intişar etmiş bir İtalyan yazısı münasebetiyle

Yazan: SUAD DERVIŞ

Europaische Revue ismindeki Alman mecmuası İtalyan gazetecilerinden Ansaldo isminde birinin İtalyanın kendi hayat sahası hakkında ne düşündüğünü izah eder bir makalesini neşretmiş ve bu yazıda İtalyan gazetecinin tebarüz ettirdiği fikir de aşağı yukarı şuymuş:

"İtalya; ya Akdenize hâkim olmalı, yahut ta bir devleti muazzama olmak emelinden vazgeçmeli. Bu iki şıktan başka bir yol yoktur. Brenerdeki kara hududunu tesbit ettikten sonra İtalyanın Avrupa karşısındaki siyasete alâkası büsbütün nisbî olmuştur.

Şimalde sevkülceyş bir hududu tahakkuk ettirmiş olması onun "adalı, mahiyetini büsbütün tebarüz ettirmiştir. Ve Akdenizin her tarafındaki alâkasını arttırmıştır. Bu alâkası bilhassa Akdenizin bir kısmında yani Adriyatiğin şimalinden başlayıp Çanakkale Boğazının içinden geçen sahil hattının içindeki sahaya temerküz ettirmiştir.„

İtalyanın hayat sahasının yani açıkçası gözünü diktiği toprakların hududunu muharrir Ansaldo nasıl da çizivermiş..

Muharrir şöyle yazıyormuş:

"Bu hayat sahasından İtalyanın maksadı bir gün bu memleketleri ilhak etmeği ümit etmek değildir. İtalyanın bütün istediği şey yabancı devletlerin bu sahaya nüfuz etmesine mâni olmaktır.„

İtalyan muharririnin bu yazısını hayretle okuduk. Bundan evvel de söylediğimiz gibi "hayat sahası„ istekleri Türk efkârı umumiyesini fazla alâkadar eden bir mevzu değildir. Çünkü Türkiye istilâcıları için yaşanacak bir yer değil, bir cehenemdir.

Türkiyenin bugünkü hududu Türk millî iradesiyle çizilmiş olan bir huduttur. Ve bu millî irade ne bu hududu tecavüz etmek ister, ne de bu hududa tecavüz edecek olanlara iltifat yüzü gösterir.

Akdeniz meselesine gelince, bir hududu da tamamiyle Akdeniz olan Türkiye, bu deniz hakkında **hiç bir devletin** hegomonya istemesine lâkayd kalamaz. Çünkü Akdeniz Türkiye için "hayat sahası„ falan gibi uydurma bir şey değil, hayatın tâ kendisilir. Türk bünyesinin teneffüs cihazıdır.

Türkiye Akdenizle rahat nefes almak ister.

Küreiarzı gayri meskûn bir yer zannetmek ve garip bir tonla, bize şu lâzım, bu lâzım, diye konuşmak, böyle konuşanlar hakkımla hayırlı değildir.

Epirde İşkodraya yığılan İtalyan fırkalarının Balkn devletlerinin şu veya bu şekilde tam hürriyet ve istiklâl ile istedikleri gibi hareket etmelerine mâni olacak bir kuvet olduğunu vehmetmek, üç buçuk çıplak Habeşlinin mızrakları karşısında İperit gazini bilmem kaç bin metre yüksekliktan aşağı atmadan zafer elde edememiş olanların her bir milleti muharipliğin en asîl misalini vermiş olan Balkanlıları ürküteceğini zannetmek en ufak mantık ve muhakeme kabiliyetinden mahrum olmak demektir .

Hele Brennerdeki kat'î hudut sözü yalnız, bizi değil makul İtalyanların hepsini güldürecek bir deli saçmasıdır.

Biz İtalyan muharririne, İtalyanların Balkanlarda ve Akdenizde ve daha bilmem nerelerden hayat sahası değil sonu meşkûk maceralar arayacağına Brenner geçidini ve Tiryeste yolunu daha sı-

(Lûtfen sayfayı çeviriniz)

Parlak İtalyan reklâmları

MEŞHUR bir İtalyan gazetecisi Europäische Revue ismindeki Alman mecmuasına İtalyanın hayat sahası hakkında bir makale yazmış. İtalyan gazetecinin bu derece pişkinliğine, bu derece garip iddiaalrına hayretler içinde kalmamak kabil değil..

Sayın sinyor bakınız ne diyor:

— Şimdi Arnavutluğun İtalya ile birleşmiş olması [Hayır: Âşık olup da evlenmiş olması!] kendi menfaatinedir!.. İtalyanın himayesinde göreceği inkişaf, İtalyan nufuzunun ne kadar faydalı olduğunu Balkan halklarına gösteren bir reklâm olacaktır!..

Reklâma bakın!..

Bu İtalyanların bazıları ne garip adamlar: Arnavutluğun âkıbetine, yabancı, bütün dünya milletlerinin ağzının suyu aktığına inanıyorlar!..

Reklâm mı?

Desenize ki, asılan Arnavut vatanperverleri de İtalyan nufuzuna bayılmak için duvar afişleri!!..

Rasgele

Bir şey değil

HER halde okumuşsunuzdur:

İstanbulda muayene görmemiş yalnız 10.000 esnaf varmış!. Estağfurullah, bir şey değil!..

Garibi:

Bu esnafın çoğu da mahallebici, şerbetçi, sütçü gibi bilhassa gıda maddeleri satan esnafmış!.

Bari bu nevi esnaftan gıda maddeleri alanlar muayene edilsin!..

Nihayet esnaf cemiyetleri birliği belediyeye müracaat ediyor ve sıhhat cüzdanı bulunmayan esnafın takip edilmesini rica ediyor! Hakikat, takip edilmeli ki bunların nerede muayene gördükleri anlaşılabilsin!..

* * *

Şehrin çirkinlikleri de düzeltiliyor

ŞEHRİN çirkinlikleri de düzeltiliyor. Yedi kişilik bir belediye teftiş heyetimiz Beyoğlu mıntakasında teftişte bulunmuş. Belediyemizde cidden meşkûr bir teftiş faaliyeti başladığı muhakkaktır.

Ancak, bu haberi veren bir gazete şöyle yazıyor:

— Heyet yalnız belediye nizamlarına mugayir hareketleri değil, şehirdeki çirkinliklerle de alâkadar olarak bunların da izalesi için emirler vermiştir..

Demek, yakında, Eminönü meydanındaki şu mahut saati allıklı pudralı göreceğiz?..

* *

Ne münasebet

KÜÇÜKPAZARDA bir bahçıvan polise müracaat ederek şöyle bir iddiada bulunmuş:

Çarşıkapıda çivici Agopla dişçi Takforun kendisini döverek yaraladıklarını iddia etmiş..

Bu iddiaya hayret olunur değil mi? Bir çivici, bir dişçi birleşiyorlar ve adamın gözünü yaralıyorlar. Ne münasebet?

Halbuki hâdisede pek o kadar münasebetsizlik yok:

Anlaşılan hâzık bir dişçi çiviciden bir kerpeten almış ve bir hatayı fenni ile bahçıvanın gözünü çıkarmış!..

Mescle bundan ibaret!..

Mim.

Dünün ve bugünün haber ve hâdiseleri

Banka ve müesseseler bareminin birinci müzakeresi bitirildi

Ankara, 28 (Hususî) — Büyük Millet Meclisi Refet Canıtezin reisliğinde toplanmış ve bankalar barem projesinin müzakeresine devam olunmuştur. Projenin birinci maddesi görüşülürken Refik İnce (Manisa) söz alarak demiştir ki:

Millî Bankalar Ve Yabancı Bankalar

"Hususî surette teşekkül eden millî bankaların bu lâyihaya alınmasının teşkilâtı esasiye kanununa münafi olduğunu söylemiştim. Bütçe encümeni bu lâyihaya bizzat böyle bir fıkra ilâve etmiş olmakla kanaatimce teşkilâtı esasiyeye muhalif hareket etmiştir. Dahilî nizamnamenin sarahatine göre teşkilâtı esasiyenin metin ve ruhuna mugayeretine asla müsaade edemeyiz. Hususî ve millî bankaların emsali yabancı memleket bankaları yanında vaziyetlerini küçük düşürmek neticesine varacak olan bu vaziyetin sâyü âmele tamamen müessir olduğunu arzeder ve bu fıkranın maddeden tayyını bir takrirle teklif ederim."

Bütçe Encümeni Namına İzahat

Bütçe encümeni namına Faik Baysal izahat vererek dedi ki:

— Devlet sermayesiyle teşekkül eden müesseselere tam müvazi ve onlara benzer vaziyette bulunan ve aynı zamanda bunlarla her veçhile sıkı rabıtası olan ve hayatlarında birlik temininde zaruret bulunan müesseseleri bu kanunun çerçevesi içine almak zarureti duyulmuştur. Meselâ İş Bankası. Esasen bu gibi müesseseler kendileriyle istişare edildiği zaman böyle bir bareme tâbi tutulmak hususunda hiç bir itirazları olmadığını söylemişlerdi. Bu fıkra bugün için iki müessese hakkında tatbik edilebilecektir. Türkiye İş Bankası ile Türkiye Ticaret Bankası.

İki Millî Müessese ve Osmanlı Bankası

Hikmet Bayur (Manisa) — İki millî müessesenin bu kanuna tâbi tutulması mevzuubahistir. Bunların hiç bir imtiyazı yoktur. Halbuki Osmanlı Bankasının vergi muafiyetleri vardır. Ona bunu tatbik edemiyeceksiniz. Niçin? Çünkü müteaddit yerde muhasebesi vardır. Anamüessese Paristedir. Paristeki müesseseyi kontrole imkân yoktur. Böyle Türkiye aleyhinde ve ecnebiler lehinde kanun mu yapıyorsunuz? Bu mesele hakikaten vicdanımızı tahriş ediyor.

Bir Makale

Mümtaz Ökmen (Ankara) — Barem kanunlarının müzakeresi memlekette haklı, haksız, müsbet, menfi, oldukça in'ikâslar tevlit etti. Bittabi her vatandaşın bu lâyiha hakkında bilhassa, lâyiha kesbi katiyet etmeden evvel, düşündüğünü, dilediği gibi yazması gayet tabiî bir şeydir. Bu da her vatandaşın tabiî haklarındandır. Yalnız bu vatandaş bir millet vekili olursa, bir mebus olursa, onun için herhangi bir kanun hakkında fikir ve mütalealarını söylemek için bilhassa en tabiî olan en salâhiyetli yer millet kürsüsüdür.

Bugün gelen Son Postada Muhiddin Birgen arkadaşımızın barem hakkında bir makalesini okudum, mükerreren okudum. Muhterem arkadaşımız birinci müzakeresi ikmal edilmiş olan kanunu şu şekilde tavsif etmektedir:

"Bu kanunla devlet memurlarına yapılan muamele vaktiyle Osmanlı imparatorluğunun o günkü Yeniçeri idaresinin çıfıt ve reayaya yaptığı muameleden farklı değildir" (Gürültüler).

Gene bu makaleye göre vakıa kendileri, bir başkaları böyle söylüyor" diyorsa da bu söylenilen şeyleri makalesinde serlevha yapmak suretiyle kendisine mal ettiği için Hitler Almanyasının bütün dünyada zulüm ve itisafla telakki edilen Yahudilere yapılan muamelenin aynını telakki ettiğini ifade etmektedir. Arkadaşımızı bu muameleyi ifa ederken dahi ben haksız bulmuyorum. Yalnız kendisinden rica ediyorum. Hangi delil ve esbabı mucibeye istinat ettiklerini ve bu lâyihanın hangi maddesi ile ne gibi zulüm yapıldığını lütfen gelsinler, burada söylesinler, karşı karşıya konuşalım, meclis ve milletin huzurunda imtihan olalım.

Eğer bizim zulüm ve itisaf yaptığımıza kani olursak, meclisimiz âdildir, derhal yaptığı zulümden rücu eder. Eğer bir şey yoksa yarın ikinci bir makale ile derhal tasrih etsinler.

Fakat, arkadaşlar, bir mebusun diğer bir mebusa sual sorması ve onu kürsüye davet etmesi nizamnamemizde yoktur. Yalnız bütün nizamların fevkinde bir de vicdan vardır.

Muhittin Birgen (Mardin):

— Muhterem huzurunuzda ilk defa olarak bugün böyle bir vesile ile söz almak mecburiyetinde kaldığımdan dolayı her hal de kabahat benim değildir. Şahsî bir meseleye temas edilmiş olması, beni söz söylemeye mecbur etti. Bundan dolayı affınızı rica ederim. Mebus arkadaşların biribirinin hareketleri ile meşgul olmamaları prensibini daha sağlam olarak tatbik etmek yoluna gidersek zannederim ki, daha isabetli hareket etmiş oluruz.

Durak Sakarya (Gümüşane):

— Ya siz Meclisin şahsiyeti ile uğraşmak kuvvetini nereden alıyorsunuz?

Muhittin Birgen devamla:

— Şahısla meşgul olunmuş bir şey yoktur. Ben kimse için bir şey yazmadım. Yalnız benim yazdığım bir yazıyı burada mevzuu bahsederek, bu maddenin cereyanını değiştirmek zannederim ki lüzumsuzdur. Yani benim burada söylemek istediğim şey, yazdığım bir makalenin burada mevzuu bahsedilmemesidir. Bunda can sıkılacak hiç bir şey yoktur.

Gelelim meselenin esasına; bir mebus, bir gazeteci daima memleketin içinde mevcut olan fikir hareketleri ile alâkadar olan insandır. Her insan gibi bu insanın da, bu ferdin hareketleri ve mevcut cereyanlarla fikir alıp vermesi gayet tabiî olduğu gibi bunun neticesinde şu veya bu fikre vasıl olması, şu veya bu kanaati taşıması gayet biîdir. Ben bu noktai nazardan vazifemi yaptım. İçerisinde yazdığım şeyler benim cebimden uydurduğum şeyler değildir. Memleket içinde bir münakaşa vardır. Bu münakaşa günden güne büyümektedir. Ben bu münakaşanın devam etmesini istemediğim için gâh bu fikri, gâh şu fikri kendi kafamın, kendi mantığımın süzgecinden geçirerek yazdım. Hiç bir zaman zulüm edildi demedim. İtisaf edildi demedim. Orada bir Yahudi sözü vardır.

Mümtaz Ökmen:

Reaya tabiri vardır:

Muhittin Birgen:

— Müsaadenizi rica ederim. Yahudi sözü benim değildir. Zatıâlinize meseleyi şahsiyata intikal ettirmemek için hususî surette arzedeceğim (gürültüler, - biz de anlamak istiyoruz sesleri, - kürsüye intikal ettir sesleri).

Muhittin Birgen (devamla):

— Bu mesele beyfendi arkadaşımla benim aramdadır. Ben kendisine ayrıca söylerim. Kabul ederlerse, ederler, burada şahsî...

General Sıtkı Öge (Tokat):

— O halde biz burada ne dinliyoruz?

— Bir mesele için söylüyorum. Şahsan gördüğüm bir mesele değil ki, bu muhtelif yerlerde söylenmiştir.

Durak Sakarya (Gümüşane):

— Mevzu Meclise intikal etti. Burada da söylemeniz lâzımdır:

Muhittin Birgen (devamla):

— Benim de bir söz hakkım vardır. İstersem söylerim, istersem söylemem. Burada muhakkak söylemek mecburiyetinde değilim. Arkadaşıma ayrıca arzedeceğim. Burada bunun için gürültü edecek bir şey yoktur. Bu mesele, arkadaşlar, bu kanunda bir müddettenberi müzakere etmekte olduğumuz mevzu hakikaten çok mühim bir mevzudur. Hariçte akisler yapmıştır. Biz bu akisleri görüyoruz. Bunların hiç hoşa gider şeyler olmadığı kanaatine varıyoruz. Ben istiyorum ki, bu işler biraz daha yumuşak bir şekil alsın. Ben kanunun prensipine muhalif değilim. Bu işler yapılmalıdır.

Bunları tanzim edelim. Orta yerden dedikodular kalksın. Bu işler tanzim edilirken çok şiddetli Ekiftezavziet'dir.

Durak Sakarya (Gümüşane):

— Türkçe konuş.. türkçe..

Muhittin Birgen (devamla):

— Ekiftezavziet'in türkçe olduğunu isbat ederim. Bu enternasyonal bir kelimedir. Bir dilci gibi ilmî bir şekilde ayrıca türkçe olduğunu isbat ederim.

Durak Sakarya (Gümüşane):

— Türkçe konuşunuz. Burası Türkiye Büyük Millet Meclisidir.

Muhittin Birgen:

— Ben türkçe konuşuyorum. Rica ederim lâf söyletmiyorsunuz. Taarruz yoktur. Mütemadiyen lâfımı kesiyorsunuz. Yetişir artık canım!.. Ben istiyorum ki arkadaşlar bu k a n u n memlekette ruhlara sükûn veren, kafalara huzûr veren, aile ocaklarına istirahat veren ve kimseye şikâyet hakkı vermiyen bir kanun olsun. Ben bunun için gazeteci olmaklığım sıfatile... (gürültüler) Rasih bey zatıâliniz burada çok şiddtli lâflar söylediniz. Arkadaşlardan bazıları bu kürsüden öyle fena şeyler söylediler, meselâ bundan evvelki içtimalarda bu ücretli memurlara o kadar ağır sözler söylediler.. O kadar ağır kelimeler kullandılar ki ben bir şeyi anlattım. Bu ücretli memur denilen insanlar hakikaten oradan, buradan toplanmış, nasıl söyliyeyim, bir takım hiç bir işe yaramaz, sırf ötekinin berikinin getirdiği insanlar mıdır?

Bunların hepsi için topyekûn çok fena sözler söylendi. Ben şaştım. Ben uzaktan zannediyordum, ki memleketimizde böyle bir şey katiyen olmuyor. Hiç bir zaman böyle burada dahi söylenilen tarzda şeylerin yapıldığına kani olmadım. Ve Meclise giderken aranızda çalışmak için candan, derin bir heyecan duyarak geldim. Güzel iş yapmak için, güzel bir devrin güzel işleri üzerindeki güzel mesaiye iştirâk etmek üzere, gidiyorum, diye aranıza heyecanla geldim. Halbuki burada öyle lâflar işittim ki, hayretler içerisinde kaldım. Onun için bu mevzuubahis kanunun bir nizam ve intizam kaynağı ve herkese huzur ve inşirah veren bir kanun olmasını istedim. Başka bir şeyi kasdetmiyorum. Bu günah mıdır? Bu maksada muhalif bir şeyi söylemişsem onun mesuliyetini kabul ederim. Bazıları gösterdiğimiz şiddetin kâfi olmadığına dahi kanidir. Dışarı çıkınca hücuma maruz kaldım. Öteki bana dedi ki, (siz ne yapıyorsunuz). Beriki bana dedi, ki (ne yapıyorsunuz, biz ücretli olduksa câni mi olduk?) Ben bunun tesirleri içinde kaldım.

1912 de Balkan harbinde askere gitmiş 921 senesine kadar tahsil yapmak imkânını bulamamış insanlardan pek acıklı mektuplar aldım. Bir kısmını gösterebilirim. Bir şeyin daha iyi olmasını istemek ve kanunun daha âdilâne ve nizam intizamı temin eder şekilde tesisini istemek hiç bir zaman kabahat değildir. Ben bunun haricinde bir şey istediysem, boynum incedir. Ondan dolayı özür dilerim. Mümkündür ki, insan gündelik bir dakikalık yazı yazarken, lâf söylerken yanlış düşünebilir. Bu olabilir. Meselenin buraya kadar gelmesine hiç bir sebep yoktur.

Bundan sonra Başvekil kürsüye geldi ve şu sözleri söyledi:

Arkadaşlarım ,Muhittin Birgen arkadaşımızın verdikleri izahlara nazaran kendileri bilmeden bir vaka ihdas etmişler zannediyorum. (Bravo sesleri).

Başvekil Dr. Refik Saydam — Bendeniz dün gece bu makaleyi okudum. Kestim ve Partimizin reis vekiline verdim, bir parti mebusunun bu şekilde bir şey yazması ne derece doğrudur, Lûtfen tetkik buyurun, dedim. (Alkışlar)

Bu birinci safha, ikinci safhaya gelince, makalede bendenizin ismim de geçiyor. Hükûmet son zamanlarda birçok siyasî meseleler. le meşgul olduğu için bu kanunla o kadar meşgul olamadı. Binaaleyh bu hususta Dr. Refik vaziyet etsin ve kanunu yoluna getirsin diyorlar.

Arkadaşlar, huzurunuza getirdiğim her kanunla alâkamızın şahidi yine sizlersiniz — şahidiz her gün buradasınız sesleri —.

Esasen biz bu kanunu memurlarımızın huzuru, rahatı ve sükûnü için yapıyoruz. Arada belki maddeten mutazarrır olacaklar olabilir. Fakat büyük bir memurin kütlesinin mevcudyieti dolayısile onların âtisi ve istikbali için lüzumlu olan esasları koyuyorsunuz. Hükûmet de bunda sizinle beraberdir. Ve her gün müzakereleri takip etmiştir. Hükûmet kendilerinin buyurdukları gibi hiçbir zaman bu meseleyi gözönünden uzak tutmamıştır. Daima takip etmiştir.

Bu meseleyi burada bırakırsanız çok iyi olur. İşimiz vardır. Ona devam edelim. Mesele tavazzuh etmiştir.

Feridun Fikri (Bingöl) — Refik Şevket arkadaşımız müzakere etmekte olduğumuz bu kanunun Teşkilâtıesasiye kanununa muhalif olduğunu iddia buyurdular.

Refik İnce — Kanun değil!

Feridun Fikri — Affedersiniz. Bu kadar sürcü lisan kadı kızında da olur (şiddetli alkışlar, gülüşmeler), dedikten sonra Teşkilâtıesasiye kanununa burada muhalif bir şey olmadığını iddia etti. Teşkilâtıesasiye kanununun 79 uncu maddesinin bu mevzua temas ettiğini söyledi ve maddeyi aynen okuduktan sonra Refik Şevkete hitaben:

— Siz 70 inci maddeyi ileri sürmüştünüz.

Refik İnce — 71 inci madde.

Feridun Fikri — 70 inci madde ırzdan candan bahsediyor.

Refik İnce — Karışık.

Feridun Fikri — Böyle karışık olmaz (gülüşmeler) sarih bir madde ile böyle karışık olarak değil katî bir beyanat ile mütaleanızı çerçevelemek iktiza eder,

Refik Şevket — Ben size şimdi çerçevelenmiş bir ifade ile değil, Teşkilâtıesasiye kanununun en katî, en kestirme maddesi ile cevap vereceğim, diyerek 79 uncu maddeyi okudu ve devamla:

— Bir kere işi bizzat ifade ederek murakabeyi kabul ettiniz. Murakabe ederken muamelâta müdahale olunmasını da kabul ettiniz. Fakat ücretlere gelince niçin duruyorsunuz. Ücret o müessesenin bünyesine, istikbaline sârî ve müessir olabilir, dedi. İngiltere ve Fransada bu müdahalesizlik yüzünden kıyametler koptuğunu, kabinelerin devrildiğini ilâve ederek:

— Bu işler üzerinde bugün Avrupanın her tarafında muhtelif kanunlar ve muhtelif hükümler konulmtaktadır. Bu sayededir ki millet bunlara bilâ tereddüt para yatırmaktadır.

Bundan sonra Hamdi Yalman (Ordu) nun kifayeti müzakere takriri reye konarak kabul edildi.

Refik İncenin hususî müesseselere dair olan fıkranın maddenin tayyı teklifi reye konarak reddedildi. Birinci madde aynen kabul olundu. İkinci maddenin müzakeresine geçildi. Kâzım Sevüktekin (Diyarbakır), Bu kanunun heyeti umuimyesinin müzakeresi esnasında terfi ve teadül için maaşlı ve ücretli memurlar arasında kazanç vergileri nisbetinin değişip değişmiyeceğini anlamak istemiştim. Madem ki diğer memurlar gibi bu ücretliler de maaş alacaklardır. O halde kazanç vergisindeki nisbetlerin de o nisbete inmesi mümkün değil midir?

Encümen namına Faik Baysal — Kazanç vergisi gerek maaş asılları ve gerek muvakkat tazminat üzerinde hakikaten müesseselerdeki müstahdemlerle devlet memurlarının verdiği vergiler arasında bir fark vardır. O farkı izale için huzurunuza ayrıca bir madde arzedeceğiz. O suretle bir muadelet temin edeceğiz.

Nazmi Topçuoğlu (Aydın) — Bu müessesat memur ve müstahdemlerinin maaş ve ücretlerinin teadül kanunu maaresef fena ve elektrikli bir havaya tesadüf etti. Devlet sanayiinin çok pahalı tesis ve mamullerinin yüksek maliyetli olmasının efkârıumumiyede bihakkin tevlit ettiği endişe ve onun aksülâmelleri müzakeresi yapılırken burada çalışanların hakları görüşülüyor.

Nazmi Topçuoğlu, bankaların Ankara, İzmir, İstanbul şubesi müdürlerine 100, Samsun ve Mersin müdürlerine 75 er lira temsil ücreti verilmesini teklif etti. Reddolundu. Diğer maddeler de aynen kabul olunarak banka ve müesseseler bareminin birinci müzakeresi tamamlandı.

Ordu baremi projesinin müzakeresine geçildi, bu münasebetle Diyarbakır mebusu General Kâzım Sevüktekin ile İstanbul mebusu Kâzım Karabekir söz alarak bazı mütalealar serdettiler. Vakit geciktiğinden maddelerin müzakeresi cuma gününe bırakıldı.

---

kı muhafaza etmesini ve Dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan olmamasını tavsiye ederiz.

İtalyanın d e v l e t i muazzama olması meselesine gelince, bu da şayanı münakaşa bir şeydir. Devleti muazzama olmak demek, her zaman nüfuşu kalabalık bir millet olmak demek değildir. Biz söylemiyoruz, fakat bütün Avrupa matbuatı son senelerde bilhassa şu en son hâdiselerin seyrinde İtalyanın artık müstakil bir devlet olmayıp Cermen hegemonyasının altına girmiş bulunduğunu yazıyorlar.

İtalyanın erkânı harbiyesi ve Ducesile birlikte Berchtesgadene bağlı bir şube gibi telâkki edilmeğe başlanıldığı bu sırada senyör Ansaldonun makalesi insana mizahî bir yazı gibi geliyor.

Suat DERVIŞ

Binaların boyanması mecburiyeti

Boya ihtikârına henüz tedbir alınmadı

Mütehassıs Prostun tavsiyesi üzerine, İstanbul ana caddelerindeki binaların iki muayyen renge, açık ve gri veya açık bir renge boyanması hakkında alınan kararın şehir de boya ihtikârına yol açtığını yazmıştık. Bu kararın yerine getirilmesinde umumî lâkaydi ve ihmali görülen bina sahiplerine şehrin güzelliği namına son bir ihtarda bulunulması bina sahiplerini yeniden telâşa vermiş, boya ve boyacılık ihtikârı da o nisbette almış yürümüştür.

Şehrin ekser caddelerinde umumiyetle açık bej boya tercih edilmektedir. Açık gri renge boyanan caddeler pek azdır. Fakat bu boyama işinden hiçbir vakıt matlûp netice alınmadığı görülmektedir. Bu şekil şehrin güzelleşmesine doğru halkın iştirakile bir hareket doğurmuş olmakla beraber ekseriya kararın tatbikatı garip vaziyetlere yol açmaktadır. Koca bir binanın cephesinin yalnız alt kısmının bej rengine boyandığı, dükkânların sadece çerçevelerinin boyanmasile iktifa edildiği görülmektedir. Bu arada yapılan boyaların çirkinliği de belediyenin nazarı dikkatini celbetmektedir.

Bunun için belediye bir kontrol yapıp güzellik namına yapılan çirkinliklerin tashihine karar vermiştir.

Fakat boya ihtikârına mani olmak üzere ne yapmağa karar verdiği henüz malûm değildir.

Tütünlerimize talep

Avrupa piyasalarile temas etmek üzere tetkik seyahati yapan bazı tütün tacirlerimiz bu sabahki Semplon ekspresile dönmüşlerdir.

Tacirlerin izahatına göre, bu sene Avrupa piyasalarında Türk tütünleri fazla istekle karşılaşmaktadır. Bu itibarla fiyatların yükselmesi ihtimali vardır.

Bir kız pencereden düştü

Beşiktaşta Abbasağa mahallesinde oturan Haşim kızı Münever evinin altı metre yüksekliğindeki penceresinden sokağa bakarken müvazenesini kaybederek düşmüş, vücudunun muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanarak Beyoğlu hastahanesine kaldırılmıştır.

Bu akşam **Lâle** de

1 — KADINLAR HAPİSHANESİ
VİVİANE ROMANCE

2 — GÖRÜNMEYEN HAYDUTLAR
CHESTER MORRİS - BRUCE CABOT

3 — En yeni METRO JURNAL.

Yaz tarifeleri: 20, 25, 30 K.

Şehir tiyatrosu artistleri turneden döndüler

Konya Ereğlisinde bir koltuk meselesinden dolayı müşkilât gördüklerini söyliyorlar

İki buçuk ay kadar evvel Anadolu turnesine çıkan Şehir Tiyatrosu artistleri, Hatay da dahil olduğu halde memleketimizin bir çok yerlerini dolaşarak temsiller verdikten sonra İstanbula dönmüşlerdir.

Artistlerin anlattıklarına göre, bu defaki turne çok iyi netice vermiş, yalnız Konya Ereğlisinde hiç beklenmiyen müessif bir hâdise olmuştur. Artistler Anadoludan dönüşte, vaki israr üzerine Konya Ereğlisine uğrayarak mensucat fabrikası salonunda iki temsil vermeği kabul etmişlerdir.

Kendisine ve zilesne koltuk yerine iskemle verilmesinden müteessir olan kaymakam salonun sıhhî şartları haiz bulunmadığını ileri sürerek hazırlıkları yapılan "Zehirli kucak,, propaganda piyesinin oynanmasına mâni olmuştur.

Mensucat fabrikasının temsile tahsis ettiği salon 300 kişiden fazla insan alan ve Anadolunun bir çok yerlerinde henüz emsali bulunmıyan tiyatroya müsait bir yer olduğunu gören artistler, kaymakamın bu mamelesinden hayret ve teessür içinde kalmışlardır.

Bilhassa Halk Partisinin tertip ettiği temsil programında yer almış olan memleket sağlığına ait bir piyesin temsilini böyle bir müdahale ile yüz üstü kalmaması için Ankaraya müracaat edilmiştir. Teşebbüsler neticesinde temsilin verilmesi için lâzım gelen müsade temin edilmiş ise de vakit gecikmiş olduğundan hâdise akşamı temsil verilememiştir.

"Zehirli Kucak,, bir gün sonra oynanmış ve zaman kaybedilmesi dolayısiyle başka temsil verilememiştir.

Artistlerden bazıları kendilerile görüşen bir muharririmize şunları söylemişlerdir:

"— Konya Ereğlisi mensucat fabrikasının salonunda mevcut dört koltuktan üçü temsil icabı olarak sahneye konulmuştur. Binaenaleyh kaymakama koltuk yerine iskemle verilmesinde hiçbir kasit yoktu. Kendileri de halk gibi temsili iskemle üzerinde oturarak seyredebilirlerdi. Salonun gayri sıhhî olduğunu kabul etmek imkânsızdır. Anadolunun bir çok yerlerinde henüz bu derece rahat ve geniş bir salon yoktur. Nitekim Ankaraya yapılan teşebbüs netiresinde temsile müsaade olunması da halkın bir gece temsilden mahrum edilmesi için gösterilen sebebin yerinde olmadığına delildir.,,

Ingiltere Berline bir nota verdi

(Baş tarafı 1 incide)

leketlere verilmiş olan garantinin ancak Almanya tarafından bu memleketlere taarruz vukuu halinde mer'î olacağını derpiş eylemesi halinde hasmane bir hattı hareket ittihaz edebilir.

Alman memorandomu, İngiliz siyasetini bir çenber içine alma siyaseti diye tavsif etmektedir. Bu tavsif, yerinde değildir ve İngilterenin niyet ve tasavvurları hakkındaki yanlış bir telâkkiden ibarettir. Bu telâkkinin tashihi icap eder. Bazı arazinin Alman hudutları dahiline alınması, Almanyanın efal ve icraatını haklı göstermek için ileri sürmüş olduğu sebebler ne olursa olsun birçok mahfilde hiç şüphesiz huzursuzluğun artmasına sebebiyet vermiştir.

Binnetice, İngiltere hükûmeti tarafından ittihaz edilmiş olan kararların gayesi, küçük milletlerin büyük Britanya veyahut bizzat Almanya gibi hakları olan istiklâlden emniyetle mütenaim olabilmeleri için bu milletlere yardımda bulunmak suretile bu huzursuzluğu ortadan kaldırmağa yardım etmek olmuştur.

Bu gayeyi takiben büyük Britanya tarafından son zamanlarda girişilmiş olan taahhütler, yukarda işaret edilmiş olduğu veçhile şart ile mukayyettir ve filî mahiyet iktisap etmeleri için alâkadar milletlerin bir tecavüze maruz kalmaları icap eder.,,

Romanyanın millî müdafaası

(Baştarafı 1 incide)

Calinesco, millî müdafaadan bahsederek son üç ay içinde ecnebî memleketlere 26 milyar leylik harp techizatı siparişi verildiğini bildirdikten sonra ekalliyetler meselesinin münhasıran dahilî bir mesele olduğunda ısrar etmiş ve bu meselenin iktisadî, içtimaî ve harsî sahalarda bazı ıslahat ile halledileceğini bildirmiştir.

Cumhur Reisinin seyyahatleri

(Baştarafı 1 incide)

da teşrif edeceğini duyan Mudanyalılar sahillere birikmişler, fakat sonradan Bursa valisi gönderdiği bir telgrafta vakıt olmaması yüzünden İsmet İnönünün Mudanyaya uğrayamıyacağını bildirmiştir. Reisicumhurumuz vali vasıtasile Mudanya ve Bursalılara selâm ve muhabbetlerini iblâğ etmişlerdir.

İsmet İnönü, İmralıdan sonra Marmarada bir gezinti yapmışlardır.

Gemlik, 28 — Reisicumhurumuzu hâmil olan Savorana yatı Bozburun önlerinde görüldüğü sırada Armutludan motörlerle karşılamağa çıkan halk yata elli metre kadar yaklaşmışlar ve Reisicumhurumuzu alkışlamışlardır. Yat ta süratini keserek halkı selâmlamıştır.

Cumhurreisimiz bugün de Savarona yatile Marmara sahillerini dolaşmağa devam etmişitr.

İsmet İnönü, Marmara seyahatini yarım tamamlıyacak ve ağlebi ihtimal Marmaranın Trakya sahillerine de uğrıyacaktır.

Cumhurreisimiz, cumartesi günü İstanbula gelecek ve Savarona yatile Ortaköyde Deniz Ticaret Mektebi önünde durarak 1 temmuz kabotaj bayramı münasebetile yapılacak deniz yarışlarını yakından takip edecektir.

Yatta İstanbul halkı namına kendilerini selâmlıyacak olan heyeti kabul etmeleri muhtemeldir.

İsmet İnönü, yarışları sonuna kadar takip edecek ve yine Savarona yatile cumartesi akşamı buradan ayrılarak Ankaraya dönmek üzere yola devam edecektir.

Cumhurreisimizin yatla nereye kadar gidecekleri ve nereden Ankara trenine binecekleri henüz belli olmamakla beraber Derinceye kadar yatla gitmeleri ihtimali vardır.

İsmet İnönünün Ankaraya dönmüşten sonra Hatayı ziyaret etmeleri muhtemeldir. Karadeniz seyahatlerinin daha sonraya kaldığı anlasılıyor.

TELGRAF • TELEFON • RADYO

Alman tayyareleri Leh hududunu tecavüz ediyorlar

Bir temmuz bayramı

Programın son şekli tesbit edildi

1 temmuz denizciler bayrammm bu sene fevkalâde bir şekilde kutlanması için Münakale Vekili Ali Çetinkaya hazırlıkları yakından takip etmektedir. Vekilin tasvibinden geçen programa göre, gündüz Cumhuriyet âbidesi etrafında yapılacak merasimden sonra öğleden sonra Ortaköyde deniz yarışları, gece de fener alayları yapılacak, vapurlarda balolar verilecektir.

Gece Ankara radyosunda Münakale Vekâleti müsteşarı Naki Özmen tarafından kabotaj hâkimiyetimiz hakkında bir konferans verilecektir. Halk ve davetliler Ortaköydeki yarışları mektep rıhtımından ve yarış sahası etrafına dizilecek vapurlardan takip edeceklerdir.

Sabık Arnavutluk Kralı

Yarın deniz yolile Fransaya hareket edecek

Şehrimizde bulunan eski Arnavutluk Kralı Zogo ile Kraliçe Geraldin yarın Romanya vapurile ve Mısıra da uğrıyarak Fransaya hareket edeceklerdir. Sabık Krala Yunan hükûmeti vize vermemiştir.

Kralın 14 kişilik maiyeti bu akşam Sovyet bandıralı İzvanetya vapurile Fireye gidecekler ve oradan başka bir vapura aktarma ederek yollarına devam edeceklerdir.

Mısır Hariciye Nazırının Bükreş ziyareti

Bükreş, 28 (A.A.) — Rador ajansı bildiriyor:

"Mısır hariciye nazırı Yahya paşanın Romanyayı resmen ziyareti iki memleketi biribirine bağlıyan samimî dostluğun müşahedesi için yeni bir fırsat teşkil eylemiştir.

Yahya paşanın başvekil Calinesco, hariciye nazırı Gafenko ve diğer hükûmet azası ile yaptığı görüşmeler esnasında, iki memleket arasında mevcut mühim ekonomik münasebetleri bir kat daha fazlalaştırarak iki memleket arasındaki dostluğu inkişaf ettirmek hususunda iki tarafın katî azmi kendisini göstermiştir.,,

Amerikalı filimciler heyeti

Anadoluyu dolaşarak film çekecek

Paristen Hindistana kadar karadan giderek uğrıyacakları yerlerde muhtelif terbiyevî ve tedrisî mahiyette filmler çekecek olan bir Amerikan heyeti seferiyesi ağustos içinde memleketimize gelecektir.

Than isimli olan bu heyet İstanbuldan Yalova, Bursa, Kemalpaşa, Balıkesir, Edremit, Ayvalık, Bergama, Manisa, yoluyla İzmire gidecek, gene aynı yolla Bursaya dönerek oradan Bilecik, Eskişehir, Sivrihisar, Mihalcık, Beypazar, Ankara, Kırşehir, Kayseri, Niğde, Ulukışla, Adana yoluyla Hindistana doğru yoluna devam edecektir.

Heyeti seferiye geçtiği yerlerde muhtelif filmler çekecektir.

Bir Alman tayyaresinin düşürüldüğü henüz teyit edilmedi

Varşova, 28 (A.A.) — Hel yarımadasında bir Alman tayyaresinin düşürüldüğü hakkındaki haber bugün hiçbir Varşova gazetesinde çıkmamıştır. Haber Danzigde yalanlanmış ve Leh kaynaklarından da henüz teyit edilmemiştir.

İyi malûmat alan mahfiller böyle bir hâdiseden haberdar olmadıklarını ve fakat hudut bölgesinde Alman tayyarelerinin Leh hudutlarını birçok defalar geçtiklerini bildiriyorlar.

"Memelin vaziyatine bakarak ibret alsınlar!,,

Kurjer Varsavski gazetesine göre, Göringin liman tahkimatını kontrol için yakında Memele geleceği hakkında mezkûr şehirde şayialar dolaşmaktadır.

Gazete ağustostanberi Memelde hayatın hakiki bir durgunluğa uğradığını, köylülerin her köyde pek aşağı seviyede tespit edilmiş olan fiyatlar üzerinden yiyecek maddeleri alım satımını kontrol eden hususi ajanların himayesinde bulunduğunu yazıyor. İşçi ve memurların ücretleri çok azaltılmış ve turizm hareketi durmuştur. Memleketin iç tarafı ile alâkası kesilmiş olan limandan giden gelen vapur yok gibidir.

Gazete ilâve ediyor:

"Almanyaya iltihakın nereye müncer olduğunu görmek Danzigliler için faydalı olur,,.

Ingilterenin sabrı tükendi

Londra, 28 (A.A.) — Vinston Churchill bugün City Carlton klübünde yapılan bir toplantı esnasında söylediği nutukta demiştir ki:

"Temmuz, ağustos ve eylûl ayları Avrupa gerginliğinin en yüksek noktasına çıkacağı bir devre olarak telâkki edilmek icap eder. Bu fikirde olmıyanlar, hâdiselerin geçen senekinden farklı olmıyacağını söylüyorlar. Ancak şu fark vardır ki o zaman biz Çekoslovakyaya hiçbir müuahede ile bağlı değildik. Şimdi ise nazist Almanya kendisine karşı taarruz ettiği takdirde müttefiklerimizle birlikte harbe gireceğimize dair Polonyaya garanti vermiş bulunuyoruz.,,

Hatip, şu suretle devam etmiştir:

"— Harp olacaktır, diyemem. Ancak sadece Almanyanın hazırlıklarına ve Alman hükûmetinin kontrolü altında bulunan Alman gazetelerinin edasına ve nazi liderlerinin nutuklarına bakılacak olursa ancak aşağıdaki netice istihraç olunabilir: En kötü şey, vukua gelecek, hem de pek yakında vukua gelecek.

Hitlere, memleketini müthiş bir meçhûle atmadan evvel iyice düşünmesini söylemek isterdim. Hitleri İngiliz imparatorluğunun sabrı tükenmiş olduğuna ikna edebilmek isterdim.,,

Ispanya cumhuriyeti Başvekili Meksikada

Meksiko, 28 (A.A.) — İspanya cumhuriyeti başvekili Negrin yarın buradan Meksikaliye, oradan da tayyare ile Nevyorka gidecektir. Negrin kısa bir müddet Nevyorkda kaldıktan sonra Kraliçe Mari vapuru ile Parise hareket edecektir.

Negrin verdiği beyanatta Meksikoda yerleşecek mültecilerin tam yekûnunu bildiremiyeceğini söylemiş, yeni mültecilerin evvelki mülteciler yerleşip muntazam meşguliyetler buldukça geleceğini ilâve eylemiştir.

Urlada göçmen evleri yapılacak

İzmir, 28 (A.A.) — Bu sene Romanya ve Bulgaristandan memleketimize gelecek olanlardan Urlada iskân edilecek olanlar için yapılacak olan 100 ev eksiltmeye konmuştur.

Satye işi suçluları

(Baş tarafı 1 incide)

meraklı muhakemenin adliyenin yaz tatili yapmasından evvel görülmesine başlanması mukarrerdir.

Satye işi dolayısiyle Millî Reasürans ikinci müdürü Malik Kevkep ile Reasürans Avukatı Atıf Ödülün tetkiklerine sebep olan hâdise Avukat Atıfın bina satışında komisyonculuk yapan Jerans Şirketinden 6250 liralık bir para almış olmasıdır. Bu para Jerans şirketinin Satyeden binayı sattıktan sonra aldığı 12500 liralık komisyonun yarısıdır. Fakat bu para ne diye avukat Atıf Ödüle verilmiştir?.

İşte bu cihet araştırılmaktadır. Çünkü bina satışında Jerans şirketi vasıta olmuş, fakat Millî Reasürans hiç bir rol oynamamıştır.

Millî Reassürans ikinci müdürü Malik Kevkebin ise Atıf Ödülden aldığı 6250 lira işini takip ettiği ve bu paranın alınmasiyle alâkadar olduğu zannı mevcuttur.

İlk sorgusunda serbest bırakılan Malik Kevkep ikinci sorgusunda ifadesini tamamen değiştirmiş ve bazı noktaları inkâr etmiştir.

Hatayın ilhakı ve İtalya

(Baş tarafı 1 incide)

Suriye üzerindeki mandanın başkasına devrine itiraz edebilir.,,

Anlaşmanın tasdikine dair lâyiha

Ankara, 29 — Muvakkat encümen, Türk - Fransız anlaşması üzerindeki yaptığı tetkikleri bitirmiş ve lâyihaları kabul ederek mazbatalarını hazırlamıştır. Mazbatalar bugün öğleden sonra yapılacak toplantıda Meclis azalarına dağıtılacaktır.

Anlaşmaya göre, cenupta bulunan ve sakinleri Ermeni olan Kesep nahiyesi Lazkiye sancağına bağlanmıştır. Buna mukabil Kurt dağı mıntakasındaki Gömüt köyü de anavatan hudutları içine alınmıştır. Hatay hudutları haricinde kalarak Lazkiyeye tâbi olan Bayır ve Bucak nahiyeleri halklarına akalliyetler hakkı verilmiştir.

Küçük Haberler

İÇERDE:

* Ankarada bulunan belediye muhasebecisi Muhtar 5 milyon liralık istikraz mukavelesini vali namına imzalamıştır.

* Maliye vekâleti Emlâk şirketinden devren aldığı Taksim kışlasını ve civarını belediyeye vermek üzere heyeti vekileye müracaat etmiştir.

* Atatürk köprüsü yakında gri renkte olarak boyanacaktır.

* İtalyan ekmek fabrikası mümessili dün belediyeye müracaat ederek yaptırılmak istenilen ekmek fabrikaları şartnamelerinden almıştır.

* Belediye Beşiktaş klübünün yaptığı Çıragan sarayındaki yüzme havuzunun ufak bir duhuliye ile halkın istifadesine açılmasını kararlaştırmıştır.

* Yenimahalle - Taksim arasında ve Edirnekapı - Cihangir arasında da 15 otobüsün işlemesine müsaade edilmiştir.

* Vali Lûtfi Kırdar ve emniyet direktörü Sadri Aka Yalovadan şehrimize dönmüşlerdir.

* Belediyede muhasebe memurları için açılacak kursta cumartesi günü derslerine başlanacaktır. Memurlara haciz, icra muamelâtı ve belediye resim ve vergileri hakkında malûmat verilecektir.

* İbrahim Kemal Bayboradan açılan Üsküdar tramvayları umum müdürlüğüne Feridun Manyasın tayini takarrür etmiştir.

* Üsküdar belediye muhasebecisi Refik evinde ölü olarak bulunmuştur. Tahkikat yapılmaktadır.

* Orduya askerî hesap ve muamele memuru yetiştirmek üzere İstanbulda bulunan askerî hesap ve muamele memuru mektebine her sınıf yedek subaylardan istiyenlerin kabulü takarrür etmiştir.

DIŞARDA:

* Kudüs müftüsünün muarrızlarından bir Arap lideri, Nasırada tabanca ile öldürülmüştür. Kendisine refakat eden bir İngiliz polisi de ağır surette yaralanmıştır. Bu polis memuru mütecavizlerden birini öldürmüştür.

* Bir Belçikalı zabit, dün akşam casusluk töhmetile Brükselde tevkif edilmiştir. Askerî ve adlî makamat bu meseleyi çok mektum tutmaktadırlar.

* İngilterede ordu meclisi harp techizatile mücehhez ordu mevcudunu evvelki rakamlardan 89 bin fazlasile 275 bin kişiye iblâğ eden bir beyaz kitap neşreylemiştir.

* Holandada hükûmet yeni masraflar için 33 milyon florin mütemmim millî müdafaa tahsisatı projesini meclise vermiştir.

* Londrada Sitenin küçük bir sokağında yıllardanberi kaydedilmemiş bir şiddette bir yangın çıkmış ve bütün sokak yanmıştır. Ateş 300 itfaiye neferinin, 50 tulumba ile üç saat çalışması üzerine durmuştur. Şimdiye kadar enkaz altından 4 yaralı çıkarılmıştır.

Yeni Neşriyat

Bakteriyolojik harp

Bakteriyolog doktor Sadi Nâzım Mirven "Bakteriyolojik harp,, adlı dikkate şayan bir eser çıkarmıştır.

Bundan sonra çıkacak harplerde mikrop ve bakterilerin silâh olarak kullanılması en çok korkulacak nokta olduğuna işaret eden doktor, bu harp usulünün esrarla örtülmüş bulunması dolayısile salâhiyet sahibi mütehassısların uzun tetkikatına mevzu olduğunu eserinde izah etmektedir.

Gelecek harplerde fevkalâde ehemmiyetli bir yer alacak olacak ve mikrop bakteri savaşı meselesini etraflı surette anlatan bu kıymetli eseri karilerimize tavsiye ederiz.

RADYO

Radyoda Dinlediklerimiz Dinliyeceklerimiz

Meşhur Alman tenoru Marcel Vittrisch çarşanba akşamı Saarbrüchen istasyonundaki Lehar programma iştirak etmiştir.

Meşhur Amerikan cazband saksafoncusu Benny Goodman.

Fransız radyo artistlerinden madam Regine Grandais.

Radio Paris istasyonunda bir konser ve konferans serisine devam eden madam Germaine Martinelli.

Fransız artistlerinden matmazel Helene Nogues bir Japon güzeli rolünde.

Finlandiyada yeni bir radyo istasyonu

Yeni istasyon kısa dalga üzerinden neşriyat yapacak

Finlandiya 1940 olimpiyatları için yeni bir radyo istasyonu hazırlamaktadır. 100 kilovat kuvvetinde olacak olan bu kısa dalgalı istasyonun muhtelif istikametlere çevrilmiş on iki anteni bulunacaktır.

Yeni radyo istasyonu önümüzdeki sene başında hazır olacak ve tecrübeleri yapılacaktır. Yeni Finlandiya kısa dalga istasyonu olimpiyatlar esnasında esas itibarile müsabakaların cereyanını neşredecektir. Ondan sonra da diğer bir istasyon gibi çalışacaktır.

Diğer taraftan, olimpiyat müsabakaları komitesi kış sporlarının yine Almanyada Garmiscr Partenkirchen'de yapılmasına karar vermiştir. Kânunusani ve şubat içinde yapılacak olan bu müsabakaları neşir için Alman radyoları da hazırlığa başlamıştır. Kış sporları sahasında 1936 olimpiyatlarından kalma radyo tesisatı henüz durmaktadır. Eskiden Saarbrücken radyo müdürüyken Berlindeki merkez teşkilâtına verilmiş olan Dr. Raskin kış olimpiyatlarının radyo neşriyatını tanzime memur edilmiştir.

Radyo Generali

İspanya harbi esnasında radyodaki nutuklarından dolayı "radyo generali,, ismi verilen general Queipo de Llano Berline gitmiş ve Berlin radyo evinde şerefine bir kabul resmi tertib edilmiştir. Resimde İspanyol generali mikrofon başında görülüyor.

Biliyor musunuz?

1 — a) Anatole France'ın bir romanından; b) Valter Scott'ın iki romanından; c) Maeterlinki'n bir piyesinden; d) Prosper Merimee'nin bir hikâyesinden; e) Victor Hugonun bir piyesinden alınmış operalar hangileridir ve kimlerin operasıdır?

2 — Hangi İtalyan şehri keman sanayii ile meşhurdur? Oralı iki meşhur keman yapıcı ailesini biliyor musunuz?

3 — Türkiyede saat 12 iken a) Adisababada, b) Buenosayreste; c) Siyamda; d) Kaliforniyada; e) Manilada saat kaçtır?

4 — Telefonu kim icad etti? Ve mucid ne zaman doğmuştur?

5 — Şu eesrelrin bestekârları kimlerdir?

a) Altın horoz; b) Mehtap sonatası; c) Solveig'in şarkısı.

CEVAPLARI

1 — a) Massenet'nin Thais'i, b) Boieldieu'nün Beyaz kadını, c) Debussy'nin Pelleas'la Melisanda'sı, d) Zizet'nin Karmeni; e) Donizetti'nin Lucrezia Borgia'sı.

2 — Kremona. Amati ile Stradivari aileleri.

3 — a) 3; b) 8, c) 19, d) Büyük Okyanus yaz saati ile 5) e) 19.

4 — Aleksander Graham Bell; 1847.

5 — a) Rimski Korsakov; b) Beethover; c) Grieg.

Italyada açık hava opera mevsimi

İtalyan radyo istasyonları, yazın, şehirlerdeki tiyatroların kapanması üzerine, halka stüdyolardan operalar nakline ehemmiyet vermektedir. Bundan başka, Romadaki Cracalla açık hava operasında verilecek temsillerde İtalyan radyoları ile neşredilecektir.

Açık hava opera mevsimi 4 temmuzda Verdinin "Kaderin kuvveti,, ismindeki operası ile başlıyor. Ondan sonra 6 temmuzda Puccini'nin "Turandot,, 11 temmuzda Verdi'nin "Rigoletto", 20 temmuzda Bizet'nin "Palyaçolar" operası ile Delibes'in "Koppelya,, baleti, 5 ağustosta da Verdi'nin "Ayda" operası temsil edilecektir.

Bu temsillerde İtalyanın en meşhur sahne artistleri rol alacaktır. Bunlar arasında Benjamino Gigli, Stignani, Ayda, Pactti, Maria Caniglio gibi şantözler vardır.

Caracalla açık hava operalarına geçen sene Musolini de sık sık giderdi.

Verona'daki açık hava operasında da yaz temsillerine 23 temmuzda Verdi'nin "Rigoletto" operasile başlanacak, ondan sonra 27 temmuzda da Puccininin "Toska" sı, temsil edilecektir. Bu iki eser, Musolininin intihab ettiği operalardır. Eylûl buhranında, Münihe gitmeden evvel Veronadaki bir toplantıda, opera müdürü 1939 yaz programına başlarken ilk oynanan piyeslerin hangisi olmasını istediğini sormuş, o da bunları söylemiştir.

Dinlediğimiz Dinliyeceğimiz Klâsik eserler

Bükreş radyosunda 17 inci asır musikisi

Cuma akşamı Bükreş radyosu on yedinci asır musikisinden bir eser dinletecektir.

Morteverdinin eseri olan "Orfe,, ismindeki bu opera Bükreş radyosunun stüdyosunda, Bükrreş musiki akademisi san'atkârlarının iştirakiyle temsil edilecektir.

Monteverdi "Orfe,, yi ölüm hastası olan karısının başı ucunda bestelemiştir. İlk defa olarak 1607 şubatında, İtalyada "Academia degli İnvaghiti,, temsil edilen opera ayni senenin martında İtalyan sarayında tekrar edilmiştir.

Devrindeki musiki eserlerinin fevkinde bir yer alan "Orfe,, operası bestekârın dğer eserleriyle beraber, ondan sonraki devirde bestelenen operalar üzerine büyük tesir icra etmiştir.

Monteverdi İtalyada Mntua n dükalarının sarayında çalgıcı olarak çalışıyordu. Bestekâr ayni zamanda iki bir kemanistti ve 1589 da saraya bu sıfatla girmişti.

"Orfe,, operası Bükreş radyosunda (orta dalga 364.5 metre) yarın akşam Türkiye saati ile 9 da çalınacaktır.

"Stradella,, temsil ediliyor

Berlin radyosunun (orta dalga 356.7 metre) "Radyo ile opera,, serisinden olarak, cuma akşamı Türkiye saati ile 9,15 da Flatov'un "Stradella,, operası çalınacaktır.

"Stradella,, bestekârın "Marth,, ismindeki diğer opersı ile berber, şöhretini temin eden eseridir. 'Stradella,, nın mevzuu bu isimdeki meşhur on yedinci asır şarkıcı ve bestekârının hayatından alınmıştır.

Stradella, ilk defa olarak, Pariste, Flotov orada iken krallık sarayında temsil edilmişti. Fakat o zaman eser sadece "lirik piyes,, ten ibaretti. Bestekâr onu tekrar ele almış ve 1844 da Hamburgda bir opera haline koymuştur. Eser, Almanyada çok meşhurdur.

"Stradella,, nın Bükreş radyosundaki bu temsiline İrlandalı genç tenor Einar Kristjansson da iştirak edecek ve bu, son radyolerde Dresden operasında büyük şöhret kazanan sanatkârın radyoda ilk şarkı söyleyişi olacaktır.

Offenbachın hayatına dair operet

Bach nasıl bugünkü musikinin babası sayılırsa Offenbach da bugünkü operetin yaratıcısı sayılır. Onun hayatından alınmış bir mevzu üzerine Carl Brinitzerle Vincenz Brun'un bestelediği bir operet cuma akşam saat 9,45 de Brüksel II (Orta dalga 321.1 metre) istasyonu ile neşredilecektir .

"Kaybolan vals,, ismindeki bu opertin mevzuu hakikaten Offenbach'ın hayatında olmuştur. Bu hâdise bestekârın ikinci imparatorluk devrindeki Paristeki hayatiyle imparatorluk Viyanası arasında bir köprü sayılır. Offenbach'ın hayatındaki bu ikinci safha onun san'atında büyük bir merhale teşkil etmiştir.

Tahranda devlet operası

Çek çalgıcıları ve ekseriyetle kemancılar ecnebî radyo idarelerinde mühim vazifeler almaktadır. Bu arada, İran hükûmetinin kurmaya karar verdiği Tahran devlet operasına da Pragdan birçok sanatkâr tutulmuştur.

Meşhur bir Çek radyo sanatkârı olan Karel Zoubek de operanın baş kemanisti olarak çalışacak ve sonra İran devlet musiki akademisinde profesörlük edecektir.

Tahran operası sahne vazılığına da Çekoslovakyanın Moravska Ostrava operasından Küjler getirilmiştir.

Ne kadar su içmeli ?

Yazan: Dr. G. A.

Sıcak mevsimde su içmek . hele soğuk olursa - adeta bir keyif verir. İnsan suyu içtikçe daha içeceği gelir. Fakat fazlası da zarar verir. Bazı kimseler, sıcakta çok su içmenin zararlı olduğunu bildiklerinden, suyun vereceği keyfe ve su ihtiyacına dayanarak - inatlarına gibi - yazın az su içerler. Lüzumundan az içilmesi de zararlıdır.

O halde ne kadar su içmek lâzımdır?

Sıcak olmıyan mevsimlerde, her gün içilecek suyun mikdarını göstermek kolaydır. Mutedil mevsimlerde insan çalışmadığı vakıt günde iki litre ve iki yüz gram kadar, çalıştığı zamanlarda da günde yarım litre kadar daha fazla su çıkarır. Her gün vücudundan çıkardığı suyun yerini dolduracak kadar, demek ki iki, iki buçuk litre su içmesi yetişir.

Şu halde başlıca iki yemekte ikişer bardaktan günde iki litre kadar içince üst tarafını da yemeklerin terkibinde bulunan su ile tamamlar. Sıcak olmıyan mevsimde de az veya çokça terliyerek deriden de biraz fazla su çıkaranlar yemeklerin arasında da birer bardak içince vücutlarına lüzumlu olan suyun hesabını tamamlamış olurlar.

Fakat sıcak mevsimde? İnsan çok terler. Sıcağa karşı koymak için terlemesi zaruridir. Terle çıkan suyun yerini doldurmak da lâzımdır.

Belki hatırlarsınız, vücudun terkibinde vasatî olarak yüzde altmış nisbetinde su vardır. Ancak bu nisbet vücudun şişman yahut zayıf olmasına göre haylice değişir. Zayıfların vücudundaki şu nisbeti şişmanların vücutlarında bulunan suyun nisbetinden daha ziyadedir. Meselâ zayıf bir adamın vücudunda yüzde 13 yağ nisbetine karşı yüzde 66 su bulunduğu halde, şişman bir vücudda yüzde 19 yağa karşılık ancak yüzde 60 su bulunur.

Bu nisbetten fazla su içilince, su daha kana geçmeden, henüz barsaklarda iken kanda ve vücutta bulunan bütün sulu maddelerin tuzlarını barsaklara doğru çeker. Kan derhal lüzumundan az tuzlu kalır. Sonra da su barsaklarda uzun zaman kalmaz. Barsaklardan içeriye girip kana karışınca kanı ve vücudun sulu damarlarının hepsini fazla sulandırır. Bundan da türlü türlü ve çok defa tehlikeli rahatsızlıklar meydana çıkar.

Suyu lüzumundan az içince başka türlü rahatsızlıklar ve tehlikeler meydana çıkar. O vakıt vücudu teşkil eden nesiçlerin hepsi az veya çok kurur. Fakat en çok kuruyan adalelerdir. Vücuddan çıkan suyun yüzde 68 nisbetindekini adaleler verirler. Onun için yazın adaleler daha kuvvetsiz ve daha gevşek olurlar.

Sözün kısası, lüzumundan çok içmek de zararlı, az içmek de...

Ancak, herkesin sıcakta ne kadar terliyeceği bilinmediğinden şu kadar su içmek iyi olur, diye herkese uygun bir miktar tayin etmeğe imkân yoktur.

Şişmanlar ekseriyetle zayıflardan ziyade terledikleri rinden ve zaten vücutlarındaki su nisbeti daha az olduğu için susuzluğa karşı tahammülleri de az olduğundan çok su içmeğe muhtaç olurlar. Fakat şişman olmıyanlardan da çok terlıyenler vardır. Oturup dururken çok terliyen zayıflar bulunduğu gibi, çok hareket etmek, hızlı yol yürümek, çalışmak bile insanı çok terletir. ,

Sıcakta içilecek suyun mikdarı da ancak terlemenin az veya çok olduğuna göre tayin edilir. Terden başkası için günde büyücek altı bardak su yetişir. Üst tarafı da terlemenin derecesine göre...

Büyük bir Fransız bestekârının eseri

Geçen asrın büyük Fransız bestekârlarından Vincent D'İndy (Vensan Dendi) için Paris (P T T) radyo istasyonu (Orta dalga 431.7 metre) cuma gecsi Türkiye saati ile 11 de bir konser hazırlamıştır.

1851 de doğmuş olan Vincen D'İndy nisbete genç bir yaşta musiki ile uğraşmıya başlamış tır. Fransız - Prusya harbinde piyade zabiti olarak hizmet eden Vincen D' İndy bulunduğu mıntakanın 1870 - 71 senelerine ait harekâtını güzel bir eser halinde yazmıştır. Ondan sonra musiki ile uğraşmıya başlamış ve devrin büyük bestekârlardan olan Cesar Frandra bir eserini göndermiştir.

Bu umumiyetle gerek fena yazılmış ,gerek fena bestelenmiş bir parça idi. Fakat D' İndy'nin cesareti kırılmamış ve kendisini musikiye vererek çok çalışmıştır. Bir müddet sonra onu Fransız musiki hayatında en başta bir mevkide görüyoruz. Bestekârlık musiki muallimliği ve muharrirlik eden san'atkârın bugünkü musiki üzerine büyük bir tesiri olmuştur.

Gençliğinde Alman kültürüne mütemayil olduğu için eserlerinde de Alman kültüründen alınmış mevzular görülür.

Paris (P T T) in yarın akşamki konserinde Vincen D' İndy'nin bazı senfonieri çalınacaktır. Bunlardan "Bir dağ havası üzerinde senfoni,, orkestra ve piyano için yazılmıştır. Konserde piyanoyu meşhur Fransız piyanisti Alfred Cortot çalacaktır.

SPOR

Bu haftaki maçlar ve hakemleri

İstanbul futbol ajanlığından:

1/7/939 cumartesi günü yapıla[cak] maçlar:

Taksim stadı:

Beylerbeyi - Demirspor saat 16. [Ha]kem Nuri Bosut.

Yan hakemleri: Halid Uzer ve [Ce]ncdet Gezen.

Galatasaray . Vefa saat 18 ha[kem] Feridun Kılıç.

Yan hakemleri: Sami Açıköney [ve] Rıfkı Aksay.

2/7/939 pazar günü yapılacak [maç]lar:

Fenerbahçe stadı:

Galata Gençler - Kadıköyspo: [saa]t 14 hakem Bahaettin Uluöz.

Yan hakemleri: Fikret Kayral ve [Ab]dullah Erem.

Hilâl, Kurtuluş - Kasımpaşa, Ga[lata]spor saat 16 hakem Nuri Bosut

Yan hakemleri: Şevki Çanga ve [Fa]ik Eryar.

Fenerbahçe - Beşiktaş saat 18 [ha]kem Ahmet Adem Göğdün.

—o—

Cezalandırılan futbolcular

İki hafta evvel yapılan muhteli[f ta]kımlar maçında hakem tarafında[n me]hadan çıkarılan Şişli klübünde[n Ko]barla Beyoğluspordan Çiçoviç [fu]tbol federasyonu tarafından bi[r] ay boykot verilmiştir.

—o—

Önümüzdeki lik maçlarında

Bazı değişiklikler yapılacak

Şişli, Pera ve Kurtuluş takımları birinci like alınacak

Ankara, (Hususî) —Futbol fe[de]rasyonu tarafından gelecek mev[sim]in için bölge lik maçları hakkın[da] tetkikat yapmaktadır. İstan[bu]l lik maçlarının daha cazip bir [şek]le gelmesini temin yolunda, bi[rin]ci kümede bazı tadilât yapıla[cak]ğı sanılıyor. Bu arada teşkilât [dah]ine girecek olan Pera, Kurtu[luş] ve Şişli takımlarının birinci kü[me]ye alınması ve birinci kümenin [en] zayıf üç takımının ikinci kü[me]ye indirilmesi kuvvetle muh[tem]el görülmektedir.

—o—

Futbol hakem komitesi reisliği

İstanbul bölgesi başkanlığına [tay]in edilmesi dolayısiyle İstan[bu]l hakem komitesi reisliğinden [ayrı]lmış eden Fethi Başaranın yeri[ne] Beden terbiyesi umumî mü[dür]lüğü tarafından eski futbol a[kem]i avukat Abdullah'ın tayini kuv[vet]le muhtemeldir .

—o—

Kongreye davet

Beyoğlu Bozkurt spor klübü başkan[lığ]ından:

Nizamnamemizde yapılacak de[ğişi]kliği müzakere etmek için 2 tem[muz] 1939 pazar günü saat 10 da [klü]p merkezinde yapacağımız fev[ka]lâde kongreye bütün üyelerin gel[me]leri rica olunur.

ZENCİ BOKSÖR

Coe Luiz

Dün geceki maçta

Müthiş rakibini yendi

Dün gece Amerikada dünyanın en meraklı boks maçından birisi yapıldı. Kara Kaplan ismile anılan Zenci Coe Luiz, dev yapılı ve müthiş bir kuvvete sahip olan Toni Galentoy ile karşılaştı ve rakibini her zamanki gibi daha maçın başlarında, 4 üncü ravuntta teknik nakavtla mağlûp etmiştir.

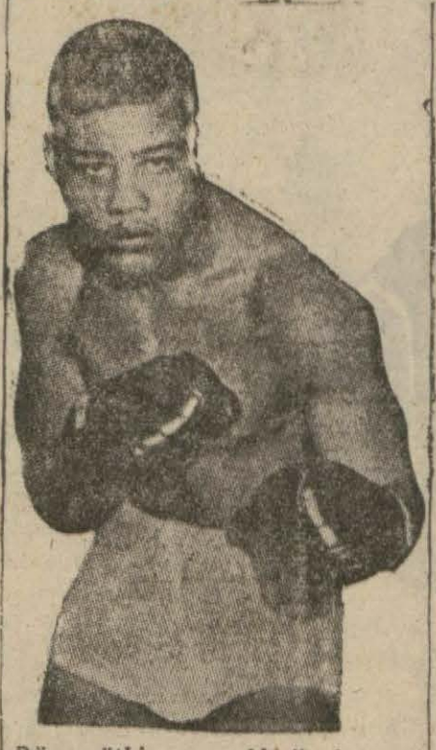

Dün müthiş yumruklarile kuvvetli rakibini yenen Coe Luiz

Güreşle alakadar klüplerin murahhasları çağrılıyor

İstanbul Güreş Ajanlığından:

Bölgemiz güreş monitörlüğüne tayin edilmiş olan Saim Arıkan tarafından klüplerimiz güreşçilerinin çalıştırılmalarına başlanacağından çalışma zamanlarının tayin ve tespit edilmesi için güreşle meşgul klüpelrimizin 3—7—939 tarihine müsadif pazartesi günü akşamı saat 18 de bölge merkezine salâhiyetli birer murahhas göndermeleri rica olunur.

—o—

Eskrimciler nasıl çalışacaklar

İstanbul Eskrim Ajanlığından:

Bölgemiz eskrimcilerinin aşağıda gösterilen mahallerde rahatça çalışabilmeleri için icap eden hazırlıklar yapılmıştır. Mezkûr gün ve saatlerde çalışma yerlerinde hazır bulunmaları lüzumu ehemmiyetle tebliğ olunur.

Beyoğlu Halkevi salonunda:

Çarşamba günleri saat 17 den 18,30.

Cuma günleri saat 17 den 20.

Beşiktaş jimnasik salonunda:

Cumartesi günleri saat 17 den 21 e kadar.

—o—

Frenş Varoş

Memleketimize gelemiyor

Ankara, 28 (Hususî) — İstanbulda üç, Ankarada iki müsabaka yapmak üzere memleketimize gelmesi beklenen Macaristanın Frenşvaroş futbol takımı maddî imkânsızlıklar yüzünden gelemiyecektir.

Amerika orta sıklet boks şampiyonu

Seattle, 28 (A.A.) — Seattle'li 72 kiloluk Al Hostak, 72 buçuk kiloluk Brooklyn'li Solly Krieger'i 15 ravuntluk bir maçın dördüncü ravundunda mağlûp ederek Amerika Association National'inin orta sikletler şampiyonluğunu tekrar kazanmıştır.

—o—

Şimal memleketleri turnesini

Danimarka kazandı

Danimarka futbol federasyonunun ellinci senei devriyesi münasebetile Danimarkalılar tarafından Kofenhagda tertip edilen futbol turnuvasına Norveç, İsveç, Finlândiya ve Danimarka millî takımları iştirak etmişlerdir. Birinci maç Norveç ve İsveç takımları arasında olmuştur. Oyun heyecanlı geçmiş ve maçı son dakikalarda bir kargaşalıktan istiafde eden Norveçliler Martinsenin ayağile yegâne golü yapmışlar ve bu suretle maçı 1-0

Bu maçın ertesi günü Danimarka ve Finlândiya millî takımları arasındaki maç ise büsbütün coşkun bir alâka ile takip edilmiş ve Danimarkalılar birinci devrede oyundan 5-0 gibi çok güzel bir netice ile galip çıkmışlardrı.

Nihayet geçen hafta her iki maçın galibi şampiyonu tayin için karşılaşmışlardır.

Kopenhag stadı o gün fevkalâde kalabalık bir şekil arzetmekteydi. Oyun çok seri oldu. Birinci devre karşılıklı atılan gollerle 3-2 Norveçin lehine bitti. İkinci devre başlar başlamaz beraberliği temin eden Danimarkalılar bundan sonra merkezmuhacimleri Jorjensey vasıtasile üstüste üç gol daha yaparak maçı 6.3 kazanmışlar ve mevcut kupayı almışlardır.

—o—

Uypeşt

Macaristan şampiyonu oldu

Geçen hafta nihayete eren Macarlik maçları neticesinde İstanbulun pek iyi tanıdığı Peştenin Uypeşt takımı 44 puvanla şampiyon olmuştur. Diğer takımların vaziyeti şöyledir:

Ferençvaroş 43, Hungarya 39, Kispeşt 32, Seget 29, Nemzetti 28, Föbüs 24, Solvoki 23, Budafok 22, Elsktromos 20, Taksi 18, Boçkay 13, Zuglo 9, S.S.E 8 puvan olmuşlardır.

Gol kralı ünvanını 56 sayile Uypeştin merkez muhacimi Zengeller kazanmıştır.

—o—

Szepan

Alman Futbol Federasyonu icra komitesine aza seçildi

Alman millî takımının kaptanı Fritz Szepan Alman futbolünün ilerlemesinde en büyük âmillerden biri olduğu nazarı itibara alınarak bu çalışmasına mükâfaten futbol federasyonu icra komitesi azalığına intihap edilmiştir. Szepan ayni zamanda futbol oynamağa devam edecektir.

Ankara resimleri

Bu hafta Ankarada at yarışları ve atletizm karşılaşmaları da yapıldı. Yukarıki resimlerde bu iki spor hareketinden muhtelif enstantaneler görüyorsunuz.. Soldan aşağıya doğru:

1 — Cumhuriyet koşusu ve Başvekil.

2 — arışlardan evvel atlar gezdiriliyor.

3 — Reisicumhur koşusunu kokeyleri.

Sağdan aşağıya doğru:

1 — Bin metre koşulurken.

2 — Cirit atma.

3 — 3 adım atlama..

Aaşağıda: Cumhurreisi koşusunu kazanan Batıay sahibi ve cokeyile beraber. 3000 metre gençler arası koşusu biterken.

Bisiklet federasyonunda değişiklik

Bu yüzden müsabakalar tehir mi edilecek

Bugünkü Vakit refikimiz Ankaradan aldığı şu telgrafı neşretmektedir:

Ankara 28 (Vakit)— Geç vakit burada sporcular arasında duyulan bir haber teessürü mucip oldu .

7 - 9 temmuz tarihlerinde İstanbulda Topkapı - Edirne asfalt yolu üzerinde yapılacağı evvelce ilân edilmiş olan ve hazırlıkları tamamlanmış bulunan Türkiye bisiklet şampiyonası ikinci bir tebliğe kadar tehir edilmiştir.

933 senesndenberi bisiklet federasyonu tarafından tertip edilen ve bütün memleket bölgelerine şamil olan müsabakaların tehiri teessürü mucip olmuştur. Bu tehire sebep, 933 senesindenberi federasyonun başında bulunanların ayrılmış olmasıdır. Aldığım malûmata göre, bisiklet federasyonu reis vekilliğine eskrim federasyonu reis vekili Rıdvan Safa getirilmiştir.

HABER: Bu haberin, doğru olmamasını temenni ediyoruz. Çünkü bisiklet federasyonunu bugüne kadar idare eden baş hakikaten kıymetli bir elemandı. Hele bu değişiklik yüzünden müsabakaların tehiri büsbütün zararlı olacaktır.

Diğer taraftan öğrendiğimize göre 1 - 9 temmuzda sürat ve mukavemet bisiklet Türkiye birincilik müsabakalarına iştirak edecek olan Eskişehir takımı İstanbula gelmiş ve yarış yolu üzerinde çalışmalarına başlamıştır.

İstanbul - Edirne asfaltı üzerinde yapılan bu müsabakalarda, geçen sene birinciliği kazanmış olan Eskişehir takımı, bu sene daha iyi bir derece almak emeli ile yarış yolu üzerinde idman yapmaktadır.

Bursada

4 şehir arasında yapılan Atletizm karşılaşmaları

Atletizm federasyonu tarafından tertip edilen şehirler arası atletizm müsabakalarının Bursa grupu karşılaşmaları Bursa, Balıkesir, İzmit, ve Edirne şehirleri atletleri arasında Bursada yapılmıştır.

Dört şehir arasında yapılan bu müsabakalarda şu dereceler alınmıştır:

100 — Bursa	11,8
200 — Bursa	24,3
400 — Kemal (İzmit)	55,8
1500 — Recep (İzmit)	4,22
5000 — İbrahim (İzmit)	17,10
110 — Mania — Kadri (Bura)	18
Yüksek atlama - Ramazan	1,68
Uzun atlama - Bursa	6,28
3 adım - Sabahaddin İzmit	12,51
Gülle atma - Niyazi (Edirne)	11
Dist - Niyazi (Edirne)	34
Cirit - Şevket (Balıkesir)	43
4×100 — İzmit takımı	47
Balkan bayrağı - İzmit takımı	3,39

İki gün devam eden müsabakalar neticesinde İzmit takımı 91 puvanla birinci, Bursa takımı 78 puvanla ikinci olmuştur.

İskoçya

Birleşik Amerika muhtelitini 4 - 2 yendi

Amerikada bir turne yapmakta olan İskoç millî takımı son maçını Nevyorkda şimalî Afrika birleşik devletleri muhtelitile yapmış ve maçı 4-2 kazanmıştır. Muayyen müddet bittiği zaman 2-2 berabere vaziyette olan maç temdit edilmiş ve İskoçyalılar galibiyet sayılarını bu müddet zarfında yapmışlardır.

Motorbotla

Yeni bir dünya rekoru

Milno, 26 — Castoldi, İdroscalo yarış yerinde 400 kilo ağırlığında bir motorbotla yeni bir dünya rekoru tesis etmiştir.

Castoldi, Morandinin saatte 121.6 kilometreden ibaret olan rekorunu saatte 126.7 kiolmetre elde etmek suretiyle kırmıştır.

Bot, seri imalâtından 200 beygir kuvvetinde, 1500 ccm'tik Alfaromeo motörüyle mücehhezdir.

Orta Avrupa kupası ne âlemde...

Yapılan ilk maçların ikisi sürprizle ve biri de kavga ile nihayetlendi

Her sene mutad şekilde Orta Avrupanın en kuvvetli futbol takımları arasında yapılan ve asıl adıyle Mitroka Kop tabir edilen orta Avrupa kupası maçları geçen hafta Romanyada Bükrek, Maca-

Devamı 9 uncuda

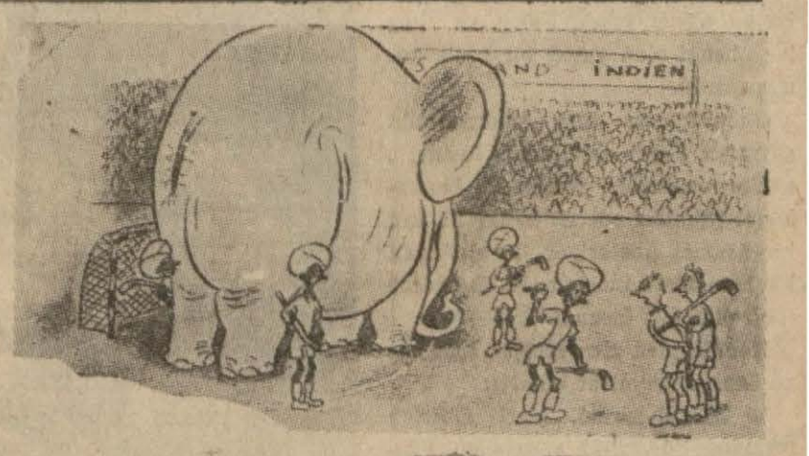

İNGİLTERE-HİNDİSTAN HOKEY MAÇINDA...

Hind takımının kaptanı — Bu fil bizim takımın nazar boncuğudur da!..

Katerin Hepburn

Büyük sanatkâr Katerin Hepburn film artisti olarak bir işsizilk devresi geçiriyor. Bu, sinema meraklılarını pek ziyade üzmektedir. Çünkü artist hakikaten mükemmel ve kusursuz bir sanatkârdır. Bütün çevirdiği filmleri, bir orijinalite mührüyle damgalamaktadır.

Fakat film âleminden uzaklaşan bu sanatkârı, böyle bir sanatkâra en lâyık bir yer oaln sahne iki kollarını açarak kabul etmiş bulunuyor. Ve o şimdi sanatını, kendini sevenlere sahne üzerinde gösteriyor.

Katherin Hepburn şimdi Brodvay sahnelerinin birinde Filip Bardi isminde bir muharririn "Filâdelfiya senyoru" ismindeki bir eserini temsil etmektedir.

Artist bu piyeste yüksek sosyetenin şımarık bir kızı rolünü büyük bir muvaffakıyet ve realizmle temsil etmektedir.

Ve bu temsil o kadar büyük bir muvaffakıyet kazanmıştır ki Katerini sahne bir daha filme kaptırmamak için büyük fedakârlıklar yapmağa kendini mecbur hissedecektir.

Resimlerimiz Katerinayı bu piyesteki muhtelif kılıkları ve vaziyetlerile göstermektedir.

Merl Oberon'la mülâkat

"Tali bana yar olmıyor!,,

Merl Oberon diyor ki:

Resim olarak yaşayıp yüz binlerce erkeğin hayran olduğu bir kadın kalmaktansa, bir erkeğin sevdiği, birkaç çocuğun annesi olmak elbette hayatta en büyük saadettir.

Merl Oberon, Holivuddan kalkıp Londraya geldiği sıralarda büyük sinemacı Aleksandr Korda ile evleneceği hakkında dönen şayiaları tekzib ediyordu.

Halbuki ateş olmıyan yerden hiç duman çıkar mı?

İşte Merl Oberon Aleksandr Korda ile Antibde evlenmiş bulunuyor.

Onunla bu izdivaçtan birkaç hafta evvel bir mülâkat yapmış olan bir ecnebî gazetecinin yazısını neşrediyoruz.

* * *

Merl Oberon'u gördüğüm zaman siyah satenden gayet sade bir elbise giyiyordu. Boynunda büyük bir iğneyle iliştirilmiş beyaz bir boyun atkısı vardı. Sakin ve hoş bir ahengi olan yavaş bir sesle konuşuyordu.

Onda klâsik film yıldızlarında görmeye alışık olduğumuz hususiyetlerden hiçbiri yoktu. Ne başkalarını rahatsız edecek kadar küstah bir azamet gösteriyor, ne de caalî bir tevazula konuşuyordu. O sadece tabiî olan bir insandı.

Kendisinden rica ettiğim için bana kısaca hayatını anlattı:

— Hakikî ismim Merl O'Brien Thompson'dur. 1911 senesinde Tasmanide babamın ölümünden üç ay sonra doğmuşum. Babam İngiliz zabitiydi. Çocukluğumu Bombayda ve Kalkütada bulunan bir amcamın yanında geçirdim. On yedi yaşıma gelince amacm beni Avrupaya getirdi. Ve ben ondan sonra amcamın bütün ısrarlarına rağmen Hindistana dönmek istemedim. O gitti ve bana eğer istersem dönebilmekliğim için bir de bilet alıp bıraktı.

O gider gitmez ben biletimi sattım. Hayatım çok sıkıntılı geçiyordu. Hayatımı kazanmakta zahmet çekiyordum. Bir lokantada garsonluk yapıyor ve film figüranlığı ediyordum.

— İlk rolünüzü nasıl yaptınız?

— Günün birinde Aleksandr Korda beni bir stüdyonun restoranında gördü. Bana bir tecrübe filmi çevirtti. Hemen benimle konturat yaptı. İlk büyük rol olarak "Sekizinci Hanrinin hususî hayatı,, filminde Anna rolünü oynadım.

O zamana kadar hayatta çok mücadele etmiştim. Hayatımın en müşkül devirlerinde tam on beş gün hemen hemen tamamile aç dolaşmıştım.

— Hakkımızda yapılan reklâmlar sizi sıkmaz mı?

— Şimdiye kadar bu hayatımı çok seviyorum. Ben yalnız onun iyi taraflarının lezzetini çıkarıyorum. Kötü tarafları ise beni rahatsız etmiyor. Belki de yıldız hayatımı tam manasiyle ciddiye almadığım için ondan zevk duyabiliyorum. Bir çok sinema yıldızları tanıyorum. Onlar yalnız bu sahte film hayatı içinde yaşıyorlar. Onların kendi hususî hayatları yok. Bence reklâm yüzünden bu kadar aklını kaçırmak manasız ve lüzumsuz...

Merl Oberon'a son filmi hakkında ne düşündüğünü sordum:

— Hurlevert tepeleri filminde mesleğimin en güç rolünü oynadım. Ve bu benim çok hoşuma gitti. Temsil ettiğim insanın ahlâkı o kadar bana benzemiyordu ki onun derisine kendimi sokmak için büyük cebri nefs ediyor, müthiş gayret gösteriyordum. Bana öyle geliyor ki, aktris kabiliyetimi ben birinci defa olarak bu filmde gösterdim.

— Büyük artist olmak emelinizden gayri hayatta ulaşmağa gayret ettiğiniz bir başka gayeniz var mı?

— Saadet hayatta erişmek istediğim en büyük gayedir. Resim olarak yaşayıp yüz binlerce erkeğin hayran olduğu bir kadın olmaktansa bir erkeğin sevdiği birkaç çocuğun annesi olmak elbet de ki hayatta en büyük saadettir.

— Seveceğiniz bir erkek uğrunda mesleğinizi feda edebilir misiniz?

— Ben iki şeye birden malik olmak isterim. Kadının saadetine ve aktrisin muvaffakıyetine. Gözümün önünde güzel bir misalim var. Dostum Norma Şererin hayatı. O büyük bir artist kaldığı halde çocuğunun ve kocasının yanında çok mes'ut bir hayat geçirdi.

— Bu saadete malik olabileceğinizi zannediyor musunuz? Bu hususta nikbin misiniz?

— Ümit ediyorum; fakat çok nikbin değilim. Birkaç zaman evvel

(Devamı 14 üncüde)

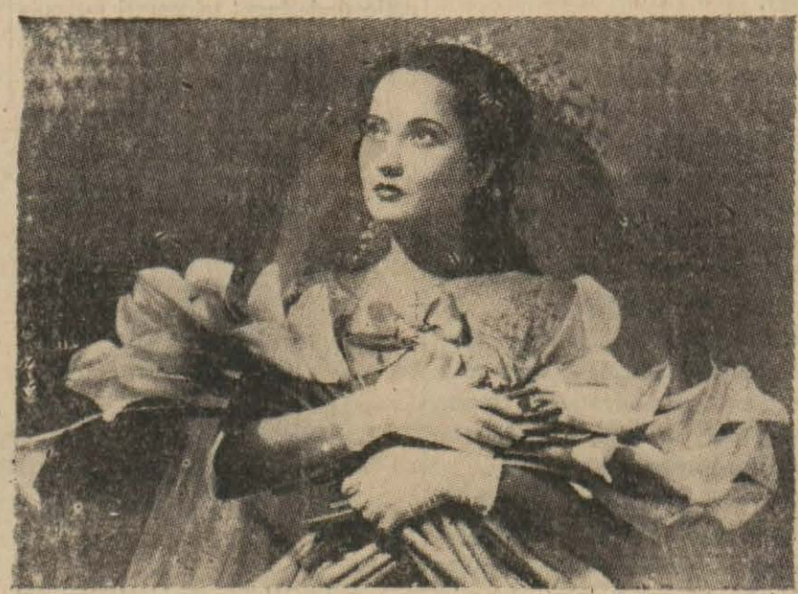

Merl Oberon

Küçük haberler

* Fransada Skandinavyanın Nobel mükâfatı kazanmış olan meşhur kadın muharrir Selma Lagerlöf'ün çok güzel ve çok tanılmış bir eseri olan "Ölüm arabacısı" romanından iktibas edilen bir film çevrilmektedir.

Bu filmde Louis Youveh, Pierre Fresnoy, ve Michelin Francey baş rolleri oynamaktadırlar.

* Bu sene eylûl ayında Kan şehrinde büyük bir film festivali yapılacaktır.

* Fransada "Hırsızlar cennetiı isminde çok güzel bir vodvil filme alınmaktadır. Filmin kahramanları kendi arzuları hilâfına olarak hırsızlık yapmağa mecbur kalmış bulunan iki panayır artistidir. Bu iki artist saklanabilmek için bir müzikholde meşhur iki kız kardeş yerine kendilerini geçirmeğe mecbur kalmaktadırlar. Filmin mühim bir kısmını kadın elbisesile oynamağa mecbur olan iki artist Panlette Dubost ile Roland Tavtoin baştan sona kadar büyük bir muvaffakıyetle rollerini başarmaktadırlar.

Orta Avrupa kupası ne alemde!

(Baştarafı 7 incide)

ristanda Peşte, İtalyada Milâno, Çekya da Prag şehrinde yapılmağa başlanmıştır.

Bu dört maçın üçü ufaktefek bazı gürültülerle sona ermiş yalnız Slavya - Beogradski karşılaşması bazı sebepler dolayısiyle tehir edilmiştir. Bu maçların Macarlarla oynananları büyük sürprizlerle neticelenmiştir.

Bilhassa Ferençvaroş kendi sahasında Sparta ile yaptığı maçı 2 - 3 kaybetmiştir. Bundan başka Uypeşt ise Milâno da çok eksik bir kadro ile çıkan Ambrozyanaya 2 - 1 mağlûp olmuştur.

Romanyada yapılan maçta ise çok gürültü olmuş ve netice de Romanya şampiyonu Venüs takımı İtalyan şampiyonu Bolonyayı 1 - 0 mağlûp etmiştir.

İşmdi yapılan maçların tafsilâtına gelelim:

Peştede Macaristan ikincisiyle Çek şampiyonunu karşı karşıya getiren maçta takımlar şu şekilde çıkmışlardı.

Sparta:

Vehet, Burger; Slyroksi, Kossalek, Buçek, Kalski; Riha, Seveki, Zeman, Ludl, Niydli.

Ferençvaroş:

Hada, Tatray, Soykn, Magda, Şaroşi, Paza, Lazar Şaroş, Polgar, Kesbey, Eytval

Sahada pekaz seyirci var. 5 - 6 bin ancak..

Hava çok ağır ve sıkıcı. .

Oyuna Macarların hücumiyle başlandı. İlk anlarda F. T. C hafif bir hâkimiyet tesisine muvaffak oldu.

25 inci dakikada ilk defa sağ açık oynayana Lazar ilk golü yaptı. Hemen bir kaç dakika sonra sol iç Kisley ikinci golü de hasım kalesine soktu. Fakat Macarların bir saman alevi gibi parlayan bu hücumları Çek müdafaası önünde çabuk söndü ve Çekler birinci devrede Ludl ve ikinci devrede de Riha ve Nejedli vasıtasiyle iki gol daha yaparak hiç beklenilmediği halde rekiplerini 3 - 2 mağlûp ettiler. Oyun sonuna doğru halk çok fena oynayan Macarları yuhalamağa ve yabancı oldukları halde galip Çek takımını alkışlamağa başladılar. Hakem İtalyan Skarpi otoriter idaresi sayesinde zaten sıcaktan gevşemiş olan sinirleri teskin etti. ve oyunda çıkması muhtemel ufaktefek hâdiselerin önüne geçti.

Milânoda İtalya ikincisi Ambrozyana ile Macar şampiyonu İstanbulun pek iyi tnadığı Uypeşt takımı arasındaki maç havanın müthiş sıcak olmasına rağmen güzel ve zevkli oldu. İngiliz hâkemi Vorsun idare ettiği maça takımlar şu kadrolarla çıktılar :

Uypeş:

Siklay, Fıkde, Futo, Zolay, Sük, Bolog, Sdam, Vinçe, Kallay, Zemgeller, Koçis,

Ambrozyana:

Sayn, Büonokore, Setti, Pupa, Olmi, Kampatelli; Frossi, De Marya, Guariniyeri, Kandiyani, Ferraris.

Kadrolara şöyle bir bakılırsa Ambrozyananın en kıymetli oyuncularından ve İtalya millî takımında yerlerini benimsemiş olan Meazza ve Lokatelliden mahrum olarak çıktıkları görülür.

İlk yarım saat Ambrozyananın kat'î hâkimiyeti altında cereyan etti. Ve bu esnada İtalyanlar De Marya ve Guarinyeri vasıtasile iki gol yaptılar. Fakat bundan sonra Uypeşt açıldı ve muntazam akınlarla hasım kalesini zorlamağa başladı. Ve 35 inci dakikada Vinçe vasıtasiyle bir sayı yaptı. Oyunun ikinci devresi bu müthiş sıcak altında ve zaten birinci devrede çok güzel ve sıkı bir oyun oynamış olan takımları durgunlaşmasiyle ve golsüz olarak nihayet buldu ve oyun bu şekilde 1 - 2 İtalyan takımının lehine bitti.

Bu maçların en heyecanlı ve sert olan şüphesiz ki Bükreşte İtalyanın Bolonya ve Romanyanın Venüs takımları arasında olanıdır.

Macar hakem Majorskinin idaresi altında oynanan bu maç başladığı zaman takımların şu şekilde oynadıkları görülüyordu.

Bolonya:

Frrassi; Pagotto, Riççi, Maino, Amdreolo, Korsi, Biyanati, Saussone, Purivelli, Fedullo, Regüzzoni

Venüs:

Bu maçı Avrupa spor mecmuları "ancak bir orta Avrupa kupası maçının gölgesi olabildi.,, diyorlar ki çok doğrudur. Zira oyun sert, gürültülü ve hattâ kavgalı geçmiş, burada da sıcak seyircilerin ve oyuncuların sinirleri üzerinde icra ettiği tesirle hayli fena bir vaziyet ihdas etmiş ve stad âdeta gürültü ve patırdıdan inlemiştir.

Birinci devre kısmen normal şerait tahtında cereyan etmiştir.

Fakat bilhassa Rumenlerin hücumları kademeli ve Sjektaküler bir manzara arzetmiş ve ilk yarım saat esnasında seyirciler hakikaten iyi denilebilecek bir futbol seyretmişlerdir. Keza golde bu müddet zarfında yapılmıştır.

Onuncu dakikada Rumenler seyircilerin ender gördükleri güzel bir hücum yapmışlar ve sol açık Eeve güzel bir kafa ile yegâne golü yapmıştır. Bu gol ütelâfi etmek istiyen İtalyanlar bütün gayretleriyle çabalamağa başlamışlar, fakat muvafa olamayınca işi sertliğe dökmüşlerdir. Hükmün fena idareside buna inzimam edince oyun çığırından çıkmıştır. Birinci devrenin sonlarında tehlikeli bir şekil arzeden oyun ikinci devrede Bolonyanın ve İtalyan millî takımının merkez muavini Andreolonun bir hasmı nakavt etmesiyle kendini göstermiştir. Bunun üzerine hakem bu oyuncuyu dışarı atmıştır. Lâkin bundan uslanmıyan İtalyan Bujavaki ve Puriçellinin hakeme karşı gösterdikleri fena hareketleri kaba lâkırdılar bunlarında dışarı atılmalarına sebep olmuş, fakat bütün bunlar olurken seyircilerde muttasıl İtalyanları ve hakemi yuhalamışlardır. Oyun bir oyundan ziyade kavga manzarasını arzettiği bu dakikalardan sonra 1 — 0 Rumen şampiyonu Venüsün galibiyetiyle nihayet bulmuştur.

Hakemin verdiği rapora bakılırsa bu üç İtalyan oyuncusu fena şekilde tecrübe edileceklerdir.

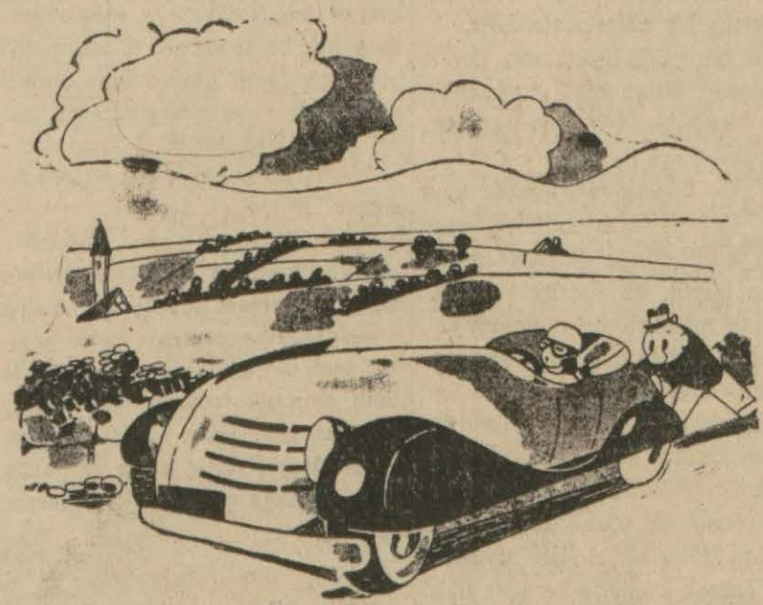

Kadın — Otomobilsatan adam çok mübalağa etmiş. Biraz zorlamakla saatte yüz kilometre yanmak söyle dursun ite kaka bile beş kilometre yapamıyacağız. — Fransız karikatürü—

Mesut ve uğurlu bir izdivaç için...

Aile içinde hâkim olmak istiyen güvey ne yapmalı imiş

İnsanlar evlendikleri gün hayatlarının bir dönüm noktasına erişmiş bulunuyorlar.

O güne kadar hayatları tek başına geçen iki insanı o günden itibaren iki ayrı ayrı insan oldukları halde tek insan gibi yaşamağa başlar, tek insan gibi düşünüp, hareket edip, hissedebilirlerse kendilerini bahtiyar sayarlar.

İzdivaçta, saadetin yegâne çaresi uyuşmak ve anlaşmak meselesidir .

Uyuşup anlaşan bir çift hayatın bütün müşkülâtına rağmen daima kendisini bahtiyar hissedebilir.

Hayatın en büyük felâketi, evlenmiş olan bir çiftin uyuşmaması, mütemadiyen anlaşmamazlıklar içinde ömrünü geçirmesidir .

İşte izdivacın uğurlu ve mesud olması için dünyanın her tarafında düğün günleri tekrarlanan itiyatlar vardır. Bu itiyatlar memlekete göre değişir.

Fransada izdivaçların uğurlu olması için düğün günleri tekrarlanan itiyatları resimlerimizde göreceksiniz.

1 — Gelin, gözü bağlı olarak ortadadır. Gençler etrafında elele vererek dönerler. Gelin duvağını bunların üzerine atar. Duvak, bu gençler arasında hangisi daha evvel evlenecekse muhakkak onun üzerine düşecektir.

2 — Gelin, duvağından birer küçük parça kopararak arkadaşlarına verir. Bu sayede, onların bu sene içinde evlenecekleri muhakkaktır.

3 — Nikâhtan sonra kocası geline bir altın veriyor. Bu, karısına saadet verişinin sembolüdür.

4 — Yeni evlilerin üzerine birer avuç pirinç atarlar. Bu onlara zenginlik getirecektir. Bu âdet daha fazla İngilterede görülür.

5 — Güvey taze bir yumurtayı fırlatıp evinin damına atacaktır. Buna muvaffak olursa aile içinde daima hâkim olacak kendisidir. Muvaffak olamazsa vay haline..

6 — Bu kırılan porslen vazo ile yeni evlilerin başına gelecek bütün uğursuzukların önüne geçilmiştir .

HARBEN Sayfalık Hikâyesi

Çeviren
Lütfiye Gürlük

Mehtaplı bir geceydi...

(Dünkü nüshadan devam)

Çünkü bütün ömrünü yatakta geçirmeğe mecbur olan Merinin yegâne eğlencesi genç terzinin diktiği süslü gecelik ve jileleri giymekten ibaretti.

Mia uzun zamandnnberi köprünü nöbür tarafma geçmemişti. Sebebini de hiç kimse bilmiyordu. Zaten ikizleri en çok üzen cihet annelerinin bir kerecik olsun kendileriyle beraber Lansinglerin evine gitmemesiydi.

Bu karışık hayat tablosunda küçük kızların görmedikleri tamamen karanlık iki sahne vardı:

Mia bir akşam Merinin sabırsızlıkla beklediği bir elbiseyi bitirmek için geç vakte kadar çalışmıştı, Evine gideceği zaman Meri "Frederik seni köprüden geçirsin, dedi, bu vakitte oradan yalnız geçmen doğru olamaz.,,

Mia kabul etmek istemedi fakat Meri o kadar israr etti ki nihayet razı olmak mecburiyetinde kaldı.

Mehtaplı bir geceydi. Mia ile Frederik köprüye gelince parmaklıklara dayandılar, ay ışığında gümüş bir sel gibi akan nehre bakarak yekdiğerini anlıyan bir lisanla uzun uzun konuştuktan sonra tekrar yavaş yavaş yollarına devam ettiler.

Mianın evi küçük bir çiçek bahçesiyle çevrilmişti. O mehtaplı gecede etraf öyle sessizdi ki adeta çiçeklerin teneffüsü duyuluyordu.

Yasemin kokuları o kadar tatlıydı ki ..... Hele menekşeler birer mavi alevi andırıyordu. Tıpkı Fredireğin gözleri gibi....

"Mia - Mia...,,

Fredrik o gece eve döndüğü zaman karısının lâmbası hâlâ yanıyordu. Doğru oraya gitti. Meri kabardık buklerin çerçevelediği güzel yüzünü yastığa dayamış uyuyordu. Genç adam bu masum yüzü birkaç dakika seyretti, sonra yorganı yavaşça karısının açık kalmış omuzlarına çekerek lâmbayı söndürdü.

Meri onun nazarında sadece küçük sakat bir kızdı. Hayatının sonununa kadar bu zavallı bedbaht kadına sadık kalacağına yemin etmişti. Halbuki şimdi Fredrik vicdan azabiyle kıvranıyodu. Karanlıkta Merinin yatağı önünde diz çökerek muztarip kalbinin derinliklerinden gelen bir sesle inledi. "Allahım beni affet, o zaten çok genç yaşta hayatın en acı darbeleriyle ezilmiş bir zavallıdır.,,

O akşamdan sonra derunî bir mücadelenin esiri olan Freddik hayatının eski sükûn ve rahatlığını artık tamamiyle kaybetmişti.

Anna ve Aleksandrın on günlükken, kocası, Meriyi onları görmeğe götürdü. Araba Mianın kapısı önünde durunca Fredrik karısını kollarına aldı fakat içeri gidmeden evvel kapının önünde durarak sordu:

— Meri, bebekleri görmek istediğinden emin misin?

— Oh Fredrik, eğer kalbimden geçenleri okuyabilseydin?..

İçeri girdiler. Çocukların bulunduğu oda gayetle sade, fakat temiz döşenmişti. Demir bir karyolada yatan Mia saçlarını iki kalın örgü yaparak yanına bırakmıştı. Solgun yüzü yalnız sepetlerinde uyuyan yavrularına bakarken mes'ut ışıklarla aydınlanıyordu.

Meri ihtiyar bir hastabakıcının getirdiği çocukların ikisini de kollarına aldı ve onların küçük yumuşak vücutlarını dakikalarca boş kalbi üstünde sıktı, sonra Miaya dönerek:

— Biribirilerine hiç benzemiyorlar, dedi. Bak Fredrik bir tanesinin gözleri ne kadar mavi! Ötekisinin, kardeşine hiç benzemiyen küçük, yuvarlak bir yüzü var.

Genç anne saadetin verdiği heyecanlı sesiyle çocuklarını tanıttı:

— Bunun ismi Anna, öbürünün de annemin ismini koydum, Aleksandrin. Maria Aeleksandrin.

Meri çocukları hızla çarpan kalbine biraz daha yaklaştırdıktan sonra öne doğru hafifçe eğilerek Mia ile konuşmağa başladı ve o bahtiyar anneye hayatında hiçbir canlı mahlûka söylemediği tatlı ve müşfik sözleri söyledi. Nihayet çocukların kendisine verilmesini rica etti:

— Onları bana ver Mia, çünkü benim hiç kimsem yok, hayatta o kadar yalnızım ki!..

Mia, Fredriğin odada olmadığını görerek adeta fısıldar gibi:

— Evet, dedi. biliyorum.

Meri tekrar sözüne devam etti:

— Biliyor musun Mia, eğer çocukları bize verirsen onlar için de iyi olacak. Öyle zannediyorum ki iki çocuk büyütmek sana biraz güç gelecek. Halbuki bize verirsen..

Burada Meri bir dakika durdu, gözlerini bir an Miadan ayırarak dalgın dalgın uzaklara baktı ve nihayet son bir gayretle sözünü bitirdi:

— Eğer bize verirsen onlara yalnız evimizi, sevgi ve muhabbetimizi değil, ismimizi de vereceğiz!.

Fakat Mia, başını gururla kaldırarak:

— Hayır, dedi. Çocuklarım benim ismimi taşıyacak ve ben hiç kimsenin yardımını kabul etmeden onlara mümkün mertebe iyi bir yuva temin etmeğe çalışacağım. Evlâtlık almak istiyorsanız teklifinizi memnuniyetle kabul edecek başka anneler bulabilirsiniz!..

Meri:

— Hayır, diye yalvardı. Onları o kadar seviyorum ki.. Ne olur Mia biribirimizi yanlış anlamıyalım!..

Fakirce döşenmiş küçük yatak odasında iki kadın sabit nazarlarla biribirlerini süzüyorlardı. İlk defa söze başlıyan Mia oldu:

— Benim dünyada sahip olabileceğim yegâne şeyim yavrularımdır. Biraz evvel sen de kimsesiz olduğunu söylüyordun, fakat unutma ki senin var Meri; Fredrik var.

— Hayır Mia, tekrar ediyorum, hiç kimsesm yok.

Söyliyecek söz kalmamıştı. Meri çocukları kollarında son bir defa sıktıktan sonra kocasını çağırarak onları yerlerine götürmesini söyledi. Fredrik itina ile evvelâ Aleksandrini, sonra Annayı sepetlerine yerleştirirken iki kadın kalpleri sızlıyarak onun acemi parmaklarla bebeklerin yataklarını düzelttiğini seyrettiler.

— Allahaısmarladık Mia.

Genç annenin ellerini tutarak:

— Bir şeye ihtiyacın var mı?

Diye soran Fredriğin heyecanını gizlemek için büyük bir gayret sarfettiği görülüyordu.

— Teşekkür ederim, her şeyim tamam!..

Mia iki sene hiç kimsenin yardımını kabul etmeden çocukları için bütün kuvvetiyle çalıştı. Fakat üçüncü senenin yazında çocuklar müthiş bir barsak tifosuna yakalanınca, genç kadının korkusu gurruna galebe çaldı ve Langsinglerin yardımını istemeğe koştu.

— Meri, çocuklarım ölüyor.

Hemen tayyare ile meşhur bir doktor getirtilerek tehlike kolayca bertaraf edildi. Korku, Meri ve Fredriği hiçbir mucizenin yapamıyacağı şekilde yaklaştırmıştı.

O vak'adan sonra, Fredrik ikizlerin temiz süt içtiklerinden emin olmak için yukarda badsettiğimiz ineği aldı ve Mia bu yardımı tereddütsüz kabul etti. Çünkü korku onu mütevazı yapmıştı.

Böylece seneler ilerledi, çocuklar altı yaşına girinceye kadar hususî ineklerinin sütüyle beslendiler. İşte bugün de gülüşerek, cıvıldaşarak ineklerinin başında Fredriğin kovayı sütle dolduruşunu seyrediyorlar, dakikalar gene her zamanki gibi hızla biribirini takip ediyor...

— Güle güle Anna, güle güle Aleksandrin; tabiî yarın yine buluşacağız!

Sonra tekrar aynı yollardan dönüş, ihtiyar kadına verilecek yemek paketlerinin mutat veçhile küçük bebek arabalarına konulması ve daha sonra köprünün öbür ucunda bekliyen Mianın kollarına atılış...

O gece Anna korku ile gözlerini açarak kardeşine seslendi:

— Aleksandrin, bu sesler ne?

Dışardaki karanlık, esrarengiz sokaklarda gürültülü ayak sesleri, acı haykırmalar ve bunları takip eden silâh sesleri geliyordu. Korku ile titriyerek biribirlerine sarılan çocuklar annelerini çağırdılar. Mia elinde bir mumla içeri girdiği zaman Anna ve Aleksandrin onun gülümsemiye çalışan dudaklarının titrediğini, güzel yüzünün sarardığını gördüler.

— Korkacak bir şey yok yavrularım, yeni bir isyan. Şimdi oturun da, size anlatacağım hikâyeyi dinleyin.

Annelerinin tatlı sesi çocukları hemen teskin etmişti. Zaten Mia yanlarında bulundukça dışarda olup bitenlerin ne ehemmiyeti vardı? Artık o müthiş silâh seslerini işitmiyorlardı bile. Kulaklarında yalnız bir ses vardı, annelerinin haricî endişeleri unutturan dinlendirici sesi...

Ertesi sabah bütün gün evden çıkmadılar. Dışardaki müthiş gürültü gittikçe artıyordu. Fakat Mia :

— Bugün hep beraber evimizde güzel güzel eğleneceğiz, dışarda herkes dövüşürken biz burada keyfimize bakacağız!

Diyerek küçük kızları teselli etti.

Hakikaten o gün vaktin nasıl geçtiğini anlamadılar. Mia çok eğlenceli bir oyun bulmuştu. Eski saray elbiseleriyle dolu ufak sandıktan herkes kendine göre bir elbise seçip giydi. Bilhassa Mia sararmağa yüz tutmuş ağır saten elbisesi içinde o kadar güzeldi ki çocuklar adeta büyülenmiş gibi gözledini ondan alamıyorlardı.

— Anne, gelin olduğun gün bu elbiseyi mi giymiştin?

— Hayır, bu sizin büyük anneniz gelinlik elbisesi.

Kavga durmuştu. Şimdi dışarda içinden ölü çıkan bir evin korkunç sessizliği vardı. Birdenbire sokak kapısının vurulduğunu duydular. Mia kapıyı açınca, gelenin keçi çobanı olduğunu gördü. Juan çocuklarla annelerini o acayip elbiseler içinde görünce hayretle ağzını açtı fakat hiç tereddüt etmeden hemen elini cebine sokarak kardeşi Felipenin yolladığı mektubu Miaya uzattı. Komutan Hernandezin emirberi tarafından gönderilen mektupta şunlar yazılıydı:

Muhterem Senorita;

Mektubumu alır almaz hemen evinizi terkedip çocuklarla beraber Juanı takip ediniz; kardeşim sizi nehir kenarındaki kulübesinde saklıyacak. İhtilâl bastırıldı, fakat hükûmet adamları asilere ve onlara cephane dağıtanlara karşı çok merhametsiz davranıyor.

Sizin ve çocuklarınızın masumiyetine Allah şahit, fakat buna hiç kimseyi inandıramıyacaksınız. Çünkü muhterem senorita, çocukların arabalarında taşıdıkları paketler yiyecekle değil cephane ile doluymuş. Evet, aylarca o masum çocuklar bilmiyerek günde iki paket cephane taşımışlar.

Komutan hariçten silâh getirildiğini anlayınca ihtiyar kadını tevkif etmiş, o da her şeyi itiraf etmiştir. Aslen Rus oluşunuz elde bulunan delilleri bir kat daha aleyhinize çeviriyor. İstemeden bu işin içinde bulunduğum için Allah bana acısın, fakat kardeşim size her hususta yardıma hazırdır. İhtilâl bastırıldığından Juan şimdi tekrar keçilerini karşı sahile geçirebilecek. Köprü ve nehir sıkı kontrol altındadır, hiç kimseyi geçirmiyorlar. Fakat kardeşim size nasıl hareket edeceğinizi söyliyecek. Vakıt geçirmeden hemen yola çıkınız, çünkü askerler evinizi basmak üzere yola çıktılar. Kaybedeceğiniz her dakika hayatınıza malolacağından acele davranmanızı rica ederim Muhterem Senorita.

Mia kâğıdı avucunun içinde iyice buruşturduktan sonra çocuklarının ellerinden tuttu ve sert bir sesle:

— Anna, Aleksandrin, hiçbir şey sormadan çabuk benimle gelin!

Dedi.

Mia, çocuklarıyla şimdiye kadar bu şekilde konuşmamıştı. İkizler annelerinin bu hareketini merak etmekle beraber tek kelime sormadan onu takip ettiler. Giydikleri uzun elbiseler hızlı yürümelerine mani oluyordu. Mia acele ile etekleri toplıyarak hızlı adımlarla önlerinde yürüyen Juanı takip etti. Ancak kirli ve ıssız sokaklardan geçerek Juanın külübesine geldikleri zaman geniş bir nefes alabildiler.

Juan başardığı işten son derece memnundu. Basit yüzü vazifesini iyi ifa edenlerin saadetiyle parlıyordu.

Her gün köprüden geçerken kendisini selâmlıyan o iki altın saçlı meleği külübesinde görmek zavallı çobana büyük bir saadet vermişti. Kıymetli misafirlerini memnun etmek için elinden gelen her şeyi yapıyordu. Üzerinde uyumaları için ot minderleriyle yastığını onlara bırakarak kendisi geceyi dışarda geçirmek üzere kulübeyi terketmeden evvel çocuklara ertesi sabah şafak atmadan daha nöbetçiler uyurken sahile inerek keçilerle beraber nasıl dört ayak üstünde yürüye yürüye karşıya geçeceklerini iyice anlattı ve bir kere Amerika hududuna geçtikten sonra artık hiç tehlike kalmıyacağını tekrar hatırlattı.

Bu fikir çocukların hoşuna gitmişti. İkisi birden sevinçle sordular:

— Biz de keçiler gibi meliyecek miyiz?

Juan:

— Hayır, öyle yaparsanız anlarlar, derken endişeli nazarlarla Miaya bakıyordu.

Çocuklar uyur uyumaz Mia dışarı çıkarak:

— Merak etme Juan, dedi. Onların yanında söylemek istemedim fakat emin ol yarın ben çocuklarla beraber köprüyü geçmiye teşebbüs etmiyeceğim!..

Bu sözle yüreği rahatlaşan zavallı çoban:

— Biliyorsun, dedi. Çocuklar o kadar ufak ki, keçilerin arasında kimse onların ufak vücutlarını farketmez, fakat siz!..

— Anlıyorum, Juan, her şey düzelinceye kadar burada saklanmağa çalışacağım. Fakat çocuklarıma iyi bakacağına, karşıya geçtikten sonra Langsinglerin evine götüreceğine söz ver. Bir kere oraya yetiştiklerini duyarsam artık hiçbir endişem kalmıyacak!..

Basit hislerini karşısındakine anlatmaktan âciz olan Juan merhamet dolu gözlerle fedakâr anneye bakarak sessizce ağladı ve sadece:

— Onlar için hayatımı bile vermeğe hazırım Senorita.

Dedi.

Mia tekrar karanlık kulübeye dönmüştü. Ot minderde uyuyan ikizlerin temiz yüzleri gecenin karanlığında tıpkı siyah kadife üzerinde yerleştirilmiş iki elmas gibi parlıyordu. Bütün gece oturarak çocuklarını düşünen zavallı anne bir aralık eğilerek Aleksandrinin kapalı gözlerini öptü; dudakları o yumuşak gözkapakların altındaki mavi alevle yandı ve sessiz gecede muzatarip bir sesin:

— Fredrik, Fredrik!.

Diye inlediği duyuldu.

Sonra Annanın küçük çarpık parmağını alarak evvelâ dudaklarına sonra kalbinin üstüne götürdü ve gene onun ismini söyledi:

— Fredrik!..

Yıldızlar birer birer sönmeğe başlamıştı. Karanlık ufuklarda müphem aydınlıklar belirdi ve Mia ancak o zaman sızlıyan kalbinin derinliklerinden kopup gelen hıçkırıklarla doya doya ağladı.

Çocukları şafakla beraber uyandırıp nehri nasıl geçeceklerini takrar anlattı "Eğer su soğuk olursa sakın bağırmayın; daima nehri geçtikten sonra duyacağınız sevinci ve Meri Lansingin size vereceği güzel şeyleri düşünün".

"Pek i ama Anne sen gelmiyormusuu,,?

"Dinleyin çocuklarım ben sizin gibi küçük olmadığım için nehri geçmeğe kalkarsam Meksikalı nöbetçi hemen farkına varacak ve bu hepimiz için de tehlikeli olacak Fakat emin olun ilk fırsatta nehri geçip yanınıza geleceğim. Haydı bakalım siz şimdi güle güle gidin ve daima cesur olmağa çalışan yavrularım, daima...

"Anne"...

Çocuklar annelerinin boynuna atılıp tekrar tekrar öptüler.

"Çeç kalmıyacaksın değil mi Anne,,?

"Hayır, hayır, siz şimdi çabuk sahile inin, Güle güle Anne, güle güle Alersandrin"...

Mia çocuklarının suya girip keçiler arasında kayboluşlarını görünce hasretle içini çekti ve endişeli nazarlarını bir an bile onlardan ayırmadı.

Sular derin değildi, bir kaç dakika sonra karşı sahilde olacaklardı. Juan iri vücuduyla önde yürüyor, sürü de onu takip ediyordu. Fakat nehrin tam ortasında keçiler birdenbire etrafa dağılmağa başladılar. Karşı sahilden gelen taze ot ve yonca kokuları hayvanları şaşırtmıştı.

Juan müthiş bir hızla sahile koşan keçileri bir araya toplamak için son gayretiyle uşraşıyordu.

Yavaş Yavaş yükselen güneş ziyasında şaşırmış çocukların sarahaten belli olan vücutlarını gören Maia telaşla köprüye döndüğü zaman Meksikalı nöbetçinin de olduğu yerde durarak sabit nazarlarla aynı manzarayı seyrettiğini gördü.

Fedakâr anne ne yapacağını anide kararlaştırmıştı. Kendi kendine "Çocuklarının selâmetle karşıya geçebilmeleri için nöbetçinin nazarı dikkatini başka tarafa çekmeliyim,, diyordu.

Koşarak sahile indi. Bir an bile tereddüt etmeden suya girdi Giydiği beyaz gelinlik elbisesinin geniş eteği çamurlu sularla yüzmeğe başlamıştı.

"Beni görmeli, muhakkak görmeli.. Oh Allahım nöbetçinin gözlerini bana çevir, yavrularımın tehlikesizce karşıya geçmelerine sen de yardım et,,...

Ettiği dualar hemen kabul edilmiş gibi nöbetçi gözlerini birdenbire Miaya çevirdi.

Bütün gece nöbet bekliyerek yorulan nöbetçi çocuk denecek kadar genç bir askerdi. Kendisinden sonra nöbete geçecek arkadaşı köprünün başındaki nöbetçi kulübesine gitmiş, sabah kahvesini içen diğer askerlerle gülüp eğleniyordu. Hattâ köprünün ortasında duran Amerikalı nöbetçi de bir aralık gözden kaybolmuştu. Köprüyü tek başına bekliyen Meksikalı asker hayatında hiçbir zaman bu saatteki kadar yalnızlık hissettiğini hatırlamıyordu. Yorgun yorgun etrafına bakınırken gözleri keçileriyle nehri geçen Juana takıldı. Hiç kimsenin karşıya geçmemesi için emir almıştı. Yalnız zararsız ve fakir bir deli olan Juan müstesnaydı, o geçebilirdi.

Gözleriyle Juanı takip eden nöbetçi bir aralık elleri üzerinde yürüyerek keçileri taklid etmeğe çalışan iki çocuk görür gibi oldu. Hayır,hayır... Yorgun gözleri muhakkak hayal körüyordu. Güneşten kamaşan gözlerini yana çevirdi, bu sefer de nehre girmek üzere olan fakat beyaz elbisesiyle dik ve mağrur duran o güzel kadın da hayal gibiydi. Korku ile dizleri titriyen genç asker ıstavroz çıkararak dua etmeğe başladı, "Maria, Maria Santussina"

Artık Juanla sürüsünü tamamiyle unutmuştu. Gözlerini nehrin içinde yörüyen kadının parlak yüzünden ayıramıyordu. En nihayet bü-

(Devamı 13 üncüde).

ŞAKA

ŞÜPHE...

— Şimdi senin gibi ben de yanlış bir yola saptığımızdan şüphelenmeğe başladım...

Tabiî değil mi?

İki serseri yatmağa hazırlanıyordu. Ayakkablarını çıkarttıkları vakit biri ötekine :

— Ayakların ne kadar kirli, ded benimkinden de fazla..

Arkadaşı cevap verdi:

— Tabiî, bunda şaşacak ne var Ben senden beş yaş yaşlıyım!

Nezaket

İngiliz kralı, Parisi ziyareti sırasında bir orkestra konserinde bulunmuştu. Orkestra "hayır, bunu asla öğrenemiyeceksin!,, valsini çalıp bitirince hükümdar orkestra şefini çağırttı:

— Bravo! çaldığınız aprçanın adı nedir?

Orkestra şefi, hükümdara "hayır, bunu asla öğrenemiyeceksin!,, diye hitabı doğru bulmıyarak bir tereddüt anı geçirdikten sonra cevap verdi:

— Hayır, majeste bunu asla öğrenemiyecekler!

Fark var!

İki arkadaş yolda tesadüf ettiler. İkisi de acele ediyordu. Biri:

— Affedersin dostum, dedi, hizmetçi kız dışarı çıktı. Karım da evde yalnız, onun için hemen eve dönmek istiyorum.

Öteki söylendi:

— Ben de acele eve döneceğim. Karım sokağa çıktı, hizmetçi kız evde yalnız!

Tedbir

Çalışmağa mecbur olan genç kadın, küçük çocuğunu bakılması için, ücret mukabilinde, bir kadına bırakmıştı. Bir gün habersiz olarak yavrusunun ziyaretine gitti.

Evin kapısı aralıktı. İtip içeri girdi. Bir de ne görsün? Çocuğu gardrobun üstünde!

Bağırıp çağırmağa başladı:

— Bu ne rezalet!

Çocuk bakıcı kadın onun bu hiddetine mana veremiyordu:

— Ne kızıyorsunuz, dedi. Ben ne yapayım? Her zaman gözönünde bulunduramıyorum. Mahsus yükseğe koydum ki düşünce gürültüsünü işiterek koşup geleyim!

İZDİVAÇ TALEBİ

— Babamdan beni istemeye gitmiştin galiba?..

— Buenos Ayreste şarkı söylediğim gün tiyatro yerinden oynadı.

— O kadar çok mu alkışladılar?

— Hayır, memlekette zelzele oldu.

— Fransız karikatürü —

— Benim tatbik edeceğim usul sayesinde tiyatronuz iki dakikada boşaltılabilir.

— Acaba tiyatromu doldurmak için bir çare bulamaz mısınız?

— Fransız karikatürü —

Orman insanları arasında: 41

YAZAN L. : Busch 36 Yılını vahşiler arasında geçirmiş bir Alman seyyah

Sihirbaz, katili keşfettiği zaman korkunç bir çığlık kopararak adamın boğazına atılıyordu

Hububat taneleriyle falbakan Madagaskarlı bir sihirbaz ..

Onun için hayli merak ve endişe içinde bu kadının hakkımızda vereceği hükmü bekledik. Sihirbaz kadın ellerini şiddetle bir çırptı. Ve birdenbire saçlarını hayava atarak topraklar üstünde kudurmuşçasına dönüp durmaya başladı. Sonra birdenbire yere çöktü.

Kendini kaybetmişti.

O sırada bu manzarayı Bantular hayret ve korkuyla seyrediyorlardı. Herkes susmuştu. Nefes bile almıyor gibiydiler.

Reis Aoramanduanın dahi o durup dinlenmez gülmesi bu sefer durmuştu. Kadın yere çöker çökmez başı aşağıda, gözleri kapalı ve dudakları sarkmış bir halde sayıklamaya başlamıştı.

Reis ve Bantular sihirbaz kadının ağzından dökülen bu sözleri gayet büyük bir dikkatle dinliyor, hayret ve korku içinde, sayıkladığı şeyleri anlamaya çalışıyorlardı. Reis o kadar dalmıştı ki ağzını bir karış açmış, sihirbazın söylediklerini takip ediyordu.

Şişko reis bir aralık birdenbire tekrar gülmeğe başladı. Bize:

— Oturunuz! oturunuz! diye işaret etti.

O vakit yüreğimize biraz su serpildi. Zira reisin bu tavrından sihirbaz kadının lehimizde hüküm verdiğini derhal anlamıştık. Nitekim biraz sonra sihirbaz kadının sayıklamaları durdu. Başı düştü. Yüzükoyun toprağın üzerine yattı.

Ellerinin parmakları biribirine kenetlenmiş, baygın, kımıldamadan bir müddet öylece yüzüstü kaldı.

Sonra ayağa kalktı ve gitti.

Gariptir ki sihirbaz kadının lehimizde çıkan bu falına bizden ziyade Bantu reisi sevinmişti. Koca göbeğini hoplata hoplata gülüyor, yanımızdaki Ovambolarla neşeli neşeli konuşuyordu. Vakia bütün iptidaî insanlar arasında sihre ve sihirbazlara dehşetli bir inanç olduğu malûmdur. Bantularda da sihirbazlar hâkim.

Fakat arada oldukça mühim fark var. Zira Bantularda sihirbazlar gerek kadın, gerek erkek olsun diğer yerlerde gördüğümüz sihirbazlardan bilhassa tiplerinin hususiyetile ayrılıyorlar. Bantuların sihirbazları esasen diğerlerinden farklı doğmuş insanlardır. Bunlar yarı meczupturlar. Hakikatte isterik hastalardır. Tabiî Bantular isterik diye bir hastalık olduğundan katiyen bihaber bulundukları için bu şekilde doğmuş olanlarda sihirbazlık hassası

Her Bantunun önüne geldikçe elindeki küçük kemik parçalarını havaya atıp tutuyor ve tüyler ürpertici bir feryat basıyor, sonra öbürünün önüne gidiyordu.

Cinlerin kendisine işaret ettiği adamın eline derhal bu küçük kemik paraçalarını veriyor, bir kısmını da kendi elinde alıkoyuyordu.

O vakit bir nevi istintak başlamış oluyordu.

Sihirbazın eline kemikleri verdiği biçare Bantu korkusundan titriyerek bu kemikler avucunda sallayıp birdenbire yere atıyordu.

Tabiî bu atışta, kemiklerin bir kısmı üstüste, yanyana veya muhtelif şekiller alıyorlar, sihirbaz hemen diz çöküp kemiklerin aldıkları bu şekilerden mana çıkarıyordu.

Eğer kemik parçaları iyi bir şekil almışlarsa adamın masum olduğu anlaşılıyor, Bantu kurtuluyordu.

O vakit sihirbaz tekrar dolaşıyor, diğer bir şüphe ettiğine kemikleri veriyordu.

Nihayet yere atılan kemiklerin şeklinden katili keşfettiği zaman sihirbaz korkunç bir çığlık kopararak birdenbire adamın boğazına atılıyordu. O vakit katilin bu adam olduğu anlaşılıyor, reisin cengâverleri derhal bu zavallının üzerine çullanıyorlar ve sürükleye sürükleye mukaddes ağacın altına götürülerek orada öldürülüyordu. Yani büyük bir hastalık salgını, meçhûl bir cinayet, mühim bir hırsızlık olduğu zaman Bantular tamamen bu sihirbazların ellerindedir. Hayatları tamamile şansa bağlı kalır. Sihirbaz kimi seçerse idam hükmünü o yer!.

Bu adalet usulü vakia pek müthiş tir. Çünkü, hiç şüphesiz, hemen ekseriya sihirbazın keşfettiği bir masum ve bigünahtan başka bir şey değildir.

Vakia, isterik ve son derece hassas olan sihirbazların bu müthiş merasim esnasında bazan da duyacağı telâştan hakikî katili sezdikleri muhakkaktır.

Fakat bunun nadiren vaki olabildiği de aşikârdır. Binaenaleyh, ekseriya kısasa uğrıyorlar bigünahtırlar. Bu adalet usulü bize hayret verirse de, hakikatte, gayet tabiî olduğunu kabul etmek lâzımdır.

Zira Bantular da henüz fertlerin üstünde yalnız topluluk halinde, yalnız cemaat halinde yaşadıkları için oradaki bütün fenalıklardan ferdin ceza görmesi matlûp değildir. Matlûp olan cemiyetin ceza görmesidir.

Onun için lâalettayin bir ferdin kısas cezasına çarptırılması cemiyetin ceza görmesi demek olacağı için gayet makul ve tabiîdir.

(Devamı var)

MİKİ İŞ ARAYOR

YAZAN ve ÇİZEN WALT DİSNEY

Yazan: PEARL S. BUCK

KAPLAN

Çeviren: VAHDET GÜLTEKİN

— 15 —

Demek ki Kaplan daha henüz geçmemişti buradan.

Bu düşünceyle Molli tereddüd içinde olduğu yerde sallanmaya başladı. Yukarda, bütün memlekete hâkim bir vaziyette, kale yükseliyordu. Aşağıda mavi deniz, Mollinin evi ve ailesi bulunan küçük şehir uzanıyordu.

Köylüye:

— Bir at koş, dedi.

— Ağa orada değil.. diyecek oldu, Molli sert bir sesle:

— Ben ne diyorsam onu yap sen! dedi. Ben Kaplan'm karısıyım, biliyorsun.

Kalenin demir kapılarına geldiği zaman gece olmuştu. Kapılar kapalıydı. Fakat iki yumruğu ile vurdu, vurdu, nihayet işittirebildi. Tek başına gelmişti, yolu biliyordu artık zira.

Küçük kapı açıldı ve ihtiyar bekçinin başı göründü.

— Ağa burada mı?

— İhtiyarı burada yalnız, uyuyor.

Molli taş kesilmişti. Demek o sevgili yurduna gelmemişti ha? Nereye gitmitşi o halde? Ne olmuştu Kaplana?

Mollinin başı önüne düştü ve kendini birdenbire son derece bitab bir halde hissetti.

Yavaş sesle:

— Ben içeri geleceğim, dedi. Uykusuzum, yatıp uyuyacağım.

İhtiyar, kapıyı açtı, Molli beygirle beraber içeri girdi. Sonra atmdan inerek yavaş yavaş bahçeden geçti. Tek kişiye rasgelmedi.

Odasının bulunduğu binanın kapısına gelince o ihtiyar hizmetçi kadını gördü. Kadın pirinç çorbası içiyordu. Molliyi görünce hemen kalktı ve genç hanımına doğru koştu.

— Geldiniz mi?

— Evet.

Molli anlamıştı. Bu ihtiyar hizmetçi kadın da, kapıcı da efendilerinin nerede olduğunu biliyorlardı. Ağızlarından sır alabilirdi. Kocasını muhakkak bulmak istiyordu zira, onsuz yaşıyamıyacağını hissediyordu.

Dört bir tarafında kale derin bir sükût içinde, bomboş gibiydi. Bir taraftan da hazin hazin bir akşam rüzgârı esiyordu.

Molli doğru odasına gitti, yatağının baş ucundaki masanın gözünü açtı. Evvelce giderken unuttuğu o küçük tabanca duruyordu orada.

İhtiyar hizmetçi kadın yavaş yavaş odaya kadar onun arkasından gelmişti.

— Ne yapmak... dedi kaldı. "Ne yapmak istiyorsunuz?,, diye soracaktı. Fakat Molli bırakmadı, kapıya koştu, kapadı, arkasını dayadı ve emreden bir sesle:

— Söyliyeceksin, dedi, kocam nerede?

Elindeki tabancayla hizmetçiye nişan almıştı ve eli hiç titremiyordu.

Kadın kısık bir sesle:

— Yanlışlıkla kaçırmışlar, dedi. Adamları asıl sizi kaçırmak istiyorlarmış.

— Neye?

— Çünkü, diyorlar ki, onu harbetmekten vazgeçiren sizsiniz. Sizi kaçıracaklarmış da Mavi Kurt'a satacaklarmış. Kendi evinizden kaçıracaklardı sizi.

— Ne zaman?

— Bugün, öğle uykusu saatlerinde. İki kişi gelecekti, sizinle bilmem ne hakkında görüşmek behanesile...

— Bu iki kişi kim?

— Mavi Kurt'un adamlarına yol gösterecek iki kişi. Diğer üç kişi de icab ederse yardım etmek için bekliyeceklerdi.

— Benim hiçbir şeyden haberim yok.

İhtiyar hizmetçi, sesini daha alçaltarak:

— Tabii olmaz, dedi. Kaplan'ı bahçede görmüşler... "Babanızdan bir mektub var size,, diye kapıya doğru götürmüşler...

— Peki, sonra nasıl kayboldu?

— Mavi Kurt'un adamları yaka paça edip kaçırmışlar...

— Ya kendi adamları?..

— Onlar iki kişicik. Kendi hayatlarından korkup kaçmışlar.

— Hiç seslerini çıkarmamışlar mı?

— "Biz onun karısını sattık size, kendisini değil,, demişler ama kim dinler! Ötekiler, onların ağızlarını tıkamışlar: "Bize mümkünse adamın kendisini kaçırın diye emir verildi,, demişler. O zaman da Kaplan'ın adamları durmayıp hemen kaçmaktan başka ne yapabilirlerdi ki?

— Kocamın bu kadar kolaylıkla ele geçeceğini hiç zannetmezdim.

— Beş kişiye karşı ne yapabilirdi ki, hanımcığım!

— Kimse görmemiş mi bütün bu olup bitenleri?

— Öğle uykusu saatiydi, kim görür! Kapının önünde kapalı bir araba varmış, o üç kişi de içinde. Arabaya atar atmaz elini, ayağını bağlamışlar.

— Peki, kim tertib etmiş bu suikasti?

— Kendi adamlarından ikisi.

— Çabuk gidip bu adamları bulsunlar! Yok, yok, dur! Ben evime gidiyorum.

— Ne olur, bu gece gitme hanımcığım!

— Gideceğim! Bir dakika kaybedecek vaktim yok! Beygiri bende. Hayvanın yollara ayağı alışıktır.

Bunları söylerken elindeki tabancayı da beline sokmuştu. Sonra, yanına yiyecek hiçbir şey almadan, beygire atladı.

Babasının evine geldiği zaman gün ışımağa başlamıştı. Kapıcı onu görünce gözleri faltaşı gibi açıldı. Molli hiçbir şey söylemeden içeri girdi, doğru babasının odasına koştu.

— Ma-li! Ne oldu, ne var?

İhtiyar Çinlinin kızı, nefes nefese:

— Baba, dedi, Kaplan'a vereceğin parayı ver bana. Lâzım bana bu para.

Mollinin gözleri kararıyor, başı dönüyordu. Çoktan ağzına bir lokma bir şey koymamıştı. Kendini çok halsiz hissediyordu. Ne zamandanberi ne yemiş, ne uyumuştu.

Elini başına götürdü, düşüp bayıldı.

Kendine geldiği vakit aradan nekadar zaman geçtiğini hatırlıyamıyordu. Fakat tasarladığı bütün şeyleri hatırladı. Kalktı, yatağında oturdu. Para lâzımdı ona, hem de çok bir para! Bir ordunun istiyeceği kadar büyük bir para! Kaplan'ın bütün adamlarını toplıyacak ve Mavi Kurt'un üzerine yürüyecekti.

(Devamı var)

— 8 —

Çeviren: Fethi KARDEŞ

— Raporumu okudunuz mu kolonel? diye devam etti. Kumandanlık tarafından verilen fransızca tedrisatı teftiş vazifeme devam etmemin imkânsız olacağını sanıyorum. Ben bir mektebe girince, saat kaç olursa olsun, talebeler başlarında muallimleri olduğu halde sınıflardan çıkıyorlar. Geldiğimi derhal haber aldıkları belli..

Ancak bir defa derste bulunabildim. Muallim "son ders,, diye bir hikâye okuyordu. Bu hikâyeyi bilirsiniz. 1817 de, ilhaktan sonra Alsas köylerinden birinde son fransızca dersini anlatır. Çocuklar ağlamağa başladılar. Sınıfı terketmeğe mecbur oldum. Rezalet bu!

Kolonel tasdik etti:

— Evet, hakkınız var. Raporunuzda iyi anlayamadığım bir nokta var. Durun okuyayım.

Tabur papazının evvelce kendisine vermiş olduğu raporu bulup çıkararak bir parçasını okudu:

— "Liseye devam nisbeti kayıtlı talebeye nazaran, geçen hafta içinde ancak yüzde on beşi bulmuştur. Talebenin yaş vasatisi 20 dir.,, bunlardan bana ne?

— Lûtfen devam ediniz.

— Pekâlâ.. "Lise talebesinden bir kısmı harpten evvel şoför, garson, demirci, satıcıydı.,, bunları anlayamıyorum. Ne demek?

— Sağlam adamlara ordu emrinde iş vermeğe karar verdiğimiz ve evvelâ işsizlerden başladığımız için Fransızlar da koca adamları lise talebesi yapıp işin içinden çıktılar demek!

— Öyleyse bu sahte talebeleri hapishaneye tıkın da akılları başlarına gelsin. Gidebilirsiniz dostum Hupenslaht..

Papaz selâm verip dışarı çıktı. Kolonel:

— Kararları okumağa devam edelim Haym, dedi. Emlâk sahiplerinden Ogüst Dübere evinde konser vermek bahanesile Fransız millî marşını çaldırdığı için bin mark ceza? Münasip.. Üç kemancıdan her birine ve piyaniste üçyüz, flütçüye ikiyüz, trombon çalana da sekizyüz mark ceza... Aradaki bu fark neden?

— Çıkardıkları gürültüye göre!

— Haklısın! başka ne var? Bir zabiti evinde barındırmak istemiyen bir kadın daha mı? Ne bahane gösteriyor.

— Mülâzim Kurtun eve çok sarhoş gelip kendisine tecavüze kalktığını söylüyor. Bu, onun iddiası... Muhakkak olan cihet kadının Alman zabitini kapı dışarı edip suratına yirmi marklık bir banknot atarak umumî evlerden birine gitmesini tavsiye ettiğidir. Ben, ne yapılması lâzımgeleceğinde müteredddidim.

— Yaman kadınmış! İri yarı bir şey mi?

— Hayır kolonel. Mülâzimin sarhoş olduğuna beni inandıran şey de kadının pek narin ve ufak tefek olusudur. Zabit sarhoş olmasaydı kadın onu evden atmağa muvaffak olabilir miydi?

— Nerede şimdi bu kadın?

— Buraya celbettim efendim. İki saattir bekletiyorum.

— Onunla ben görüşeceğim. Onu da her zaman böylelerine yaptığımız şekilde cezalandırırız. Evinde bir Alman zabiti istemedi ha? Öyle ise kendisine bir manga asker göndeririz; hem de Prusyalı asker.. O zaman görür gününü!

Çağır bakalım şunu..

Birinci mülâzim Haym suçlu kadını odaya çağırdı. Bu, esmer, şık ve güzel bir genç kadındı. Korkmuş görünmüyordu. Tatlı ve ışıklı kara gözlerile, önündeki evrakı tetkike koyulmuş gibi görünmeğe çalışan Niderstofu süzdü. Kolonelin saçları pek muntazam taranmıştı. Acaba bu bir peruka mıydı? Dikkatle baktı, evet, yanılmamıştı. Gülümsedi.

Kolonel, gözü gene evrakta, sert bir tonla söze başladı:

— Vaziyetiniz vahim madam. Alman ordusunun şerefine tecavüz ettiniz. Ancak çok şiddetli bir ceza...

Başını kaldırdı. Genç kadının öyle güzel bir teni, o kadar cazip bir çehresi vardı ki...

— Böyle bir... böyle bir... fakat otursanıza madam, rica ederim.

Ayağa kalktı. Genç kadın, mağrur ve sakin oturdu. Kont da koltuğuna geçti.

— Sizi bizzat kabul etmek istedim madam.

— Bu alâkanız beni mütehassis etti ve maiyetinizden sarhoş olanlı burada beni saatlerce bekletenin kabalığını biraz olsun unutturdu.

Ses biraz kalınca, ahengi pek tatlıydı. Ne de güzel kadındı!

— Bu tahsilsiz ve kaba adamların hareketleri münferid vakalardır. Eski Alman nezaketinden şüphe edemezsiniz tabiî...

— Kolonel diplomatça davranıyorsunuz. Fakat ihtiyar bir karı koca hizmetçi ile beraber yalnız yaşıyan genç bir kadının heyecanlanmasını tabiî görmelisiniz.

Gülümsüyordu. Neşeli idi. Bütün Almanlara ve bu arada bizzat Kont Niderstofa onlar mevcut değilmiş gibi, görmemezlikten gelerek hareket eden, onları hiçe sayıp adam yerine koymıyan Sen Korentenli diğer kadınlar gibi değildi. Pekâlâ kontla konuşuyor, gülüşüyordu.

(Devamı var)

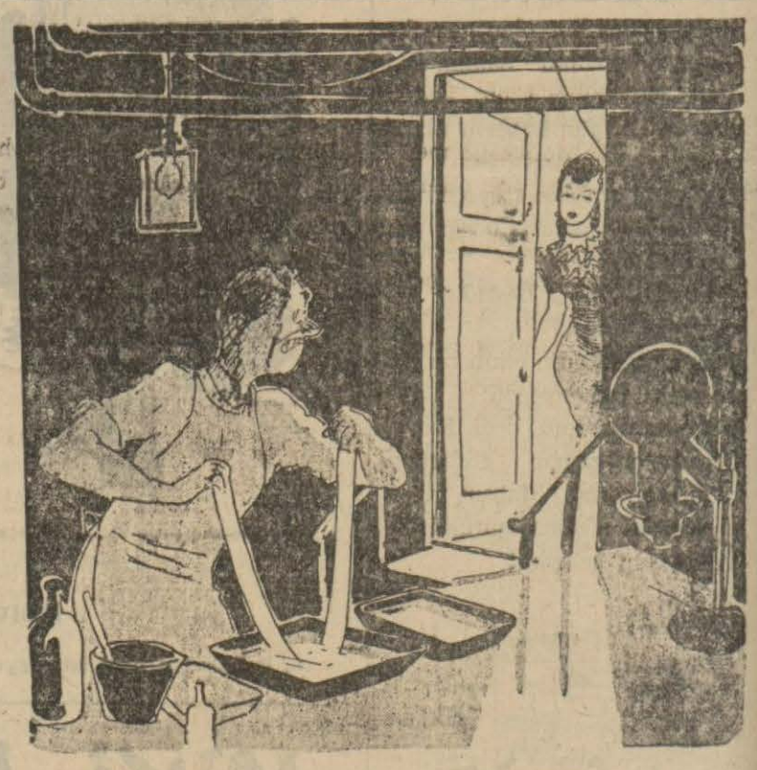

KARANLIK ODADA FİLM BANYOSU YAPARKEN...

Kadın — Asabını teskin için doktorun verdiği ilâcı içme saati geldi kocacığım.

MASAL ÇOCUKLARI

HABER'IN AŞK VE HİS ROMANI: 15

Nakleden: MUZAFFER ESEN

Necdetin geldiği gündenberi sinirlerini geren şüphelerin verdiği ıstırab yetişmiyor muydu? Behire şimdiye kadar, hattâ annesinin ölümünü takip eden en elemli dakikalarında bile kimseden nasihat istememiş, kalbinin ve dimağının yarattığı ilhamlardan kuvvet alarak yürümüştü. Şimdi her vakit kendisini doğru yola götüren kalbi ve aklı ayni şeyi söylemiyorlardı. Aklı, Nihadın kendisini tamamile mesut edebileceğini söylerken kalbi: "Saadet yalnız parada, mücevherde, iyi yiyip iyi yaşamakta, rahat etmekte değildir, diyor. Sevgi girmemiş yuvalar kuru çöle benzer.,,

Behireye dikkatli dikkatli bakan Neclâ, arkadaşının kalbinden geçenleri anlamıştı:

— Düşündüklerin baştan başa yanlış Behire. Beni dinle. Fakat sözlerime kulak verirken şahısları düşünme. Mülâhazalarıma isim karıştırma. Ben ne Nihadı kötülemek niyetindeyim, ne de Necdeti. Sadece benim ablan yerinde oduğumu düşün.. Bir abla küçük kardeşini ne kadar severse ben de seni o kadar severim. Şimdi sen bir meseleyi halletmek istiyorsun. Bu meselenin malûmlarını göstermek benim için bir vicdan borcudur.

— Ben bu kördüğümü çözmek için kafamı çok yordum. Fakat düğüm çözülmedi gitti.

— Evet, çünkü imtihan salonunda şaşıran talebe gibi, yanlış nisbetler kurdun ve meselenin halline nereden başlıyacağını düşünemedin.

— Neclâ, rica ederim beni çocuk yerine koyma.. Evlenmenin ne demek olduğunu hepiniz kadar ben de bilirim. Senelerdenberi, günün birinde karşımıza çıkıverecek bir sevgilinin hayaliyle yaşamadık mı? Bütün konuşmalarımız tahayyül ettiğimiz güzel delikanlı ile karşılaşıverince hayatımızın nasıl birdenbire değişiveceği değil miydi?

— Evet Behire, öyle düşünür, bizi sevecek erkeği tahayyül ettiğimiz vakıt onunla karşılaşacağımız günde saadetin bir yıldız gibi ufkumuzda belireceğine inanırdık. Bize öyle gelirdi ki bizi isteyen erkek her arzumuzu yapabilecek bir kuvveti haizdir, en ufak arzularımızı, en imkânsız düşüncelerimizi derhal hakikat haline getiriverir. Meselâ ondan ayi yere indirmesini istersek, kamer derhal gelin odamızın duvarına bir lâmba gibi asılacaktır. O dakikada kışın kutuplardan gelen buzlu rüzgârları bile esse yer yüzünün bütün çiçekleri sevginin hararetile açılacak, buz dağları üzerinde güneşler parlıyacak ve bu sihirli diyarda sonsuz bir saadet içersinde yaşıyacağız. Fakat şimdi senden istediğim o değil.. Bütün bu hayalleri zihninden silerek bir dakika beni dinlemeni istiyorum.

— Necdetin mi aleyhinde bulunacaksın, Nihadın mı?

— Ne onun, ne de ötekinin.

— Aşka lânet mi okuyacaksın?

— Hatırımdan bile geçmiyen bir şey

— O halde muhakkak evlenmenin aleyhinde söz söyliyeceksin!.

— Yine hayalden hayale koşuyorsun. Bunlardan bahsedecek değilim.. Sözlerimin muhakkak bir şeyin aleyhinde olması sence matlup ise, bir kelebek gibi daldan dala konmanın aleyhinde bulunacağım ve istikbale ait meselelerde hafiflikle hareket etmenin doğru olmadığını isbat edeceğim.

Behire gülmekten kendini alamadı:

— Neclâ, eğer kadınların her şey olduğu bu asırda camilerde vaazeden kadın hatipler de bulunsaydı, emin ol, Süleymaniye camii bile seni dinlemek için koşanlara dar gelirdi. Fakat rica ederim. Vaazı kısa tut, burada daha çok oturacak değilim.

— Bırak evvelâ söyliyeyim.. Nasıl hatlerimi tutup tutmamak senin elinde..

— Kulağım sende, söyle bakalım.

— Fakat sözlerimi kesmiyeceksin.

— Bugün ne kadar geveze oldun, Neclâ ne söyliyeceksen söyle allahaşkına. İşte yemin ediyorum ağzımı bile açmam..

— Yalan yere yemin etme kardeşim, hiç söz söylemeden durabilir misin? Sonra ağzını açar da Allah esirgesin çarpılırsın. Fakat ben senin gibi değilim. Uzun sözü sevmem. Sade hatırlatmak istediğim şu.. Evlenmek isteyen her erkek, kendi zevkine uygun, istediği bütün meziyetleri haiz bir kadın arar. Erkek ekseriya bu hayat arkadaşını yalnız başına yaşamaktan bıktığı için ister. Erkeğin kadından beklediği sade aşk değildir. Yalnızlığı ortadan kaldıracak, evinin işlerine nezaret edecek, sevinciyle sevinecek, kederile kederlenecek bir arkadaş ararlar. Onun için erkekler kuracağı yuvanın maddî taraflarına çok kıymet verirler. Hayatlarında madde aşktan daha fazla yer tuşar. Evlenmeden evvel erkek, evlenirse akşam eve döndüğü zaman ateş başında hazır bir koltuk bulacağını, sıcak pantoflalarını ayağına geçirip hazır sofra başına yerleşeceğini düşünecek kadar maddidir, egotistir. Yemekten sonra da karısile konuşurken elindeki paranın ay sonuna kadar güç yetişeceğini, iktısat lüzumunu anlatmaktan hoşlanır. Erkek nazarında kadının vazifesi erkeği b

(Devamı var)

HABERİN TARİHİ ROMANI. 36 Yazan: Muzaffer Muhittin

Emirin esiri hayretle bağırdı: — Devletlû! Şu Hazreti Meryem resminin altına bir dikkat edin!..

Diye söylendi.

Ve misafir Selçuk kumandanı işte o andan itibaren Bursada gizli ve bu büyük defineleri aramaya başladı.

Zira bu Selçuk kumandanı Konyada da ismi zaptedilmemiş olan Akkoyunlu bir şeyhten Bursada Bitinya krallarının defineleri saklı olduğunu işitmişti.

Cami kapısında ölen beyaz sakallı ihtiyarın da ayni definelerden bahsetmesi Selçuk kumandanında bu rivayetin aslı bulunduğuna derin bir kanaat uyandırmıştı.

Evvelâ mezcub ihtiyarın her sene ormandan inip de ziyaret ettiği ayazmanın hangisi olduğunu, ihtiyarı teşhis etmiş olan köylüyü bulduarak, kolayca öğrendi.

Bu ayazma ,şimdi Bursada büyük camiin bulunduğu yerde gayet küçük bir ayazmaydı. Bursa tekfurları bu ayazmaya bir muhafız papas tayinine bile lüzum görmemişler - di.

Ayazmaya halk kendisi bakıyor, süpürüp temizliyor ve gelip geçenlerin mum yakıp gömdükelri külün yanına bıraktıkları ufak paraları toplayıp fıkaraya veriyorlardı.

Misafir Selçuk kumandanı Bursada henüz yeni fethin korku ve dehşeti hüküm sürdüğü şu sırada hiç kimse farkma varmadan Btinya krallarının büyük definesini meydana çıkarabileceğine son derece memnundu.

Netekim akşam üzeri, el ayak çekildikten sonra kıyafetini tebdil edip bir Bizans köylüsü kıyafetine girerek iki sadık adamiyle beraber bu küçük ayazmaya girdi.

Ayazmayı yanan mumların ışığında büyük bir dikkat ve heyecanla gözden geçirdiler.

Fakat ilk nazarda dikkate şayan hiçbir şey bulamamışlardı.

Emîrin gayet kurnaz ve rumdan dönme olan Calus ismindeki esiri bir aralık hayretle bağırdı:

— Devletlû! Şu Hazreti Meryem resminin altma bir dikkat edin!.. Yanlış mı görüyorum?..

Dedi.

Emîr telâşla adammın yanma seğirtmişti.

— Yavaş konuş!. telâş etme!. Ne var? Nerede?.

Diye kekeledi.

Calus Hazreti Meryem resminin karanlık bir köşesinin kuytuluğu içinde pek görünmiyen alt kısmını tekrar göstererek heyecanla:

— Bakın, bakın... Lâtince bir (B) harfiyle üst üste küçük üç put var!.

Dedi.

Emîr Mâlik Kondur hayretle cevab verdi:

— Evet!. Hakikaten putları görüyorum!..

Bu Meryem tasviri kabartma tunç üzerine hakkedilmişti. Emîr Mâlik Kodur bu kabartma resim üzerinde lâtince B harfile garib şekil de üç putun sonradan elle çizilmiş olduğunu derhal anlamıştı. O vakit bütün vücudundan bir titreme geçti:

Bu B harfi neye delâlet ediyor - du? Bitinya ile münasebeti olduğu muhakkak değil miydi?

Fakat bu üç put acaba neye delâlet ediyordu? Ve bütün bunlar acaba hakikaten Bitinya kralının definelerine işaret olarak bizzat onun tarafından mı konulmuştular, yoksa herhangi bir tesadüfle tasvir üzerine gelişi güzel yapılmış bir iki şekli kendileri mi böyle tevil etmek zaafma düşüyorlardı?

Bütün bunlar hakkında bir hüküm vermek imkânsız olmakla beraber Selçuk Emîrini tehyiç eden cihet ne olursa olsun definelerin izi üzerinde, en küçük bir ihtimalle dahi olsa, herhangi bir emare görmüş olabilmeleriydi.

Selçuk Emîri o gün bu ayazmada daha fazla kalıp nazarı dikkati celbetmeyi istemediği için, başkaca definelere ait olması ihtimali bulunan hiçbir bir iz bulamadıkları küçük ayazmadan adamlarile birlikte, yine hiç kimseye görünmemeye gayret ederek çıktı. Selçuk Emîri ayazmadan çıktığı zaman kalbi ümitle dolu bir haldeydi.

Adamlarma gördüklerinden hiç kimseye bahsetmemelerini tenbih ederek otağına avdet etti. Fakat şimdi daha ziyade inandığı Bitinya kralının defineleri her şey pahasına meydana çıkarmaya azmetmişti.

Bu Selçuk emîrinden ve bu Bitinya kralının defineleri meselesinden bazı Bizans tarihleri bahsetmişlerdir. Gerek Selçuk, gerek Osmanlı tarihleri bu Selçuk emîrinden bahsetmeyip de Bizanslıların bahsetmelerindeki sebebse bir defa definelerin Bitinya kralma ait olması, saniyen de Selçuk Emîrinin Bizanslılarla ötedenberi gizlice münasebette bulunan gayet haris bir adam olmasıdır.

Emîr Malik zaaf ve inhitaba uğradığını yakından gördüğü Selçuk hükümdarını tahtından indirerek yerine geçmek hulyaları peşindeydi. Yani o sırada hemen bütün Selçuk kumandanlarındaki heves ve hırs bu adamda da vardı. Ayni gizli emelinden dolayıdır ki bu adam bir taraftan Bizanslılarla el altından münasebette olduğu gibi bir taraftan da yeni ve mühim bir kuvvet olarak doğmaya başlıyan hakan Osmanla da yakından münasebette bulunmak istemişti.

Selçuk hükümdarını devirmek emellerine nail olmak için de eline Bitinya krallarmın defineleri gibi muazzam bir servet geçirmeyi cana minnet bilmekteydi.

Emir otağına döndükten sonra yalnız bunu, Bitinya krallığı definelerini düşünmeye başaldı.

(Devamı var)

Mehtaplı bir geceydi...

Baştarafı 10 uncuda

tün cesaretini toplıyarak bağırdı "Dur".

Kadınm durmadığmı görünce işitmediğine hükmederek tekrar hızla bağırdı.

Fakat Mia gözlerini askerin gözlerine dikmiş yoluna devam ediyordu. Çocuklar o zamana kadar çoktan karşı sahile geçmişlerdi.

Küçük kızları kollarına alarak bir kayanın gölgesine götüren ve orada ellerini ayaklarını iyice kuruyuyan Juan arkasına döndüğü zaman gördüğü manzaranın çocuklar tarafından görülmesini istemiyordu. Çünkü genç nöbetçi bir kerre daha "Dur, yoksa vururum" diye bağırmış fakat Mia durmamıştı.

Bir silâh sesini müteakip Mianın giydiği saten elbisenin geniş eteği suyun yüzüne yayılmış, kolları yanına sarkmıştı. Tıpkı Annanın bir kaç sene evvel suya düşen bebeği gibi.....

Sonra nöbetçi titrek elleriyle silâhı yere bırakmış "Allahım beni affet" diyeyek tekrar köprünün başında aşağı yukarı yürümesine devam etmişti

HİKAYE

GURUR

Yaz gelince, eski zaman hikâyeelrini anlatmak için, babam, fıskıyeli bahçedeki şeftali ağacının altına bir iskemle koydururdu. Ve biliyordum ki, ay yükselince mısralar söylenecek. İştahla dinliyordum ve iyice hissediyordum. Bu saatlerde, babamın sertliği balmumu gibi erirdi. Onunla benim Bulduğu kafiyeler hoşuna giderse, bazan benimle şakalaşırdı. Hattâ bir defasında bana şarap bile içirdi.

Bu, güzel bir haziran gecesi oldu. Bahçede yalnız kalmıştık. Bereket annem komşuya gitmişti; yoksa içmeme dünyada razı olmazdı. Babamın önüne, üstünde bir tabak yemişle bir şişe pirinç şarabı olan bir masa kurulmuştu. Komşuda, her zamanki gibi bu akşam da, roman okuyorlardı.

Tiyatroya girmedikleri ve seyahate çıkamadıkları için, kadınların biricik eğlencesi buydu. Bu sebeple, babam ve ben, annemin erken dönmiyeceğinden emindik.

Kornişleri hafifçe kıvrılan mektebin damını ay çoktan aşmıştı. Bahçemizi sundurmadan ayıran yüksek duvar koyu bir gölge yapıyordu. Civarda kimseler yoktu. Ufak bir gürültü duyulmuyordu. Evde hiçbir ruh dolaşmıyordu.

Benim için, babamın gülümsiyen yüzünde bütün bir hayat parlıyordu. O, anlatıyordu, ben zevkle dinliyordum. Gece ilerledikçe içiyordu. İçtikçe gözleri parlıyordu. yanakları yanıyordu. Aym gümüş rengi ışığı altnda, Hindistan dan büyük Rusyaya, Tibetten Japonyaya kadar bütün dünya gözümün önünden geçiyordu.

Sessiz gecenin içinde ne şiirler ve türküler yükseliyordu! Babam birdenbire: "Kim-Saggazhi kimdir biliyor musun?,, diye sordu. Aynı zamanda ben utanarak, hem sevinerek başımla "hayır,, dedim. Benim yerime babam cevap verdi. "Koreli büyük bir şairdir!,, dedi. Babası cenup vilâyetlerinden birinde vali imiş. O zamanlar imparator memleketi gayet fena idare ediyormuş. Ve, gün geçtikçe tebaasının gözünden düşüyormuş. Cenup valisinin emrinde otuz bin iyi nişancı askeri varmış. Ve bir gün bu otuz bin askerin başına geçerek, İmparatoru devirmek için Seul üzerine yürümüş. Üç vilâyetten daha geçmiş ve onun şimale doğru yürüyüşüne karşı koyacak bir tek adam çıkmadan, bu üç vilâyet ahalisi de ona iltihak etmiş. Fakat elde ettiği son şehre girince karşısına garip bir rakip çıkmış: Elleri boş, silâhsız, yolun ortasına dikilmiş ve atının yularını tutmuş.

Babam, bardağının içine baktı, sonra bir yudumda içindekinin hepsini içti. Kristal kadehi yeniden doldurmak istedim. Şişede damla içki yoktu. Babam: "Ne? Bitmiş mi?,, diye sordu. Bu sözleri söylerken yüzünde hafif bir hüzün belirdi. (Bunu iyi olmadığını bildiğim halde söylüyorum.) hikâyesini anlatmakta vazgeçer korkusile, annemin, bir şişeden fazla içmemesine dair olan tenbihlerine rağmen, atıldım:

"— Gidip daha şarap getireyim!.,,

Ayağa kalktım ve şişeyi aldım. Babam gülmeğe başladı ve elimi yakalıyarak: "Sen iyi bir çocuksun, oğlum!,, dedi ve parmaklarımı sıktı. Hiçbir vakıt bana böyle dostluk göstermemişti.

Gidip gelerek bardağını doldurduğum zaman, yüzünün çizgileri gevşedi.

Sabrım tükendi, sordum: "Bu garip rakip kimmiş?,,

Babam: "Sen bul bakalım,, dedi. Kim olabilirdi?

Epey düşündüm, sonra, cevabımdan emin: "İmparator!,, diye bağırdım. Babam: "Öhö, öhö diye öksürdü, filvaki, imparatorun silâhsız olarak bizzat muzaffer rakibinin karşısına çıkması doğru olurdu. Fakat, imparator alçaktı.. Hayır yavrum, o değildi. Kim Saggazhi idi. Vavnin oğlu, Kim Saggzhi...

Babasına: "Adamlarınla beraber geriye; geldiğin yere dön!,, dedi. Babası ona cevap verdi:

"Zabitim ol, emrine bin okçu veririm!,,

Kim Saggazhi: "İstememem, diye bağırdı, üç vilâyetten geçtin, adamların oralarını felâkete boğdu. Ey baba, sana itaat edemem!,, ve, çekilerek, babasına, ve onun askerlerine yol verdi. O günden sonra Kim Saggazhi başıboş, dilenci bir şair oldu.,,

Düşünceliydim. Gözümün önüne şan dolu ilerliyen otuz bin kişilik kuvvet geliyordu. Nihayet mırıldandım:

"Ben olsaydım, bin okçuyu alır, babama yardım ederdim.,,

Babam: "Hayır, diye bağırdı, yapamazdı. Çünkü Saggazhi halkı seveceğine yemin etmişti. Sen daha bunu anlıyamazsın. İnsan, ettiği yemini her zaman tutmalı.,

"Fakat, diye itiraz ettim, hepimiz gibi elbette o da babasna itaat edeceğine yemin etmiştir! Baba en büyük adam değil midir?,, Babam bardağını doldurdu ve şefkat dolu bir sesle: "Sen kendi kafasının doğrusuna giden küçük bir çocuksun,, dedi. İkinci şarap şişesini almağa gittiğim zamanki gibi gülümsedi. Ve bir iskemle üzerinde duran başka bir bardağı doldurarak bana uzattı: "Al, iç!,, dedi. Bu tekliften ürperdim. Bu vakte kadar anamdan aldığım öğütlere göre, içkiye, çocukların düşmanı bir şeytan diye bakmıştım. Babam bardağı bana o kadar dostlukla uzatıyordu ki, aldım ve bir hamlede boşalttım. Bir şeyin gözlerimi yaşarttığını hissettim. Şarap keskindi ve kendi kendime, içime giren şeytanın beni dünya üzerinde mevcut olmıyan bir hayvana çevireceğine hüküm verdim.

Babam bir hurma uzatarak: "Al, ye!,, dedi. Yemişi yedim ve

(Lütfen sayfayi çeviriniz)

PLÂNŞ 25 XI

89. İ: the water - jug or jug

89. A: die Wasserkanne (Kanne, Kandel)

90. EMZİK (güğüm emziği)

90. F: le bec

90. İ: the spout

90. A: der Ausgießer (die Schnauze, Zeite, Zeute, Zotte, Zottel, Schneppe, der Schnabel)

91. ÇİNİ DÖŞEME

a çini veya toprak
b çini kaplama

91. F: le carrelage
a le pavement (les carreaux *m.* en céramique)
b le lambris (le revêtement des parois) en carreaux.

91. İ: the tiles: a the tiled floor, b the tiled wall

91. A: die Fliesen
a die Bodenfliesen (ein Bodenbelag)
b die Wandfliesen

92. MUTFAK SAATİ (yuvarlak saat, duvar saati)

92. F: l'horloge *f.* de cuisine (l'horloge *f.* ronde, la pendule murale, le cartel)

92. İ: the kitchen clock (a wall - clock with a plate - like dial)

92. A: die Küchenuhr (Tellerruhr, eine Wanduhr)

PLÂNŞ 25 VIII

be; s. auch 82)

62. ET MAKİNESİ

62. F: la machine à hacher la viande (le hachoir, le hache-viande)

62. İ: the meat mincing machine

62. A: der Fleischwolf

63. SÜT ŞİŞESİ

63. F: la bouteille à lait

63. İ: the milk bottle

63. A: die Milchflasche

64. KEVGİR (süzgeç)

64. F: la passoire

64. İ: the sieve (the strainer)

64. A: das Sieb (der oder die Rätter)

65. BIÇAK TEMİZLEME MAKİNESİ

65. F: la machine à nettoyer les couteaux

65. İ: the knife - cleaning machine

65. A: die Messerputzmaschine

60-62 ve 65 MUTFAK MAKİNELERİ

60-62 et 65 les machine *f.* de cuisine.

60 - 62 and 65 are household machines

60 - 62 und 65 Küchenmaschinen

66. TEL DOLAP (yemek dolabı)

66. F: le garde - manger (la petite armoire avec toile moustiquaire)

66. İ: the meat - safe or food-safe (a little cupboard with fly - screen walls)

66. A: der Fliegenschrank (das Schränkchen mit Fliegengitter)

67. KÖŞE RAFI

67. F: la planche d'encoignure (la console de coin)

67. İ: the corner shelf

67. A: das Eckbrett (Ortbrett)

68. İ: the kitchen window

68. MUTFAK PENCERESİ

68. F: la fenêtre de la cuisine

68. A: das Küchenfenster

69. BRİZ (Brizbiz, perde)

69. F: le brise - bise [le rideau]

69. İ: the casement curtain

69. A: die Scheibengardine

70. SÜD GÜĞÜMÜ

70. F: le pot à lait

70. İ: the milk jug

Beşikten mezara kadar sağlam ve beyaz kalan dişler!

Diş macunu kullananlar birçok tecrübelerden sonra neden daima

RADYOLiN

de karar kalıyorlar?

Çünkü **Radyolin:**

★ Dişlerde (Küfeki - Tartre) husulüne imkân bırakmaz. Mevcut olanlyarı da eritir.

★ Dişleri mine tabakasını çizip hırpalamadan temizler ve parlatır.

★ Ağızdaki mikropları % 100 kat'iyetle öldürür.

★ Diş etlerini besler, diş eti hastalıklarına mani olur. Ağız kokusunu keser.

Siz de sabah, öğle ve akşam, her yemekten sonra günde 3 defa

RADYOLiN

Kullanınız

Ingiliz Kraliçesi

Amerika seyahatinde tam 7 kilo zayıfladı

İngiltere kral ve kraliçesinin Amerikada büyük bir seyahate çıktığı ve bir ay kadar Kanada, Amerika Birleşik cumhuriyetlerinde dolaşarak geçen gün memleketlerine döndükleri malûmdur.

Yukarıki iki resimden üstteki kraliçe seyahate çıkmadan bir kaç gün evvel bir akşam ziyafette, alttaki ise seyahatten döndüğü gün kendilerini getiren vapurun güvertesinde alınmıştır.

Birinci resme nazaran kraliçe bu resimde ne kadar zayıf görünüyor değil mi?.

Fotoğrafların gösterdiği fark hakikaten yerindedir. Çünkü İngiliz kraliçesi Amerika seyahatinden tam 7 kilo zayıflayarak dönmüştür.

Fransızların en meşhur artisti, senaryo muharriri ve sahne vazıı

Saşa Gitri

Dördüncü defa evleniyor

Fransız tiyatroculuğunun bu büyük şahsiyeti yaşının epey ilerlemiş olmasına rağmen genç bir sinema artistiyle evleniyor

Fransız tiyatroculuğunun en büyük şahsiyetlerinden biri olan Saşa Gitriyi bütün dünya tanır, o yalnız büyük bir dram artisti değil, ayni zamanda çok kıymetli bir muharrir ve sahne vaziidir.

Şimdiye kadar üç kere evlenmiş olan Saşa Gitri, her seferinde karılarından boşanmıştı. O ilk defa Şarlot Lize, sonra meşhur sinema artisti İvan Prenten, daha sonra da Jakölin Debak isminde üç kızla evlenmişti. Önümüzdeki ayın beşinde alacağı genç kız da bir sinema artistidir.

İsmi Jeneviev dö Jandır, Saşa Gitrinin yaşı epeyce ilerlemiş olmasına rağmen aldığı kız çok gençtir.

Yeni evliler bir kaç gün sonra, (Sen - e - vaz) kasabasına giderek oranın kilisesinde nikâhları dinî merasimle kıyılacaktır.

Büyük artistin şimdiye kadar bütün evlenmeleri yalyız belediye dairesinde medenî kanunlara göre yapılmış, hiçbirisinde dinî merasim icra edilmemişti. Kimbilir, dördüncü izdivacında dinî merasim yaptırmakla Saşa Gitri, belki de bu evlenmenin artık uğurlu ve son olmasını istiyor.

Yeni evliler, Saşa Gitrinin Sen - e - Vaz da aldığı bir sayfiyede epey kalacaklar, balaylarını burada geçireceklerdir.

Saşa Gitri ve yeni karısı Jeneviev dö Sievil

Merl Oberon'la mülâkat

Baştarafı 8 incide

çok kötü bir sene geçirdim. Başıma bin türlü can sıkıcı şeyler geldiği bir sırada gayet âni olarak annemi kaybettim. Arkasından bir otomobil kazası geçirdim. Az kaldı bu kazadan dolayı yüzüm çarpık, çurpuk kalacaktı. Bunun için taliin bana fazla yar olduğunu zannetmiyorum. Yalnız bu hususta değil, hayatta da hiçbir zaman nikbin değilim.

Merl Oberon bana dostu Norma Şererden bahsettiği zaman onun örneğine bu dereceye kadar sadık kalacağını zannetmemiştim.

Çünkü malûm ya, Norma Şerer de kendisini keşfetmiş olan sahne vazıı Thalbergle evlenmişti.

Fakat işte Merl Oberon da kendisini keşfetmiş olan Aleksandr Korda ile evlenmiş bulunuyor ve çok güzel bir kadın olan, sevdiği erkekle evlenen ve serveti günden güne artan bu harikulâde kadın için temenni edeceğimiz şey hayatta bedbinlikten bir an evvel kurtulmasıdır. Çünkü hayatta nikbin olmağa, onun kadar kaç güzel kadının hakkı vardır!

iyileşir gibi olduğumu hissettim. Birkaç dakika sonra içimdeki yanma bitmişti. Babamın sualine: "İyi şey şarap!,, diye cevap verdim. Bu sözlerim üzerine babam bardağımı ikinci defa doldurdu; yine bir hamlede boşalttım. Hançerem yanıyor, içim buruluyordu. Bunlara rağmen, bütün kuvvetimle gözyaşlarımı tuttum. Göz kırpmadan, babamın biribiri ardı sıra söylediği Kim Saggazhinin şiirlerini dinliyordum. İkinci bir hurma aldım. Şeytan vücudumu bıraktı, yerine tatlı bir gevşeklik geldi.

Saggazhinin mısralarını içiyordum. Nihayet başım dönmeğe başladı ve kalın bir ses tabakası içinde annemin bize doğru geldiğini gördüm. Tuhaf şey, ondan hiç korkmuyordum. Annem benim bulanık bakışlarımı görerek bağırdı: "Bu çocuk sarhoş!,, Babam beni korudu:

"Elbette, iki bardak şarap verdim.,, Annem, kocasına hiddet dolu bir göz attı, fakat bir şey söylemeğe cesaret edemedi. Yüz vermesine güvenerek babama: "Bir daha içsem olmaz mı?,, dedim. Annem bardağı fırlatmak için alarak: "Dünyada olmaz!,, diye haykırdı.

Kim Saggazhiyi müdafaa ettiği zamanki sesiyle babam: "Peki iç, dedi, az şarap zarar etmez. Hem bu yalnızlığım içinde bana bir dost lâzım.,, Sözünü bitirince, bardağını doldurarak uzattı. Gururdan koltuklarım kabarıyordu: Bir erkektim ben artık... Babamın dostu, biricik dostu olmuştum. Onun gibi bilgili, eski zaman hikâyeleri anlatan birisine dost olmak ne şerefti! Annem eve girince babam: "Görüyor musun oğlunu, dedi, şairlere şarap elzemdir.,,

Hiçbir şey söylemedim. Ay parlıyordu. Şeftali kokusu yayılıyordu. Bir çarap bardaqènèn önündeydim ve içimden: "Babamın dostu,, diye kendi kendimi çağırıyordum.

— Mirokliden —

Çocuk Hekimi

Dr. Ahmet Akkoyunlu

Taksim - Talimhane Palas No. 4

Pazardan maada her gün saat 15 den sonra. Telefon: 40127

Düğün hediyesi!

Saşa gitri Fransız Akademisine aza seçildi

Paris, 28 (A.A.) — Muharrir ve aktör Sacha Guitry, Goncourt akademisine intihap edilmiştir. İkinci kurada intihap edilen mumaileyh münekki[illegible]

Andre Billy'nin almış olduğu bir reye karşı 7 rey almıştır.

Sacha Guitry, 26 martta vefat etmiş olan Pol Neveux'ye halef olmaktadır.

Çocuk bilmecesinde hediye kazananlar

9 Haziran bilmecemizde kazananlar:

Birinci: Konsol saati.
Şefik Tunç Topkapı 17,
İkinci: Elbise kemeri:
Rıza, Kiraz yaylâ Halil ağa sokak numara 10.
Üçüncü: Kolonya
Cemal 25 inci ilkokul.

BİRER KUTU BİSKÜVİ KAZANANLAR:

1 — Tüzün Berksoy, Beşiktaş Vişnezade 12, 2 — Cangül Pangaltı lisesi, 3 — Necip, Kumkapı Nişancası Nişanca yokuşu sokak 20, 4 — Mahmut Feyzi Mecidiyeköy, 5 — Gülçin Orkunit Tlegraf servisi memurlarından Tevfik kızı, 6 — Necdet Tüzer Çatalca O. O. 81, 7 — B. Çağlı Samatya M. M. cad. 52, 8 — Jan Özipek Sen Benuva lisesi, 9 — Zeki Olcay Şehremini S. M. Cad. 64, 10 — Bekir Okur Galata Kemankeş Karanlık fırın sok. 6,

BİRER PAKET ŞEKERLEME KAZANANLAR:

11 — Melâhat Ersan Aksaray Uzunyusuf Sok. 15, 12 — Melike Beşiktaş kız lisesi 112, 13 — Abdurrahman Kartay, Gedikpaşa Azak Aprt., 14 — Salâhattin Boğaziçi lisesi 344, 15 — Ömer Ersin P. T. T. memuru Süreyya oğlu, 16 Yurdagül Çevik Sirkeci Hocapaşa, 17 — 20 Süley; kız orta okulu Jülide Necati birinci Kumkapı O. O., 18 — Sedat İst. Sirkeci, 19 — Ali Sağlam Cağaloğlu O. O. 183, 20 — S. Banu Beyoğlu Kız O. O. 234, 21 — Güzin Tan Tepebaşı Derviş Ahmet sokak 16, 22 — Feyyaz Kutun Fatih Sarıgüzel cad. 71, 23 — Perihan Altmel Fener, 24 — Emin Yazar Fatih Çarşamba, 29 — Nezih Kıral Beşiktaş 38 inci okul 155.

PLÂNŞ 25 IX

70. A: der Milchtopf

71. (Kahve, çay, kakao) KUTUSU
71. F: la boîte (à café, thé, cacao)
71. İ: the canister (for coffee, tea, cocoa)
71. A: die Büchse (für Kaffee, Tee, Kakao)

72. MUTFAK RAFI
72. F: l'étagère *f.* (la planche de cuisine.
72. İ: the shelf
72. A: das Küchenbrett

73. KUM SAATİ (rafadan yumurta pişirmek için)
73. F: le sablier (pour la cuisson des œufs)
73. İ: the sand - glass (the egg - timer)
73. A: die Sanduhr (als Eieruhr)

74. ÇAY ŞAMANDIRASI (içine çay koyup demliğe atmak için)
74. F: l'œuf *m.* à thé (la boule à thé)
74. İ: the tea (infusing) egg (the tea -ball)
74. A: das Tee - Ei

75. TUZ KUTUSU
75. F: la boîte à sel (la grande salière)
75. İ: the salt box
75. A: das Salzfaß (die Salzmeste)

76. KÜÇÜK BAHARAT DOLABI
76. F: la petite armoire à épices
76. İ: the spice box
76. A: das Gewürzschränkchen

77. UN KUTUSU
77. F: la boîte à farine
77. İ: the flour box
77. A: das Mehlfaß (die Mehlmeste)

78. AKIL DEFTERİ (muhtıra)
78. F: l'aide - mémoire *m.*
78. İ: the slate or the block for making notes
78. A: die Merktafel

79. ANAHTARLIK (anahtar askısı)
79. F: le porte - clefs (porte - clés)
79. İ: the key rack
79. A: das Schlüsselbrett

80. SEBZE BIÇAĞI

PLÂNŞ 25 X

80. F: le hachoir (le hache - légumes)
80. İ: the mincing - knife
80. A: das Wiegemesser

81. HAMUR OKLAVASI (pasta merdanesi)
81. F: le rouleau à pâte (le rouleau à pâtisserie)
81. İ: the rolling pin
81. A: das Nudelholz (Wälgerholz)

82. RENDE (bak: 61)
82. F: la râpe (V. 61)
82. İ: the grater (see also 61)
82. A: das Reibeisen (die Raffel, Reibe; s. auch 61)

83. DOĞRAMA TAHTASI
83. F: la planche à hacher
83. İ: the mincing - board (the chopping - board)
83. A: das Hackbrett (Wiegebrett)

84. MUTFAK SANDALYESİ
84. F: la chaise de cuisine
84. İ: the kitchen chair
84. A: der Küchenstuhl

85. BUZ DOLABI
85. F: la glacière (l'armoire *f.* frigorifique)
85. İ: the ice - cabinet or ice - safe (the refrigerator)
85. A: der Eisschrank (Kühlschrank)

86. PARA ÇANTASI (kese)
86. F: le porte - monnaie (la bourse)
86. İ: the purse
86. A: die Geldtasche (Börse, der Geldbeutel, das Portemonnaie)

87. HIRDAVAT DOLABI (fırça, boya v. s. için)
87. F: la petite armoire à brosses, cirage etc. (le banc de cuisine)
87. İ: the cupboard for cleaning requisites (the kitchen bench)
87. A: der Putzschrank (die Küchenbank)

88. TAHTA KOVA (mastelya)
88. F: le cuveau (le baquet, le seau en bois)
88. İ: the tub
88. A: der Kübel (die Kufe Gelte)

I

89. GÜĞÜM (maşrapa)
89. F: le broc (la cruche à eau)

MAZON MEYVA TUZU

Hazımsızlık, şişkinlik, bulantı gaz, sancı, mide bozukluğu, barsak ataleti **İNKIBAZ** karaciğer Sarılık, safra **MİDE** ekşilik ve yanmalarında ve

bütün MİDE, BARSAK bozukluklarında kullanınız. HOROZ markasına dikkat. Son derece teksif edilmiş bir tuz olup yerini tutamıyan mümasil müstahzarlardan daha çabuk, daha kolay, daha kat'î bir tesir icra eder. Yalnız toptan satış yeri Mazon ve Boton ecza deposu.

Yeni Postane arkası No. 31 İstanbul

MAZON MEYVA TUZU

RADYO

29-6-939 Perşembe

Memleekt saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 13.15 - 14 Müzik (Karışık program - Pl.). 19. Program. 19.05 Müzik (Senfonik parça - Pl.). 19.15 Türk müziği (Fasıl heyeti). 20 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 20.15 Konuşma (Ziraat saati). 20.30 Türk müziği (Muhtelif şarkılar çe düğün detlerine ait türküler): 1 — Hicazkâr peşrevi. 2 — Lemi - Hicazkâr şarkı - Son aşkımı canlandıran. 3 — Arif bey - Hicazkâr şarkı - Bir halet ile gözdü yine. 4 — Arif bey - Suzinak şarkı - Papusuna ermek üzere. 5 — Rahmi bey - Suzinak şarkı - Bir sihri Tarap. 6 — Udi Eşref - Suzinak şarkı - Günden güne efzun oluyor. 7 — Mustafa Nafiz - Suzinak şarkı - Ümitsiz bir sevinçle. 8 — Düğün âdetlerine ait türküler. 21.10 Konuşma. 21.25 Neşeli plâklar - R. 21.30 Müzik (Şan resitali - Ruhi Su: Bas bariton): 1 — Haydn - "Mevsimler" oratonosundan çiftçi şarkısı. 2 — W. A. Mozart - "Sihirli flüt" operasından "Rocco„ nun (Para şarkısı) 4 — Fr. Schubert - Genç kız ve ölüm (L. ed) 5 — G. Verdi - "Simon Boccanegra„ operasından Fiesconun romansı. 22 Müzik (küçük orkestra Şef: Necip Aşkın) 1 — Julius fucik - Hülya (vals), 2 — J. Strauss - Diamiden (esrarengiz vals), 3 — Emerich Kalman - Cambazhane prensesi operetinden (potpuri), 4 — Jac Grit - Mayıs ihtişamı (vals), 5 — Jac Grit - Marş, 23 Son ajans haberleri, ziraat, esham tahvilât, kambiyo - nukut borsası, 23,20 Müzik (Cazband - Pl.), 23,55 - 24 Yarınki program.

30-6-939 Cuma

12,30 Program, 12,35 Türk müziği (Pl.), 13 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 13,15 - 14 Müzik (karışık program - Pl.), 19 Program, 19,05 Müzik (Melodiler -Pl.) 19,15 Türk müziği (fasıl heyeti), 20 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 20,15 Konuşma (haftalık spor servisi), 20,30 Türk müziği (saz eserleri beste, semai ve şarkılar), 21,10 Konuşma, 21,25 Neşeli plâklar - R., 21,30 Orkestra programının takdimi - R. Strauss ve eserleri hakkında. 21,45 Müzik (radyo orkestrası - şef: Praetorius), 1 — Richard Strauss - Serenad 13 nefes li saz için, op. 7, 2 — Richard Strauss - (Le bourgeois Gentilhomme) Küçük orkestra için, op. 60. a) 1 inci perde uvertürü, b) Menuet, c) Esnaf hocası, ç) Terzilerin sahneye çıkışı ve dansı, d) Lullynin Menueti, e) Courante, f) 2 inci perde uvertürü (İntermezzo), g) 2 inci perde uvertürü (incetermezzo), h) Ziyafet ziyafet müziği ve ahçı yamağının dansı, 22,30 Müzik (opera şarkıları - Pl.), 23 Son ajans haberleri, ziraat, esham, tahvilât, kambiyo - nukut borsası (fiyat), 23,20 Müzik (Cazband - Pl.), 23,55 - 24 Yarınki program.

HALK OPERETİ
30 Haziran Cuma akşamı Cağaloğlu Çifte Saraylar bahçesinde:
(ZIR DELİLER)

TES
Naşit Özcan - Ertuğrul Sadi
Tek birlikte Beşiktaş Suatparkta
HAYRET EFENDİ
Vodvil 3 perde
OKUYUCU: AYSEL

İyi bir elbise en müessir
Tavsiye mektubudur
Amerikan modası üzerin çalışır
Yavuz Sezen
Paris kadın ve erkek terzilik akademilerinden diplomalı
113 Beyoğlu Parmakkapı Hayret apartımanı Türk Foto evi üstünde..

Necati Pakşi
Diş doktoru
Pazardan maada hergün saat 9 dan akşam 18,30 za kadar hastalarını kabul ve tedavi eder. Adres: Glata Tünel meydanı Tersane caddesi başında 1/2 No. lı muayenehane.

Dün ve Yarın Tercüme külliyatı

Satış yeri:
VAKIT KİTAPEVI

1-10 kitaplık birinci seri

Numara		Kuruş
1	Safo	100
2	Aile Çemberi	100
3	Ticaret, Banka, Borsa	75
4	Devlet ve İhtilâl	75
5	Sosyalizm	75
6	J. Rasin külliyatı I	75
7	İşçi sınıfı ihtilâli	60
8	Ruhî hayatta lâşuur	60
9	Isfahana doğru	100
10	J. Rasin külliyatı II	75
		795

Bu serinin fiyatı 795 kuruştur. Hepsini alanlara % 20 iskonto yapılır. 236 kuruşu peşin alındıktan sonra kalan 4 lirası ayda birer lira ödenmek üzere dört taksite bağlanır.

Dün ve yarın tercüme külliyatı

7 nci seriden:
61-67 7 kitap

61	Vikontun ölümü	30
62	Leneit II.	1.
63	Liza	1.
64	Evlilik	20
65	Gizli Pamuk harbi	50
66	Bizans tarihi	1.
67	Senyolbeos Avrupa	60

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 24 6 / 1939 vaziyeti

AKTİF		Lira
Kasa:		
Altın safi kilogram 17 179 572	24.164.442,97	
Banknot	17.763.909,50	
Ufaklık	1.436.818,39	43.365.170,86
Dahildeki Muhabirler:		
Türk lirası	410.164,30	410.164,30
Hariçteki Muhabirler:		
Altın: safi kligram 9 058 321	12.741.252,48	
Altına tahvili kabil serbest dövizler	10.619,29	
Diğer dövizler ve borçlu kliring bakiyeleri	4.135.309,70	16.887.181,47
Hazine tahvilleri:		
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı	158.748.563,—	
Kanunun 6-8 maddelerine tevfikan Hazine tarafından vaki tediyat	17.228.027,—	141.520.536,—
Senedat cüzdanı:		
Ticari senetler	124.874.351,52	124.874.351,52
Esham ve tahvilât cüzdanı:		
A Deruhte edilen evrakı nakdiyenin karşılığı esham ve tahvilât itibarî kıymetle	43.462.213,47	
B - Serbest esham ve tahvilât:	7.897.104,—	51.359.317,47
Avanslar:		
Hazineye kısa vadeli avans	8.206.000,—	
Altın ve döviz üzerine	26.245,79	
Tahvilât üzerine	7.808.794,15	16.041.039,94
Hissedarlar		4.500.000,—
Muhtelif		15.838.843,84
Yekûn		414.796.605,40

PASİF		Lira
Sermaye		15.000.000,—
İhtiyat akçesi:		
Adî ve fevkalâde	4.217.134,25	
Hususî	6.000.000,—	10.217.134,25
Tedavüldeki Banknotlar:	158.748.563,—	
Deruhte edilen evrakı naktiye Kanunun 6-8 inci maddelerine tevfikan hazine tarafından vaki tediyat	17.228.027,—	
Deruhte edilen evrakı nakdiye bakiyesi	141.520.536,—	
Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vazedilen	19.000.000,—	
Reeskont mukabili ilâveten teda. vazed.	69.000.000,—	229.520.53[illegible]
Türk lirası Mevduatı		29.664.690,
Döviz Taahhüdatı:		
Altına tahvili kabil dövizler	3.181,51	
Diğer dövizler ve alacaklı kliring bakiyeleri	31.840.964,36	
Muhtelif		31.844.14[illegible]
		98.550.098,
Yekûn		414.796.605.40

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren: İskonto haddi % 4 Altın üzerine % 3

Baker Ayakkapları
Rahat ve sağlamdırlar. Bu ayakkapları almakla iktısat etmiş olacaksınız. Halihazırda yerli ve ecnebi malı zengin çeşitlerimiz vardır. Geliniz, görünüz ve intihap ediniz.

Dr. Necaettin Atasagun
Sabahları 8.30 a kadar; akşamları 17 den sonra Lâleli Tayyare Ap. Daire 2; No. 17 de hastalarını kabul eder. (Telefon: 23953)

BU HAFTA
Beyoğlunda Fransız Tiyatrosu yanında 138 numaralı
İZEL
MAĞAZASININ AÇILIŞINI BEKLEYİNİZ.
Bu mağazada, bütün İstanbulda bulamıyacağınız her nevi bebek, kadın ve erkek leva zımatının nefasetinden, cinsinin mükemmeliyetinden ve fiatlarının ucuzluğundan hayrette kalacaksınız.

KANZUK
Yeni-DERİ
MERHEMİ
Alelûmum cild hastalıklarında tavsiye edilen en mükemmel merhemdir. Terkibi bütün dünya doktorları tarafından takdir kazanmıştır. Soğuk ve sıcaktan mütevellid cild çatlamalarında, eğzema ve ustura yaralarında muannid ve kapanmayan yaralarda pek faidelidir.
Yeni-deri merhemi her eczanede bulunur.
İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ Beyoğlu, İstanbul

— Beni çağırmalıydınız matmazel, ben sizin hizmetinizde değilmiyim?

— Hatırıma gelmemiş veya - hut vaktim müsaade etmemiş olmalı...

Nikol kendi kendine söylendi:

— Yalancı, hilekâr. Ve sonra hanımına döndü:

— Öyleyse matmazel piyano - da pek geç vakte kadar kaldı; çünkü matmazel odasına gitme - den evvel aşağıda ayak sesi işi - terek inmiştim.

Nikol sözünün burasında durdu, Andrenin bir hareketini, yüzünde biraz kırmızılık görmeği ümit ediyordu. Fakat genç kızda hiçbir değişiklik göremedi.

Nikol sözüne:

— Aşağıya indim, diye devam etti.

— Sonra?

— Matmazel piyanonun yanında değildi.

Hayretle bağırdı:

— İşte bu tuhaf!

— Halbuki hakikat.

— Salonda olmadîğımı söylüyorsun, halbuki oradan kımıldanmadım.

— Affedersiniz ama...

— Öyle ise neredeydim?

Nikol omuzlarını kaldırdı:

— Sizin benden daha iyi bilmeniz icap eder.

— Yanılıyorsun zannederim Nikol. Ben piyanonun yanındaki iskemleden hiç ayrılmadım. Yalnız pek fazla üşüdüğüm hatırıma geliyor, vücudümde ıztırap, yürümekte müşkülât hissettim.

— O! Ben matmazeli gördüğüm zaman pek güzel yürüyorlardı.

— Beni gördün mü?

— Şüphesiz matmazel.

— Halbuki şimdi benim salonda olmadığımı söylüyordun?

— Çünkü matmazeli ben salonda görmedim de.

— Öyleyse nerede gördün?

— Dehlizde, merdivenin yanında.

Hayretle bağırdı:

— Ben mi?

— Bizzat matmazel (gülerek) zannederim ki matmazeli tanırım.

— Eminim ki salondan kımıldamadım.

— Bendeniz de sizi dehlizde gördüğüme eminim. Hattâ bahçede gezmiş de dönüyorsunuz zannettim. Dün gece fırtınadan sonra hava pek güzeldi. Geceleri bahçede, kırlarda gezmek lâtiftir, hava daha serin, çiçekler daha güzel kokarlar, değil mi matmazel?

— Fakat ben gece gezmeğe cesaret edemem, korkarım bilirsin.

Pencereye doğru gitti. Her şey karanlık içindeydi. Isık sönmüştü.

Genç kız:

— Ya matmazel! dedi.

O zaman ayaklarının ucuna basarak aşağı indi. Hanımının kapısına yaklaştı ve dinledi:

— İyi! dedi, yatmış, uyuyor. Yarın olsun. Matmazel de onu seviyor mu öğrenirim.

— 11 —

BAYAN VE HİZMETÇİ

Nikol Lokey odasına döndüğü zaman pek heyecanlıydı. Jilberle beraber bulunduğu sırada son dakikalarda gösterdiği sükûnet kalmamıştı. Genç kız delikanlıya karşı göstermek istediği bütün bu cesaret ve lâkaydiden şimdi zerresine bile sahip değildi; Nikol ahlâkı bozacak kitapları çok okuduğu için ahlâkı pek tarsılmış, şehvanî hisleri fevkalâde genişlemiş bir kızdı. Bununla beraber ruhu hassas, kalbi merhametli olduğundan, gururu ve kibri yüzünden bazan ağlasa bile bu yaşları kimse görmezdi.

Jilberin kendisine karşı gösterdiği şu açık ve sarih hakaret, ve tebessüm pek manidardı. Çünkü bu tebessüm kalbinin bütün yaralarını meydana çıkarıyordu. Filhakika Nikol faziletten, ciddî olmaktan uzak bir kızdı, fakat bu suretle mağlûp olmağa büyük ehemmiyet vermiş, kendisini delikanlıya teslim ettiği zaman kalben de çok semimî davranmış ve bunların takdir edileceğini sandığı halde onun bu muamelesinden sonra ümidinin boşa çıktığını görerek çok meyus olmuştu.

Nikol beş ay evvel cahalet yüzünden yaptığı kabahatin derecesini şimdi anladı. Jilberin bu geceki lâkayıt muamelesi karşısında kendisini çok düşmüş buldu. Bu cezaya sabretmek yahut intikam almak yollarından birini tercih etmek arasında biraz müteredditi kaldı ve mağrur olması yüzünden hiç olmazsa Jilbere bu fenalığın kısmen olsun cezasını çektirmeğe ve intikam almağa azmetti.

Genç, dinç, kavi, sağlam Nikol on yedi senelik küçük kalbindeki şeytanlarla intikam plânını müzakere ederek kararlaştırdıktan sonra yatağa girip rahat rahat uyumağa başladı.

Onun nazarında Matmazel Jilber kadar belki daha ziyade kabahatli idi. Asılzade, derebeyin batıl fikirlerile ve gururile dolu Nansi manastırında iken prenseslerle, düşeslerle, markizlerle konuşmağa alışmış bir kızın Jilber gibi bir köylüye temayü-

GRİPİN

DİKKAT

Gripin kutularının üzerine resimde gördüğünüz şekilde kabartma pullar ilâve edilmiştir.

Her yerde ısrarla pullu kutuları isteyiniz ve pulsuz kutuları şiddetle reddediniz

KIRALIK ODALAR

Ankara Caddesinde denize ve caddeye nazır Yazıhane, Atelye, Muayenehâne yapılmağa elverişli kiralık ucuz odalar

Gazetemiz idaresine müracaat

İNHİSARLAR UMUM MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Cinsi	Miktarı	Muh. Bedeli Lira Krş.	% 7,5 Te. Lira Krş.	Eksiltme Şekli	Saati
Başipi	18.000 Krg.	9900 —	742 50	Kapalı zarf	15
Belipi	25.000 „	11200 —	843 75	„ „	16
Tonga ipi	10.000 „	5885 —	441 37	„ „	16,30

I — Şartnamelerindeki teslim müddetleri uzatılarak miktarları yukarıda yazılı baş ve bel ipi yine şartnamesi mucibince Tonga ipi kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedelleri, muvakkat teminatları eksiltme saatleri hizalarında yazılıdır.

III — Eksiltme 5—VII—939 çarşamba günü Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

VI — Şartname ve nümuneler her gün sözü geçen şubeden ve Kastamonu müstakil müdürlüğünden parasız alınabilir.

V — Münakasaya iştirâk edecekler mühürlü teklif mektuplarını kanunî vesaikle % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek kapalı zarflarını ihale saatlerinden bir saat evveline kadar komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. (4517)

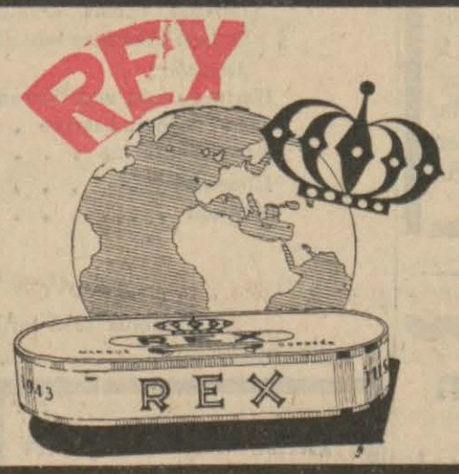

Bütün Cihan münevverleri

R E X

MARKA

Prezervatiflerinin tercih sebebini bilirler.

Çünkü, R E X sağlamdır ve gayet ince ipekli lâstikten yapılmıştır. Eczacınızdan ısrarla isteyiniz.

1939 RESİMLİ HAFTA

Her nüsha yeni bir güzellik ve olgunlukla çıkan bu haftalık mecmua Türkiyenin yegâne rakipsiz gazetesidir

Müvezzilerden ısrarla isteyiniz!

DAMAR SERTLİKLERİ

Urınal

ile geçer

Urinal, karaciğer, böbrek, taş ve kumlarından mütevellid sancılarımız, damar sertlikleri ve şişmanlık şikâyetlerinizi URINAL ile geçiriniz.

Urinal

Vücudde toplanan asid ürik ve oksalat gibi maddeleri eritir. Kanı temizler. Lezzeti hoş, alınması kolaydır. Yemeklerden sonra yarım bardak su içersinde alınır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

BEYOĞLU — İSTANBUL

Saç Bakımı

Güzelliğin en birinci şartı

Petrol Nizam

Kepekleri ve saç dökülmesini tedavi eden tesiri mücerreb bir ilâçtır

Dr. İRFAN KAYRA

RÖNTGEN MÜTEHASSISI

Türbe, Bozkurd Kıraathanesi karşısında eski Klod Farel sokak No. 8 - 10. Öğleden sonra 3 ten 7 ye kadar.

lünü büyük bir kabahat telâkki ediyordu.

Şunu da söyliyelim ki Nikol, kendini yalnız akılda Jilberden aşağı, ve fakat diğer şeylerde üstün tasavvur ediyordu.

Müflis bir baronun oda hizmetçisi olmakla beraber, kendini bir köylüye vermenin de münasip olmıyacağını düşünüyor, Matmazelin gerek akıl, gerek mevki itibarile daha yüksek olduğu halde Jilbere kendisini teslim etmesini fevkalâde büyük bir kabahat ve hattâ cinayet telâkki ediyordu.

Nikol, gördüğünü sandığı şeyleri gidip barona anlatmağı düşündü. Fakat baronun pek iyi bildiği ahlâkı buna mani oldu. Çünkü ihtiyarın Jilbere bir iki tokat atıp kovduktan sonra kahkahalarla gülüp alay edeceği ve başka bir ehemmiyet vermiyeceğini biliyordu. Jilber de bu intikamı pek miskinane ve sefilâne bulacaktı. Binaenaleyh Jilberi Andre ile üzmek, ikisi üzerinde de bir hak kazanmak, onları nazarı altında solar ve kızarır görmek, delikanlıya hâkim olmak istiyordu. İşte böylece intikam almak fikri, gururunu okşadı, bu suretle alınacak intikam ona hakikaten istifadeli görünmüştü. Hemen ertesi gün işe başlamağa karar verdi.

Bu kararı verdikten sonra uykuya dalmıştı. Nikol uyandığı zaman gündüz olmuştu. Aklı ve fikri yerinde, vücudu hafif olarak yatağından kalktı. Tuvaleti için bir saat uğraştıktan sonra duvarda asılı küçük aynaya memnunane baktı. Gözlerini her vakitkinden güzel ve parlak, ağzını bir konca gibi zarif, dudaklarını kiraz gibi kırmızı, güneşin yakmasından muhafaza ettiği bütün vücudu harikulâde zarif görünüyordu.

Nikol kendisini bu kadar güzel bu kadar lâtif görerek Andreye kolayca kıskançlık verebileceğini düşündü. Genç kız ahlâksızlıkta bütün bütün ilerlememiş olduğundan Andrenin Jilbere temayülünü bir şehvet arzusu değil, masum bir aşka hamlediyordu.

Velhasıl bu suretle Matmazel Andreye ilânı harp etmek azmile odasının kapısını açıp çıktı. Merdivenlerden inerek hanımın dairesine gitti. Andrenin odasına girdi, kapıdan girer girmez yarı şaşkın yerinde durdu kaldı. Andrenin rengi solmuş alnı güzel saçlarını sırsıklam edecek derecede terlemiş, yatağının üzerine uzanmış, zahmetle nefes alıyor, ağır uykusu arasında ıztırap çektiğini gösterir şekilde kıvranıyordu.

Buruşmuş ve altına toplanmış

olan yorganı, elbisesiyle yatağa girmiş olan Andreyi tamamile örtmediğinden perişan hali tamamiyle görünüyordu. Bir elini yastığın üzerine uzatıp başını oraya koymuş, diğer eliyle yüzünü tutmuştu.

Ara sıra kesilen nefesi biraz sonra adeta bir hırıltı gibi çıkıyor, ve bu esnada anlaşılmaz bir takım şeyler sayıklıyordu.

Nikol bir müddet bu manzarayı sakin sakin seyretti. Sonra başını salladı. Çünkü Andrenin güzelliği ile mücadele ve rekabet edecek bir güzellik olamıyacağını bu manzara karşısında itirafa kendini mecbur gördü.

Nikol Andrenin bu perişan halinde fevkalâde güzelliğini bir müddet seyrettikten sonra pencereye giderek açtı. İçeri giren güneş ziyasını Matmazelin kızarmış olan göz kapaklarını titretti. Andre uyandı, kalkmak istedi vücudunu o kadar yorgun, asabını o kadar bozuk buldu ki, kalkamadı, yastığı üzerine tekrar düştü.

Nikol heyecanla sordu:

— Yarabbim! Ne oldunuz Matmazel?

Genç kız gözlerini oğuşturarak cevap verdi:

— Vakıt geç mi?

— Pek geç, her vakıtkinden bir saat ziyade yattınız.

Andre, nerede olduğunu bilmiyormuş gibi etrafına bakındı ve sayıklar gibi söylendi:

— Ne olduğumu bilemiyorum Nikol, kendimi ezilmiş hissediyorum, göğsüm adeta kırılmış gibi.

— Matmazelin bu akşam aldığı soğuktan olmalı, belki bir nezle başlangıcıdır.

— Bu gece nereden soğuk alacağım?

Bu sırada elbisesile yatmış olduğunu görerek şaşkın şaşkın devam etti:

— Ben bu gece soyunmadan yatmışım? Nasıl şey?

— Matmazel düşünürlerse hatırlarına gelir.

Genç kız başını elleri arasında sıktı:

— Hiçbir şey hatırlamıyorum, bana ne oldu? Deli mi oldum? A! Evet hatırıma geliyor, dün o kadar yorgun, o kadar kuvvetsiz dim ki... Belki fırtınanın tesiri? Sonra...

Nikol sabırsızlıkla sordu:

— Sonra? Matmazel hatırlıyor musunuz?

— Sonra; piyanonun iskemlesi üzerinde uyudum kaldım, ondan başka hiçbir şey hatırıma gelmiyor. Demek ki odama uyuklıyarak gelmişim, soyunmağa vakıt bulamıyarak yatağın üstüne öylece atılmışım.

Nikol gülümsedi: